



Handelingen

1-2-3

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1983-1984

Vergaderingen van oktober 1983

OPENING ZITTING 1983 - 1984
BENOEMING BUREAU
UITZONDERLIJKE TOELAGEN GEMEENTEN
STATUS NV ZEEKANAAL EN HAVENINRICHTINGEN BRUSSEL
SOCIAAL-CULTUREEL WERK BRUSSEL
BREEKWERF PEPINGEN
UITKERING STUDIETOELAGEN
CONFRONTATIE-TELEVISIEDEBAT KERNWAPENS
BIOGRAFIE GEMEENSCHAPS MINISTER
LASTEN VERLEDEN GEWESTEN EN GEMEENSCHAPPEN
VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE
FAILLISSEMENT NOBELS-PEELMAN
UITVOERING THEATERDECREET
BESPARINGSMAATREGELEN GEHANDICAPTENZORG
BESCHERMING OUDE DENDER DENDERMONDE
RAAD VAN BEHEER VIBOSO

Inhoud

Nr. 1 18 oktober 1983

- Berichten van verhindering, blz. 1
- Opening van de zitting 1983-1984, blz. 1
- Rouwhulde, blz. 1
- Boodschappen, blz. 1
- Onderzoek naar de taalgroep, blz. 1
- Benoeming van het Vast Bureau, blz. 1
- Toespraak van de Voorzitter, blz. 2
- Rouwhulde, blz. 4
- Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 4
- Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 4
- Advies van de Raad van State
Indiening en verwijzing, blz. 5
- Adviezen van het Overlegcomité Regering-
Executieven
Indiening en verwijzing, blz. 5
- Rapport van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 5
- Jaarverslagen
Indiening, blz. 5
- Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65), blz. 5
- Samenstelling van Commissies
Wijziging onder de vaste en de plaats-
vervangende leden, blz. 6
- Regeling van de werkzaamheden, blz. 6

Dringende vragen (R.v.O. art. 66)

Dringende vraag van de heer N. De Batselier tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over de uitzonderlijke toelage aan de gemeenten toegewezen ingevolge het koninklijk besluit nummer 202 van 25 juli 1983, blz. 6

Dringende vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de status van de NV Zeekanaal en Haveninrichtingen van Brussel, blz. 6

Dringende vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de toestand van door het Rijk ten behoeve van het sociaal-culturele werk te Brussel aangekochte gebouwen, blz. 7

Dringende vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de bouw van een breekwerf te Pepingen door de Intercommunale Ha-

viland, blz. 8

Dringende vraag van de heer J. Gabriëls tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de gevolgen van de toepassing van de aangekondigde fiscale maatregelen op de uitkering van studietoelagen aan kinderen uit gezinnen met vervangingsinkomens, blz. 8

Dringende vraag van de heer L. Dierickx tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur! over het in uitzicht gestelde Confrontatie-televisiedebat betreffende kernwapens, blz. 9

Vraag (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het gebruik van kabinetsmiddelen voor het propageren van de biografie van een Gemeenschapsminister, blz. 9

Verklaring van de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, op verzoek van het Bureau van de Vlaamse Raad, over het advies van de Vlaamse Executieve van 28 juli 1983 betreffende de voorgenomen regeling voor de lasten van het verleden van Gewesten en Gemeenschappen, voor de financiering van de nationale sectoren van de economie en voor de herstructurering van de Cockerill-Sambre

Debat, blz. 10

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, N. De Batselier, L. Dhoore, O. Van Ooteghem, A. Denys, A. De Beul, J. Van Elewycck, J. Dupré, V. Anciaux

Indiening van moties, blz. 29

Sprekers : de heren J. Van Elewycck en G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 30

Nr. 2 19 oktober 1983
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 31

Jaarverslagen
Indiening, blz. 31

Boodschap, blz. 31

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, en tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschaps-

minister van cultuur, over de stopzetting van de werkzaamheden van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, blz. 31

Interpellatie van de heer F. Willockx tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het faillissement van het bedrijf Nobels-Peelman te Sint-Niklaas, de economische achtergronden en de sociale gevolgen ervan alsmede de politieke verantwoordelijkheid ter zake.

Interpellatie van mevrouw M. Smet tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het faillissement van het bedrijf Nobels-Peelman te Sint-Niklaas, blz. 34

Sprekers : de heer F. Willockx, mevrouw M. Smet, de heren J. Verniers, J. Gabriëls, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, J. Dupré, P. Van Grembergen, G. Verhaegen, O. Van Ooteghem

Regeling van de werkzaamheden, blz. 50

Nr. 3 19 oktober 1983
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 51

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer J. Van Elewycck tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het cultuurbeleid in het algemeen en in het bijzonder de uitvoering van het theaterdecreet, blz. 51

Sprekers : de heren J. Van Elewycck, P. Van Grembergen, E. Beysen, L. Hancocké, A. De Beul, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Indiening van moties, blz. 58

Interpellatie van de heer G. Verhaegen tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de juli-besluiten inzake gehandicaptenzorg

Interpellatie van de heer J. Gabriëls tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de nieuwe besluiten van de Vlaamse Executieve betreffende het Fonds 1981

Interpellatie van de heer J. Sleecx tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de recente besparingsmaatregelen in verband met mindervaliden, blz. 59

Sprekers : de heren G. Verhaegen, J. Gabriëls, mevrouw W. Demeester-De

Meyer, de heren M. Olivier, J. Sleenckx, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, de heer L. Hancké, mevrouw M. Van Puymbroeck, de heren P. Tant, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Indiening van moties, blz. 87

Interpellaties van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsmi-

nister van cultuur, over de bescherming van de oude Dender te Dendermonde, blz. 87

Sprekers : de heren J. De Mol, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het ongeoorloofd ingrijpen van de Minister in de beraadslagingen van de raad van beheer van het VIBO-

SO, waardoor de sector samenlevingsopbouw in gevaar wordt gebracht, blz. 94

Sprekers : de heren L. Hancké, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, A. De Beul

Indiening van moties, blz. 98

Regeling van de werkzaamheden, blz. 98

VOORZITTER : de heer J. Pede

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 14.30 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

P. Van Der Niepen, L. Van de Velde ; gezondheidsredenen.

J. Leclercq, P. Peeters, A. Steverlynck, E. Vankeirsbilck ; buitenslands.

H. Boel, O. Lefeber, M. Van Daele, M. Vandenhove, F. Van Steenkiste ; ambtsverplichtingen.

C. Marchand ; familieverplichtingen.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer J. Van Elewyck tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het cultuurbeleid in het algemeen en in het bijzonder de uitvoering van het theaterdecreet

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Elewyck tot

de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het cultuurbeleid in het algemeen en in het bijzonder de uitvoering van het theaterdecreet.

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, „in de naam van allen die met ons cultureel leven te maken hebben, richt ik mij tot de Minister van cultuur en de deelregering om met alle kracht te protesteren tegen zijn besparingsmaatregelen, de aftakeling en verzwakking van een eigenheid waar we als volk en als individuen recht op hebben”. Zo besloot voor enkele weken Tone Brulin, een tot buiten de landsgrenzen bekend en terecht beroemd kunstenaar, een als dankwoord bedoelde tekst, die uitgroeide tot een waar requisitorium tegen uw cultuurbeleid. Hij staat niet alleen. Helaas.

Men kan geen krant openslaan, geen tijdschrift inkijken of uw cultuurbeleid wordt erin verguisd. In de wereld van cultuur wordt uw naam een soort eigentijds scheldwoord.

Wij betreuren dat méér dan u denkt, omdat we voor de Cultuur - „onze identiteit”, zoals Tone Brulin ze noemt - een enorme kans zien verloren gaan ; omdat er, hoe dan ook, meerdere jaren zullen nodig zijn om te herstellen wat door u en uw kabinet wordt verknoeid, afgebroken en de grond ingeboord.

U kan niet ontkennen dat we u waar-

schuwden voor wat nu gebeurt. Nog tijdens het begrotingsdebat, enkele maanden geleden, hebben we u onzacht aangepakt, toen bleek dat u zich - opnieuw ! - door uw coalitiepartner liet inpakken. Geef toe dat die partner sedertdien niets heeft gedaan om u tegenover de publieke opinie te verdedigen ; ik zou zeggen integendeel.

Toch eventjes herinneren waar het toen om ging. U moest - en ik citeer uw eigen verklaringen - 200 miljoen méér krijgen om de huidige tewerkstelling in de culturele sector te kunnen garanderen, en om een minimum-uitvoering van de zogenaamde „grote” decreten mogelijk te maken.

Toen bleek dat er, tegen de zin van baas Geens in, in deze Raad waarschijnlijk een meerderheid bestond om u aan die 200 miljoen te helpen, had u ze plots niet meer nodig. Sterker nog : u werd verplicht het nochtans gehoopte geschenk te weigeren.

Het resultaat van de alleszins gedenwaardige discussies die hier toen gevoerd werden was in vele opzichten merkwaardig :

- uw steeds weer wijzigende houding bezorgde u een eigen, zéér persoonlijk imago dat ge niet meer kwijtgeraakt ;

- het personeel uit de culturele sector leerde u kennen als iemand die beloften even snel vergeet als hij ze aflegt ;

- de lotonzekerheid in de hele culturele sector neemt toe. Herinner u - nogmaals ! - de woorden van Tone Brulin :

Van Elewyck

„Wij krijgen wel een prijs, maar de subsidies verminderen en het eerste voorschot van een karige subsidie blijft lang uit zodat al de medewerkers wachten op drie maanden achterstallig loon”.

Zoals Tone Brulin zijn er tientallen personaliteiten uit de culturele sector die elke dag duidelijker en luider uw beleid afkeuren ; die niet wijs geraken uit uw weifelende, wispelturige politiek ; die de groeiende willekeur en de tergende partijdigheid van vele van uw beslissingen niet langer nemen ; die het gewoon beu zijn dat steeds „de anderen” - in het jongste Bulletin van Vragen en Antwoorden van onze Raad zelfs één van uw collega's uit de Executieve ! - de schuld gegeven wordt van alles wat er in en buiten uw departement verkeerd loopt - en dat is héél wat...

U weet het, mijnheer de Minister, men kan vele mensen gedurende een bepaalde tijd een rad voor de ogen draaien - of men kan enkele mensen gedurende geruime tijd in het ootje nemen. Maar vele mensen gedurende



SP-fractievoorzitter J. Van Elewyck interpellert Minister K. Poma (PVV) over zijn cultuurbeleid en het theaterbeleid

geruime tijd beduvelen - dat kan niet. U probeert het toch !

U wist nochtans dat wij u, in deze Raad, ter verantwoording zouden roepen. U moest toch beseffen dat u zou herinnerd worden aan uw vele, helaas tegenstrijdige verklaringen afgelegd in de maanden mei en juni ; u moest weten dat de 200 miljoen u zouden achtervolgen, omdat het gaat om de kern van een cultuurbeleid, omdat het gaat om mensen, om werk, om waardigheid.

En dus komen hier mijn eerste vragen.

Hoe vordert de uitvoering van de begroting cultuur in verband met de eerder genoemde nevralgieke punten ?

Welke zijn de vooruitzichten inzake de mogelijke bijkredieten waarover tijdens de vergaderingen van mei en juni van de Raad gesproken werd ?

Wat u het cultuurbeleid in het algemeen aandoet geldt, veelvoudig, het theater, de Achillespees van onze culturele identiteit. Misschien herinnert u zich nog de wordingsgeschiedenis van het theaterdecreet. Ik ben er nog steeds trots op, mede de basis te hebben gelegd voor dit decreet. Met Hugo Schiltz, die dit kind sedertdien verloochent. Met Frans Grootjans, uw partijgenoot en uw voedstervader.

Het theaterdecreet is in de allereerste plaats een sociaal decreet - ook al wordt het nu asociaal toegepast. Het theaterdecreet beoogt de loopbaan te waarborgen van aan het theater verbonden beroepsmensen : acteurs en actrices, regisseurs en kledsters, directeurs en technisch personeel. Ook de uitbetaling van hun wedde wordt er door gegarandeerd.

Gedaan dus met tot dan geldende middeleeuws aandoende toestanden dat artistiek personeel slechts kon uitbetaald worden als niet alleen de toeschouwersruimte goed gevuld was, maar als ook de cafetaria en de bar een behoorlijke omzet hadden gekend. Gedaan dus met de artistieke verstarving omdat theatermensen - vanwege de bestaanszekerheid - verbonden bleven aan bepaalde gezelschappen, ook al waren ze er uitgekeken op het

artistiek beleid.

Gedurende vier seizoenen heeft het decreet behoorlijk gefunctioneerd. En wat stelden we vast : een stroom grote en kleine gezelschappen kwamen van de grond. De cultuurwoestijn Vlaanderen bleek toch vruchtbaar te zijn.

En toen kwam Poma . . . en alles werd héél anders.

Er moest bespaard worden ? Met de botte bijl er in !

De adviezen van de bij decreet voorzien Raad van Adviezen voor het Theaterdecreet ? Weg er mee, de prullemant in ! De Raad van Advies houdt voet bij stuk ? Buiten, te vervangen door gehoorzame slaven !

Bepaalde gezelschappen moeten - op uw uitdrukkelijk bevel - ongemotiveerd zonder meer in een hogere klasse ondergebracht worden. Dat is, alleen in uw ogen, natuurlijk géén inmenging in het artistiek beleid, zoals het uws inziens natuurlijk geen inmenging is dat precies door openbare besturen georganiseerde of als progressief bekend staande gezelschappen tot zesmaal méér moeten inleveren dan andere, meer christelijk ingestelde theaters.

De heer P. Van Grembergen : Dat is een optie van zijn beleid.

De heer J. Van Elewyck : Of vergissen wij ons en voert iemand die beweert de vrijheid - zijn vrijheid - lief te hebben hier via de macht van het kari-geld een ongeoorloofde en tot dusver ongehoorde druk uit op het artistiek gebeuren ?

Hoe moet men bijvoorbeeld anders de totale declassering betitelen, technisch personeel inbegrepen, van ons oudste en meest gerenommeerde theatergezelschap ? Hoe moet men anders de ware moordpoging betitelen op gezelschappen als het Fakkeltheater of Tiedrie. Luister nogmaals naar Tone Brulin, en ik citeer opnieuw :

„Door de kwaliteit van het theater in gevaar te brengen tast de eigen Vlaamse deelregering onze identiteit aan. Wij verzwakken ons daardoor,

Van Elewycck

niet alleen tegenover onszelf, maar ook tegenover de anderen die hun mening over onze kluchtigheid en onze onbeduidendheid daardoor in groten dele bevestigd zien."

„Zijn wij cultuurbarbaren" vroeg uw collega en mededader Hugo Schiltz zich enkele dagen na uw besluit af in een vrije tribune. In zijn vraag zelf ligt het antwoord. Zoals hij zou moeten weten, dat wie bij Poma slaapt onvermijdelijk de vlooiën krijgt.

Einde augustus 1983 belooft u aan een afvaardiging van de Vereniging van Vlaamse Theaterdirecteurs - en ik citeer uit hun bevestigingsbrief - dat : „de schulden voor 1983 via het bijblad zullen geregeld worden", terwijl u enkele weken voordien in de Executieve nog bij het treffen van de gewraakte beslissing liet acteren voor deze materie in geen geval bijkredieten te zullen krijgen.

En weer enkele weken later komt u, elders, met het lotto-verhaal af : een bijdrage van de loterij voor het uitbetalen van de wedden. Luister naar een goede raad en maak u niet hopeloos belachelijk : voor u het weet, verkopen acteurs, getooid met een Pomamasker, loterijbiljetten. Niet zij worden dan vernederd, maar u zelf.

Hoe dan ook, aan onze vragen ontsnapt u niet.

Hoe rechtvaardigt de Minister zijn theaterbeleid en meer specifiek de thans door hem gehanteerde betoelagingsnormen ?

Wat betekent de door de Executieve op verzoek van de Minister genotuleerde verklaring dat hij voor dit artikel van de begroting geen bijkredieten zal vragen ?

U moet goed weten, mijnheer de Minister, dat u ondanks al uw pogingen het theater niet kunt vernietigen. U speelt inderdaad nu zelf een rol. Uw schaamteloze pogingen alles in uw greep te krijgen en te plooiën naar uw inzichten maken u de gelijke van een hoofdrol uit één van de grote klassiekers : Tartuffe van Molière. U kent natuurlijk de meesterwerken uit de toneelliteratuur. Dan weet u niet alleen

hoe Tartuffe aan zijn macht en zijn vermogen geraakte, maar ook hoe hij werd ontmaskerd en wat dan zijn lot werd.

Ga voort, mijnheer de Minister, op de door u gekozen weg. Maar herinner u wat Tartuffe, kort voor hij werd weggevoerd, nog verklaarde :

„Ik draag een grote verantwoordelijkheid, die mij behoedt voor te grote dankbaarheid, en waar het gaat om zo'n grote belangen, zou ik vrouw en vriend, ja ook mijzelf doen hangen".

Wij zien u er toe in staat. (**Applaus bij de SP**)

De heer E. Beysen : Mijnheer Van Elewycck, op tekst van Tone Brulin, in een solo-optreden.

De heer J. Van Elewycck : Helemaal niet. Misschien wist u het niet maar Tone Brulin heeft Tartuffe niet geschreven.

De heer E. Beysen : Dank u voor de informatie.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, na het betoog van de heer Van Elewycck zou ik graag nog even twee punten willen beklemtonen, één van algemene aard en één van lokale aard wat dan de schouwburgen in Antwerpen betreft.

Mijn algemene opmerking, mijnheer de Minister, heeft betrekking op de economische motivering waardoor u, in het theaterbeleid, de subsidiëring mede afhankelijk wil maken van de financiële resultaten van de schouwburgen, met inbegrip van een aantal marginale activiteiten zoals de exploitatie van een eigen restaurant, een cafeteria en zelfs een parking.

Wij verhalen u niet dat wij met zulke beleidsoptie grote moeite hebben. Als een economisch criterium mede tot uitgangspunt wordt voor het schouwburgbeleid, dan vrezen wij dat wij naar een algemene vervlakking en nivellering naar beneden toe gaan omdat dan de directies eerder het oog zullen gericht houden op publieke bij-

val dan op de verruiming van het geestelijk inzicht. Dan gaan wij naar de „vertrossing" toe, waar de voorkeur voor lichte blijspelen, beantwoordend aan de smaak van velen, de verplichte keuze voor allen zal worden. Dan zullen de schouwburgdirecties populaire revues, boulevardstukken en thrillers verkiezen en dan wordt de programmatie volgestouwd met Fientje Beulemans, hoe charmant ook, met Agatha Christie, hoe spannend ook, en waarom niet met toneelbewerkingen van Dallas, hoe triviaal ook.

Vanzelfsprekend weten wij, mijnheer de Minister, dat een schouwburg publiek nodig heeft en moet bereiken, zo niet vervult hij zijn opdracht niet. Toch kan een schouwburg zijn taak daartoe niet beperken. Een schouwburg heeft ook tot taak inzicht te geven in en voeling te houden met de geestelijke evolutie zoals die haar neerslag vindt in toneelliteratuur.

Er moet dus gestreefd worden naar een moeilijk evenwichtspunt tussen het zoeken naar publieke belangstelling en het vervullen van de culturele opdracht van de schouwburgen. Derhalve moet aan iedere schouwburgdirectie ruimte voor vernieuwing en experiment worden gegeven met het bewuste risico dat dit niet altijd met publieke bijval kan worden beloond.

Ik moet u zeggen dat wij aan deze kritiek op één van de uitgangspunten van uw theaterbeleid toch wel bijzonder veel belang hechten omdat ze bepalend is voor het subsidiebeleid zoals het onder meer moet worden gevoerd, niet in de eerste plaats ter beloning van publieke bijval, want dat leidt tot vervlakking, maar tot ondersteuning van de cultuuropdracht van de schouwburgen.

Mijnheer de Minister, aan dit laatste kan niet worden verzaakt. Dat betekent dat wij de mening zijn toegedaan dat de schouwburgdirectie haar programmatie moet kunnen opmaken in grote vrijheid. Wij vinden ook wel dat zulks niet kan gebeuren zonder rekening te houden met de financiële resultaten van de instelling.

Mijnheer de Minister, wij willen er u nog op wijzen dat uw economisch uitgangspunt voor het theaterbeleid in

Hancké

feite een verkapte vorm van dirigisme in het domein van de artistieke vrijheid is. Dat blijkt zeer duidelijk uit wat ik zo even heb gezegd. Gelieve te bedenken dat u hier het bijzonder glibberig pad betreedt van het ingrijpen, indirect, weliswaar, maar toch wel efficiënt, door de overheid in de programmatie van de schouwburgen zelf. Van een Minister van cultuur is dit het laatste van wie wij dat kunnen verwachten en, mijnheer de Minister, ook zullen toelaten.

Tweede punt van mijn kort betoog : de Antwerpse situatie. Daarbij wil ik wijzen op het feit dat de besparingsmaatregelen tot gevolg hebben in Antwerpen dat het Koninklijk Jeugdtheater 3 miljoen en de Koninklijke Nederlandse Schouwburg 10 miljoen minder subsidies ontvangen dan verleden jaar, wat ook verminderingen van de provinciale subsidies met respectievelijk 1 miljoen en 3 miljoen inhoudt, in totaal dus een minder-be-toelaging van 17 miljoen. Overigens, de KNS levert van alle Vlaamse schouwburgen het meest in.

In de Antwerpse gemeenteraad hebt u op 6 september, ter gelegenheid van een interpellatie, de volgende beloften afgelegd - ik citeer u zelf - : „Als er in de Vlaamse Executieve, al was het voor slechts één van mijn collega's, bijkredieten komen, dan zal ik bijkredieten eisen voor Cultuur. Als er echter voor geen der negen Gemeenschapsministers bij kredieten worden toegekend, zal het voor mij vrijwel onmogelijk zijn een bij krediet voor Cultuur te krijgen. Wel kan ik verschuivingen uitvoeren binnen mijn begroting. De mogelijkheid bestaat dat ik binnen mijn begroting 13 miljoen kan verschuiven. Dat bedrag kan echter niet integraal worden besteed aan de theaters. Dan moet een verdeling gebeuren waarbij misschien wel diegenen die het ergst getroffen worden het meest zullen krijgen. Vandaag kan ik echter geen enkele formele belofte doen en ook geen concrete cijfers citeren ; dat zal ten vroegste over 14 dagen kunnen gebeuren. Op het ogenblik kan ik u dus niet zeggen hoeveel er eventueel voor de KNS zal bij komen”.

Inmiddels heeft de Minister aan het Stadsbestuur van Antwerpen schriftelijk gesuggereerd dat het bij de Lotto zou aandringen op een eenmalige toelag van 4 miljoen, zoals deze instelling ook vroeger reeds een kleine financiële gift van dezelfde aard geschonken heeft aan de Gentse schouwburg.

Mijnheer de Minister, dat lijkt er op te wijzen dat u niet bij machte is zelf iets te doen voor de schouwburgen, en vooral niet voor deze van uw moederstad, tenzij de geruchten dat de Vlaamse schouwburgen toch nog 61 miljoen bijkredieten zouden krijgen op waarheid berusten. Ik wil u bijgevolg vragen of de globale kredieten voor de theaters inderdaad verhogen en welk aandeel daarvan naar de KNS en het KJT in Antwerpen zal gaan. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, dat wij voor problemen zouden staan bij de uitvoering van het theaterdecreet was reeds te voorzien bij het stemmen van de begroting voor dit jaar. Wij hebben de Minister er toen voor gewaarschuwd en hebben er voor gepleit opdat hij binnen de Executieve het mogelijke zou doen om aan de te voorzien moeilijkheden te verhelpen. Ik wil zijn aandacht vestigen op het feit dat in de begroting slechts 402 miljoen beschikbaar is voor de uitvoering van het theaterdecreet, en dit dan nog binnen de perken van de beschikbare kredieten.

Normaal gezien, bij een status quo situatie ten opzichte van de periode 1980-1983 zou er geïndexeerd 452 miljoen nodig zijn. Het blijft dus zeer de vraag of het huidige budget van 402 miljoen volstaat voor het seizoen 1983-1984. Ik wil uw aandacht er op vestigen dat reeds 211 miljoen werd uitbetaald gedurende de eerste zes maanden van 1983 als voorschotten, dat 29 miljoen moet worden betaald als saldo voor het seizoen 1982-1983 en dat 201 miljoen nodig is voor de laatste zes maanden van dit jaar. Samen is dit 441 miljoen, of een reëel vast te stellen tekort van ten minste 40

miljoen.

De vragen die hierbij rijzen zijn de volgende. Wordt dit tekort geregeld met het bijblad zoals vaag werd beloofd ? De nog meer pertinente vraag is : wat zal er gebeuren met de begroting 1984 ?

Gelet op deze concrete financiële problematiek, gelet op de arbeidsintensieve belangrijkheid van deze sector, gelet op de acute problematiek van de bedreigde tewerkstelling, onder andere voor free lance en pas afgestudeerde toneelvakmensen, en gelet op de arbitraire inleveringsquota die u voor de theaters heeft vastgesteld, en die schommelen tussen 4 en 27 procent, lijkt het ons aangewezen dat het minste wat de Minister van cultuur kan doen is het initiatief nemen tot het oprichten van een werkgroep ad hoc die namens de Vlaamse Executieve de bespreking van deze problematiek zou aanvatten met het overlegcomité van de vereniging van Vlaamse theaterdirecties.

Concreet moet daar worden gesproken over het gecumuleerde tekort van 95 miljoen voor het seizoen 1983-1984 en hoe dit zal geregeld worden, al dan niet via een bijblad, alsmede over de verhoging van het theaterbudget. In betrokken kringen wordt gesproken over 500 miljoen. Ik wil dit cijfer niet onmiddellijk reëel noemen, maar vestig de aandacht van de Minister er evenwel op dat het kabinet van Minister Geens aan de vertegenwoordigers van het theaterwezen heeft toegezegd dat men tot 477 miljoen zou kunnen gaan, terwijl men u de ongelukkige rol blijft toebedelen te moeten zeggen : „Ik heb geen geld”. Ik meen dat er geen naïviteit mag zijn.

Bovendien moet in deze werkgroep ad hoc worden gesproken over de vluggere uitbetaling van de voorschotten, ik neem aan dat u daar iets kan aan doen, over de herschikking van het theaterseizoen dat zou moeten samenvallen met het kalenderjaar en vanzelfsprekend over maatregelen die uit het theaterwezen zelf moeten komen en die er moeten toe leiden dat het moderner wordt gerund en die bewijzen dat het theaterwezen zelf concrete financiële inspanningen kan doen.

De Beul

Ik herhaal het, mijnheer de Minister, het gaat niet op dat men u de naïeve rol laat spelen van de man die geen centen heeft terwijl men aan de andere kant aan de betrokkenen centen belooft, en veel meer dan u ooit hebt kunnen toezeggen. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Minister van cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in de nota die hij mij ter voorbereiding van deze interpellatie heeft overgemaakt stelde collega Van Elewycq mij vier vragen.

Ik zal beginnen met een antwoord te verstrekken op de vier duidelijke, concrete vragen die hij heeft gesteld.

De eerste vraag had betrekking op de begroting 1983 van de Vlaamse Gemeenschap, verschenen in het Staatsblad van 12 oktober 1983.

De uitvoering ervan geschiedt mits naleving van de wettelijke en reglementaire voorschriften ter zake. De vastleggingen verlopen volgens de voorgeschreven administratieve procedure.

Ik heb de nodige onderrichtingen gegeven opdat alle instanties die aanspraak zouden kunnen maken op betalingen zo vlug als mogelijk zouden worden betaald.

In dit verband zal ik u lezing geven van enkele brieven die ik heb gekregen.

De heer J. Van Elewycq : Ik zal mijn correspondentie hier ook komen voorlezen.

Minister K. Poma : Soms is het wel nuttig de correspondentie voor te lezen.

De heer Walter Groenen, directeur van het Fakkeltheater, schrijft : „Met deze ben ik zo vrij u mede in naam van ons gezelschap te danken voor uw tussenkomst bij Minister Hansenne in verband met het BTK-project. Wij

zijn ervan overtuigd dat uw inzet voor de culturele aangelegenheden in de Vlaamse Executieve tot een positief resultaat zal leiden. Onverzettelijkheid en sterkte wensen wij u toe.”

Van het Beurstheater kreeg ik het volgende schrijven : „Wij houden er aan u te danken voor uw schrijven van 15 juni jongstleden betreffende de subsidiëring van onze VZW. Wij appreciëren ook ten zeerste de aandacht die u wenst te schenken aan de vlotte uitbetaling van deze toelage. En, ongelooflijk maar waar, voor het eerst sinds ons bestaan zijn wij niet bij de banken aan het lenen. Voor het seizoen 1981-1982 bespaart het ons een verlies van 500.000 F. Deze besparing en dus de betere aanwending van de overheids-gelden mag u gerust op het actief van uw dienst schrijven.”

Het Mechels Miniatuurtheater schrijft het volgende : . . .

De heer J. Van Elewycq : Dat zal wel !

Minister K. Poma : Het Fakkeltheater heeft ook geschreven.

Het Mechels Miniatuurtheater schrijft dus : „Mag ik u in naam van gans ons gezelschap danken voor de inspanningen die u en uw diensten opbrengen om de uitbetaling van onze subsidies te bespoedigen. De resultaten zijn duidelijk. Nooit werden onze voorschotten zo vlug uitbetaald.”

De heer O. Van Ooteghem : Als u objectief wil zijn dan moet u ook de protestbrieven voorlezen.

Minister K. Poma : Dan moet u mij deze bezorgen.

De heer J. Van Elewycq : De Minister krijgt niet meer brieven dan deze.

Minister K. Poma : Er wordt altijd gezegd dat wij niets doen om de uitbetaling te bespoedigen. Ik heb aan mijn administratie opdracht gegeven de uitbetalingen te bespoedigen. Ik stel vast dat in zeer veel gevallen op de vraag tot spoedige uitbetaling is ingegaan.

De heer J. Van Elewycq : Mag ik nog één vraag stellen ? Geeft u, wat het Fakkeltheater betreft, steun aan het BTK-project ?

Minister K. Poma : Ik kan daar nu nog niet op antwoorden. Wij hebben het echter voor alle theaters gedaan.

De heer J. Van Elewycq : Het antwoord is neen. Zij hebben u bedankt voor uw hulp. Maar, zij heeft tot niets geleid.

Minister K. Poma : Er werd gevraagd de uitbetalingen te bespoedigen. Het enige wat wij hebben gedaan is de administratie daartoe opdracht gegeven, met goed gevolg.

Wat het tweede gedeelte van uw vraag betreft, mijnheer Van Elewycq, is het u niet onbekend dat telkenjare een bijblad wordt opgemaakt. De procedure is volop aan gang. De administratie diende haar voorstellen in. De inspectie van financiën bracht hierover het reglementair voorgeschreven advies uit. Uit alles blijkt dat de Vlaamse Executieve zich zeer kortelings, volgende week of de week nadien, over de weerhouden voorstellen zal uitspreken. Het antwoord zal vanzelfsprekend zo spoedig mogelijk aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd. Aansluitend bij uw vraag kan ik antwoorden op de vraag van collega Hancké in verband met mijn uiteenzetting in de Gemeenteraad van Antwerpen. Die uiteenzetting blijft zoals ze werd geformuleerd. U zal begrijpen dat het momenteel niet mogelijk is een concreet cijfer naar voor te brengen daar de Executieve nog geen beslissing heeft genomen. Ik heb gezegd dat er in elk geval bijkredieten komen voor de theaters. U hebt het zelf voorgelezen, mijnheer Van Elewycq.

De heer J. Van Elewycq : Men moet weer wachten.

Minister K. Poma : Men moet inderdaad veertien dagen wachten tot de beslissing is gevallen. Ik kan op deze niet vooruit lopen. Dat zal niemand van mij verlangen.

Wat het tweede deel van de interpellatie betreft, is het een vaststaand feit dat de uiteindelijk goedgekeurde bedragen te laag liggen en onder de door ons voorgestelde sommen.

In de overgangperiode die we nu doormaken, moeten ook de traditionele, gevestigde gezelschappen deze

Poma

noodzakelijke saneringsmaatregelen als bijzonder pijnlijk ervaren ; dat staat vast. Maar niemand zal kunnen beweren dat deze maatregelen specifiek tegen hen gericht zijn. Bij een verdelende rechtvaardigheid, die als slogan zo vaak gehanteerd wordt, ligt het voor de hand dat de „groten” relatief grotere offers moeten brengen.

Gelukkig kan, uit de resultaten van deze eerder pijnlijke samenloop van omstandigheden, blijken dat die ook zekere gunstige effecten heeft gehad. De behoeften om, gezien de algemene economische situatie, omzichtiger met de „middelen” om te springen is ook in de toneelmiddens merkbaar geworden, waardoor meerdere gezelschappen nu reeds gunstiger afrekeningen kunnen voorleggen.

Bovendien heeft de ruchtbaarheid die bepaalde „schouwburgmiddens” eenzijdig aan deze problematiek heeft willen geven en waarbij ze de teruggang van de publieke belangstelling en de inhoudelijke kwaliteit alléén probeert af te wentelen op de inkrimping van subsidies, de bevolking en de theaterbezoekers ertoe gebracht zelf strenger te gaan toezien op de waarde en kwaliteit van de geboden spektakels, zeker ook in de grotere theaters.

Hier wil ik even aansluiten bij wat collega Hancké heeft gesteld. Hij zegt dat de Minister de eigen inkomsten van de theaters wil opdrijven en de uitgaven verminderen en dat hij de theaters verplicht tot het inbrengen van een minder goede kwaliteit.

Mijn stelling is net het tegengestelde. Ik ben de mening toegedaan dat, door eigen inzet, de theaters - niet alleen de theaters, maar ook het cultuurleven - en de daarbij betrokken partijen, de kwaliteit zullen verbeteren. Ik heb bij voorbeeld een concert bijgewoond van het Israëliësch Philharmonisch Orkest hier in Brussel. Het blijkt dat dit orkest 70 procent aan eigen inkomsten heeft, alleen door de gebrachte kwaliteit. Bijgevolg wanneer wij zouden wensen dat onze philharmonie meer eigen inkomsten heeft, moeten wij ook vaststellen dat dit maar mogelijk is door het brengen van een betere kwaliteit. Vóór enkele

dagen had in de KNS - naar het schijnt voor een volle zaal - een voorstelling plaats van „Nathan de Wijze”, gebracht door een Duitse groep.

Bij de openingsvoorstelling van het seizoen 1983-1984 was de KNS niet half bezet ; vele aanwezigen hadden een vrijkaart - ik heb gelezen dat praktisch gans de gemeenteraad aanwezig was, en die moet niet betalen. Ik geef dit voorbeeld om u te zeggen dat het publiek niet zo dom is als men denkt, dat het kwaliteit apprecieert en naar de schouwburg komt als er kwaliteit geboden wordt. Wanneer het publiek weg blijft heeft dit niets te maken met een vermindering van subsidies, maar wel met de artistieke leiding.

De thans gehanteerde betoelagingsnormen zijn het gevolg van ter zake ingewonnen adviezen, inspectieverlagen en door de betrokkenen zelf ingediende begrotingen en eindafrekeningen.

Hierover wens ik even uit te weiden.

U weet dat ik beschik over een Raad van Advies voor de toneelkunst. Deze Raad van Advies moet de Minister adviseren over de verdeling van de subsidies.

De heer J. Van Elewyck : Neen, mijnheer de Minister.

Minister K. Poma : Ja, mijnheer Van Elewyck.

Welnu, in deze Raad van Advies, die op 1 januari 1984 zal worden vernieuwd, zetelen twaalf leden, waarvan zes directeurs van theaters.

Ik meen dat de directeurs enigszins betrokken partij zijn. Ik heb trouwens medegedeeld dat ik een nieuwe Raad van Advies zal samenstellen. Belanghebbenden zullen in deze raad niet meer nominatief worden aangeduid ; het zullen gemandateerde personen zijn van kleine en grote gezelschappen, regisseurs, auteurs en dergelijken, opdat wij niet meer zouden komen tot een toestand dat in deze raad personen zetelen die betrokken partij zijn en dus een dubbele functie uitoefenen. Ook dat moet voorkomen worden en het is een van mijn eerste betrachtelingen die Raad van Advies zo

vlug mogelijk te installeren.

Hierbij wil ik in verband met het theaterdecreet nog een andere opmerking maken.

U hebt gezegd, mijnheer Van Elewyck, dat u fier bent op het theaterdecreet en dat is uw volle recht. Men mag echter niet blind zijn voor bepaalde misgroeiingen die binnen het theaterdecreet zijn ontstaan. Niemand en niets is perfect in deze wereld.

De heer J. Van Elewyck : Behalve u zelf.

Minister K. Poma : Ik dank u, mijnheer Van Elewyck.

Het is mijn bedoeling dit theaterdecreet te wijzigen, maar ik wens de eventueel door te voeren wijzigingen aan de Adviescommissie voor te leggen. Immers, wat te denken over bepaalde acteurs of actrices die full-time worden betaald en slechts in één stuk spelen, of van hun theaterdirecteur slechts in één stuk mogen spelen? Dat zijn dan dezelfde directeurs die aan de klagmuur staan om te beweren dat er te weinig subsidies worden toegekend. Naar mijn mening is dat eveneens een scheefgegroeiende toestand.

Ik meen ook - maar dat zal afhangen van het advies van de theatercommissie - dat men bij de subsidiëring niet alleen rekening zal moeten houden met het aantal zetels waarover het theater beschikt, maar ook met het aantal zetels dat door betalende toeschouwers wordt ingenomen. Ook dit is een criterium dat men in de toekomst niet over het hoofd mag zien.

In verband met de subsidiëring werden de uiteindelijk beschikbaar gestelde bedragen zo rationeel mogelijk verdeeld, onder meer rekening houdend met de mogelijke en andere bronnen waaruit bepaalde gezelschappen supplementaire gemeenschapsgelden putten, waar tegenover dan weer bijzondere aandacht kregen die ensembles die een specifieke opdracht vervullen zoals bij voorbeeld het creëren van uitsluitend Vlaams werk, onder andere Nieuw Vlaams Theater, of de Nederlandstalige aanwezigheid in Brussel.

Poma

In de heersende economische situatie werd evenzeer gunstig rekening gehouden met die gezelschappen die een maximum aan eigen middelen inbrengen.

Ook de D-gezelschappen, die alvast geen subsidie uit andere bronnen kunnen verwachten en veelal relatief kleinere bedragen toebedeeld kregen, werden met meer nadruk in de verdeling van de toelagen opgenomen.

Wat ten slotte uw laatste vraag in verband met de notulering van mijn verklaring in de Executieve betreft als zou ik geen bijkrediet vragen, zij opgemerkt dat deze notulering onvolledig is en niet in de vorm door mij werd afgelegd.

Deze notulering is trouwens enkel bestemd voor de leden van de Executieve en niet voor de leden van de Vlaamse Raad. Hoe ze in uw bezit is gekomen is dan ook voor mij aan de ene kant een raadsel, maar aan de andere kant niet.

De aangehaalde notulen betekenen dat, zo er al bijkredieten zouden ter sprake komen, deze slaan op het verleden, hoewel het geen bijkredieten voor vorige jaren betreft.

Immers, de per 1 juli 1983 goedgekeurde bedragen slaan op de uitgaven voor het theaterseizoen 1982-1983 die dan reeds volledig achter de rug zijn. Bijkredieten zullen dus moeten dienen om de financiële toestand van het seizoen 1982-1983 aan te zuiveren en de theaters voor faling te behoeden.

Dames en heren, tot daar de antwoorden op de vragen die me werden gesteld.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Minister, ik heb u voorgesteld een commissie ad hoc samen te stellen.

Minister K. Poma : Ik heb impliciet geantwoord, zeggende dat ik deze commissie voor advies op 1 januari opnieuw van start zal laten gaan. Ik zal aan deze commissie voor advies een voorstel voorleggen om het theaterdecreet eventueel te amenderen.

De heer A. De Beul : Dat is toch geen oplossing voor de concrete financiële

problematiek waar men nu voorstaat. De begroting van dit jaar en de tekorten die er zullen zijn voor het werkingsseizoen vallen voor de ene helft nog in 1983 en voor de andere helft in 1984.

Minister K. Poma : Mijnheer De Beul, u weet niet eens hoeveel in het bijblad van 1983 voor de theaters zal worden voorzien.

De heer A. De Beul : Dan moet u het mij zeggen, want ik weet het zeker niet.

Minister K. Poma : Dat kan ik nu niet vermits de beslissing ter zake pas volgende week wordt genomen. Ik heb nog nooit meegemaakt dat men een Gemeenschapsminister vroeg een verklaring af te leggen over een bijblad of begroting, alvorens de cijfers door de Ministerraad of de Executieve werden vastgelegd.

De heer P. Van Grembergen : U moet er dan ook nog niet over spreken.

De heer A. De Beul : Een Minister kan toch een geruststellende verklaring afleggen.

Minister K. Poma : Er komt voor de theaters sowieso een bijblad. Dat heb ik u reeds herhaaldelijk gezegd en dat is de geruststellende verklaring.

De heer A. De Beul : Daarvan nemen wij akte !

Minister K. Poma : Ik kan niet anders doen dan hetzelfde blijven herhalen.

De heer J. Van Elewycyk : U moet dan ook doen wat u zegt.

Minister K. Poma : Dat gebeurt ook.

De Voorzitter : De heer Van Elewycyk heeft het woord.

De heer J. Van Elewycyk (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, ik zou willen repliceren, beginnende met wat de Minister de tweede vraag van de tweede helft noemt, voor ons de vierde vraag dus, om zo terug bij de aanvang te komen.

U heeft daarnet gezegd - ofwel heb ik u verkeerd begrepen en dan moet u mij verbeteren - dat het gewraakte

subsiëeringsbesluit getroffen is voor het seizoen 1982-1983. Ik heb hier voor mij het besluit van de Vlaamse Executieve en lees in artikel 9 : „binnen de perken van de beschikbare kredieten worden voor het seizoen 1983-1984...” en in artikel 10 : „binnen de perken van de beschikbare kredieten worden voor het seizoen 1983-1984...” Mijnheer de Minister, u heeft daarnet de tekst van het besluit, zoals u het zelf heeft voorgelegd aan de Vlaamse Executieve, tegengesproken.

De heer A. De Beul : Gaat het hier over de tekst van 27 juli ?

De heer J. Van Elewycyk : Inderdaad.

Mijnheer Poma, u spreekt over „misgroeiingen” in het theaterdecreet, over leden van het artistiek personeel die maar in één stuk spelen of mogen spelen en over al dan niet bezette of betaalde plaatsen in de verschillende theaters. Laten wij mekaar goed begrijpen. Om dit probleem op te lossen moet u het decreet niet veranderen. Ook wij zijn tegen misbruiken. Als u die wil bestrijden zal u ons aan uw zijde vinden.

Misbruiken bestrijdt u als u het theaterdecreet op een correcte manier doet uitvoeren. Dit betekent bijvoorbeeld dat u het cumulprobleem op een ernstige manier moet aanpakken. Momenteel bestaan er dienaangaande reële uitwassen. Daarvoor is u thans verantwoordelijk. U heeft het probleem echter niet aangepakt.

U had het over de door u gehanteerde criteria. U verklaarde dat u met de adviezen heeft rekening gehouden en dat het onder meer de taak van de raad van advies is om te bepalen hoe de gelden moeten worden besteed.

Dat is natuurlijk niet juist. Dat is niet de taak van een adviesraad. Wanneer u het decreet naleest dan zal u zien dat één van de taken van die raad er in bestaat u te adviseren welke gezelschappen in welke categorie thuishoren evenals over het aantal betoelaagbare ambten die in de verschillende categorieën per gezelschap in aanmerking komen. Dat is natuurlijk iets heel anders dan „de verdeling van de beschikbare gelden”.

Van Elewycck

U heeft ook gesproken over de inlevering en over de rechtvaardige verdeelsleutel die u daarbij gebruikt. Laat mij toe u te zeggen dat de cijfers u volledig tegenspreken.

21 procent en 27 procent inleveren gebeurt niet in functie van het al dan niet lage eigen inkomen. Er zijn theaters die veel moeten inleveren niettegenstaande zij een hoog eigen inkomen hebben, ik denk hier onder meer aan het Fakkeltheater en het Educatief Theater Antwerpen.

De KNS moet 26 procent inleveren en dit vertrekend van de idee dat deze instelling beheerd wordt door een publiekrechtelijk organisme. U moet toch weten dat u zelf voor dit publiekrechtelijk organisme mede politieke verantwoordelijkheid draagt in een andere functie, en dat u daar permanent pleit voor een beperking van de uitgaven. Via uw besluit, dat op geen enkel advies steunt, verplicht u echter dat zelfde bestuur tientallen miljoenen meer uit te geven. Collega Hanké heeft daar terecht op gewezen.

Wij zouden u nog kunnen volgen, indien uw beslissingen golden voor alle instellingen die door publiekrechtelijke personen worden gesteund. Dit is echter niet het geval. Wij juichen bijvoorbeeld toe dat het Mechels Miniatuur Theater maar 5 procent moet inleveren. Wij geloven echter, voor wat de verantwoording betreft, niet in Sinterklaas of in het toeval. Het spijt me dit te moeten zeggen, collega Verhaegen. Zo zien wij ook dat een theater van klasse D dat samenvalt met een theater van klasse C en nu door u plots als B-groep wordt beschouwd, niet moet inleveren, maar 2 procent meer subsidies krijgt. Waar is de verdelende rechtvaardigheid bij het inleveren?

U heeft in uw antwoord een formidabele bekentenis afgelegd. Ik ga er van uit dat u dit weet. Volgens u is het wegblijven van het publiek te wijten aan de artistieke leiding van het gezelschap. Verwijzend naar sommige gezelschappen, zegt u dat u zich precies richt tegen de artistieke leiding. Is dat geen inmenging in het artistiek beleid via de subsidiëring? Ik zou u willen vragen nog eens één van de vele tek-

sten te lezen die men voor u heeft voorbereid, namelijk uw toespraak tijdens de dagen van de Vlaamse Gids in september 1982 over de ideeën „vrijheid”, „artistieke vrijheid” en „pluralisme”. Als men deze toespraak vergelijkt met uw daden, krijgt men een formidabel requisitoir tegen u. Ik houd de tekst van die toespraak te uwer beschikking voor het geval u hem niet meer zou terugvinden.

Mijnheer de Minister, u heeft voorlezing gegeven van een deel van uw briefwisseling. U heeft echter niet alles gelezen. U heeft niet alle data gelezen. Alle brieven dateren van vóór uw besluit.

Ten slotte, heb ik u hier horen verloochenen wat op uw uitdrukkelijk verzoek werd genotuleerd in de beslissing van de Executieve, namelijk dat u geen bijkredieten zou vragen voor het artikel waarop het theaterdecreet staat ingeschreven.

Mijnheer de Minister, u heeft hier één ding bewezen: Tartuffe, niet die van Tone Brulin, maar wel die van Molière, is echt niet dood, maar hij leeft en zit hier voor ons. **(Applaus bij de SP en de VU)**

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve en Gemeenschapsminister van cultuur heeft het woord.

Minister K. Poma : Wat de Adviescommissie betreft, kan ik het volgende mededelen. Op het ogenblik dat er 402 miljoen moest worden verdeeld, hebben wij gevraagd de verdelende rechtvaardigheid toe te passen. Uw antwoord was: wij zullen u een voorstel doen voor 525 miljoen. Dat is de wijze waarop ik werd geadviseerd.

Wat de artistieke leiding betreft, heb ik altijd voorgehouden dat deze volkomen vrij is, maar ik heb ook altijd gezegd dat de theaters er zijn voor het publiek en niet omgekeerd. De artistieke leiding moet dus weten hoe zij enerzijds een goed kwalitatief werk kan brengen en anderzijds, daaraan gekoppeld, hoe het publiek kan worden behouden.

Over Molière gesproken, zou ik niet graag voorlezen wat er allemaal over

de première in de KNS werd geschreven. Eén dagblad schreef alvast dat deze Molière mocht verdwijnen.

De Voorzitter : De heer Van Elewycck heeft het woord.

De heer J. Van Elewycck : Mijnheer de Voorzitter, ik heb hier voor mij de notulen van de vergadering van 27 juni 1983 van de raad voor advies voor de toneelkunst. In deze notulen - ik zal ze niet voorlezen, tenzij u erop aandringt - wordt formeel tegengesproken wat de Minister hier nu heeft verklaard.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heren Sleenckx en Van Grembergen werd tot besluit van deze interpellaties een met redenen omklede motie van afkeuring ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

- gehoord de interpellatie van de heer Van Elewycck over het cultuurbeleid in het algemeen en het theaterbeleid in het bijzonder ;

- gehoord de diverse tussenkomsten en het antwoord van de Minister ;

- betreurt het door Minister Poma gevoerde cultuurbeleid en de wijze waarop hij het theaterdecreet uitvoert.”

Door de heren Verhaegen en De Grève werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

- gehoord de interpellatie van de heer Van Elewycck tot de Gemeenschapsminister van cultuur over het cultuurbeleid in het algemeen en in het bijzonder de uitvoering van het theaterdecreet ;

- gehoord het daarop door de Minister verstrekte antwoord ;

- gaat over tot de orde van de dag.”

Overeenkomstig artikel 51, punt 7 van ons reglement zal de Raad zich daaro-

Voorzitter

ver tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer G. Verhaegen tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de juli-besluiten inzake gehandicaptenzorg

Interpellatie van de heer J. Gabriels tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de nieuwe besluiten van de Vlaamse Executieve betreffende het Fonds 1981

Interpellatie van de heer J. Sleenckx tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de recente besparingsmaatregelen in verband met de minder-validen

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Verhaegen tot mevrouw Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de juli-besluiten inzake gehandicaptenzorg, van de heer Gabriels tot Minister Steyaert over de nieuwe besluiten van de Vlaamse Executieve betreffende het Fonds 1981 en van de heer Sleenckx tot Minister Steyaert over de recente besparingsmaatregelen in verband met de minder-validen.

De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, ik zou deze korte interpellatie willen beginnen met enkele vaststellingen om het probleem van het gehandicaptenbeleid ook enigszins cijfermatig te omschrijven.

Bij het Rijksfonds voor de Sociale Re-classering zijn er op dit ogenblik ongeveer 200.000 mentaal gehandicapten, 448.000 fysisch gehandicapten en 22.000 zintuigelijk ke gehandicapten

ingeschreven. Dit geeft natuurlijk geen globaal beeld maar geeft er ons een idee van over hoeveel personen het gaat en wat het eigenlijk betekent.

Belangrijk voor deze Vlaamse Raad is dat wij in ons eigen Vlaams Gewest ruim 270 instellingen en diensten hebben die zowat 14.000 gehandicapten in Vlaanderen opvangen.

Een ander interessant cijfer dat ik heb gehaald uit en protocol dat mevrouw de Minister heeft gesloten met Minister Coens van Onderwijs, is dat er bij ons in Vlaanderen 12.000 gehandicapte schoolgaande kinderen zijn op de 45.000 gehandicapte schoolgaande kinderen. Ook dat is een belangrijk probleem in het geheel van het gehandicaptenbeleid.

- Mevrouw G. Devos, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.

Nochtans, geachte collega's, zijn er ook cijfers die wijzen op de grote inspanningen die de jongste jaren voor het gehandicaptenbeleid werden geleverd. Ik zal deze cijfers eveneens vermelden.

Wanneer in 1973, dus tien jaar geleden, er ongeveer 900 miljoen frank tussenkomsten waren dan is dit bedrag in 1983 tot meer dan 6 miljard gestegen. In een tijdspanne van tien jaar gaan wij van 900 miljoen naar meer dan 6 miljard frank.

Diezelfde periode steeg ons bruto nationaal produkt slechts met 2 procent. Ik zeg dit niet om appels met peren te vergelijken maar om de „hoe-grootheid” van de financiële tussenkomsten te kunnen bepalen.

Voor onze eigen begroting hier in de Vlaamse Raad is tijdens de beleidsperiode van mevrouw Steyaert van 1981 tot 1983 de globale begroting voor de gehandicaptenzorg gestegen met 30 procent. Voor 1983 is dat gemiddeld 400.000 frank per gehandicapte voor de opvang en de begeleiding.

Naast de pedagogische en de technische problemen, geachte collega's, blijven er nochtans grote financiële problemen bestaan.

Deze problemen zijn van tweeërlei

aard. Enerzijds zijn er de grote achterstallige betalingen voor het verleden waarvoor u, mevrouw de Minister, grote inspanningen hebt gedaan door de vereenvoudigde dagprijsberekening en het systeem van de voorschotten. Nochtans zal men in de toekomst voor zeer grote problemen komen te staan. Ik denk onder meer aan collega Demeester die herhaalde malen hier en in het nationale Parlement geijverd en gevraagd heeft hoe deze financiële problemen voor het Fonds 1981 een oplossing zullen krijgen.

Anderzijds staan wij voor de steeds groter wordende financiële noden voor de toekomst voor het geheel van het gehandicaptenbeleid. Dit zijn de twee financiële uitdagingen waarvoor wij in de toekomst zullen komen te staan.

Dit wordt onderstreept door een concrete vraag in de Vlaamse Executieve, daar er voor 1983 ongeveer 500 miljoen bij komende financiële inspanningen zullen worden gevraagd om aan de concrete nood een oplossing te brengen.

Ik zou de aandacht van de collega's op een opvallend feit willen vestigen. Ik was daarvan evenmin op de hoogte maar bij de voorbereiding van deze interpellatie en door het nakijken van de verschillende statistische gegevens is mij inderdaad een grote uitdaging opgevallen, met name het verschil in evolutie bij de opnamen. Er is inderdaad een opvallende stijging in de opname van volwassenen gezien in het jaar 1982, 500 kinderen minder waren vervat in het fonds 1981 terwijl er daarentegen 750 bedden meer waren voor de opname van volwassenen. Ik geloof dat wij in de toekomst concreet rekening moeten houden met dit gewijzigd beeld en de gewijzigde noden en behoeften in het gehandicaptenbeleid.

Mevrouw de Minister, ik ben eveneens getroffen - en hier raken wij stilaan de kern van de discussie - door de grote verschillen in de tabellen die worden opgemaakt in verband met uw nieuw maatregelen. Mijn dossier bevat verschillende tabellen maar ik bespaar u het aanhoren van de cijfergegevens.

Verhaegen

Twee dagen geleden heb ik Minister Eyskens horen zeggen dat het een „meteriologisch” probleem betrof. Ik wil deze uitdrukking zeker niet overnemen maar ik bedoel dat de voorliggende tabellen zeer sterk worden beïnvloed door de personen die ze opmaken. Ik wil u hieromtrent een heel concrete vraag stellen : hoe staat het met de werkelijke inlevering en de werkelijke draagkracht van de gehandicapten die op basis van uw besluit moeten inleveren ? Ik wil er meteen aan toevoegen dat niet zo zeer de gemiddelde cijfers per gehandicapte op mij een indruk maken. Concreet wens ik te weten wie juist moet inleveren, welke de concrete financiële situatie van het gezin is dat een dergelijk kind heeft of van de volwassene die daarvoor instaat. Met andere woorden zijn deze besluiten gebaseerd op een meer billijke spreiding van de financiële persoonlijke bijdrage of is deze al of niet verantwoord ? Dit lijkt mij de fundamentele aanpak te zijn wanneer wij concreet over de individuele tussenkomst gaan spreken.

Waarde collega's, dit waren vragen en cijfers om het probleem te situeren.

Ik zou ook nog twee opmerkingen willen maken over een onderwerp dat in feite niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Raad behoort maar dat niet kan worden weggecijferd in het geheel van deze problematiek.

Mijn eerste opmerking is dat er in dit gehandicaptenbeleid nog altijd een belangrijke bemiddeling bestaat van de nationale wetgever zelf. Het Nationaal Parlement speelt daarbij nog een niet geringe rol ondanks de belangrijke nieuwe opdrachten die de Vlaamse Raad heeft gekregen voor het gehandicaptenbeleid. De belangstelling deze namiddag bewijst dat dit één van de nieuwe uitdagingen is voor onze Vlaamse Raad. Inzake de tegemoetkomingen aan de gehandicapten, de wezenbijslag, de nieuwe richtlijnen voor de psychiatrische ziekenhuizen blijft het Nationaal Parlement een belangrijke rol vervullen. In de berekeningen die ik heb ontvangen maakt men te weinig onderscheid tussen datgene wat voortvloeit uit de besluiten en datgene wat voortvloeit uit nationaal

genomen maatregelen. Voor het juist aflijnen van de financiële situatie moeten wij dit onderscheid maken, anders zijn wij niet objectief.

Een tweede opmerking die evenwel niet zo zeer voor deze Vlaamse Raad bestemd is, maar toch belangrijk is, betreft het beheer van de gelden van de gehandicapten. Misschien zou het wijs zijn om hierover niet te spreken, maar het zou niet eerlijk zijn dit aspect te verzwijgen. Wij hebben diverse systemen van bevoogding : echte voogdij - de belangrijke maatregel van de verlengde minderjarigheid -, het onder voogdij stellen van gehandicapten. Toch betreft deze bevoogding slechts een klein percentage. Wanneer men echter het aantal instellingen en diensten in hun geheel zou nagaan - en ik denk vooral aan de instellingen voor bejaarden - dan zou ik u, collega's, de vraag durven stellen hoeveel van de daarin ondergebrachte mensen ofschoon juridisch volledig rechtsbekwaam, in feite in een toestand van volkomen onbekwaamheid geplaatst worden, ook door het beheer van vele instellingen. En het gaat hier niet over enkele duizenden franken, maar om vele tientallen miljoenen. In dit verband verwijs ik trouwens naar het congres van de notarissen van enkele weken geleden waar de vraag werd gesteld naar een nieuwe wetgeving in verband met het beheer van sommen die behoren aan mensen die in feite in de onmogelijkheid verkeerden om hun individuele rechten uit te oefenen. Als parlementslid treft zulk probleem mij en het is zeker geen randprobleem in de discussie die wij hier vanmiddag voeren. Het is fundamenteel wanneer men over het beheer van de gehandicapten en de financiële tussenkomsten spreekt.

Nu kom ik tot het probleem dat ons bekommert en het verheugt mij dat wij vandaag in het openbaar in deze Vlaamse Raad deze discussie kunnen voeren. Wanneer wij de som maken van al datgene wat de laatste jaren onder uw beleid, mevrouw de Minister, gebeurd is, dan zouden wij de objectiviteit geweld aandoen door niet te zeggen dat wij niet alleen respect hebben, maar ook met ontzag opkijken naar wat u de laatste jaren hebt gerealiseerd. Niet alleen collega's uit mijn

fractie, maar ook uit andere partijen die hier nog op deze tribune zullen komen, zijn het hierover eens. In dit verband denk ik aan de notie welzijn die een zeer duidelijke plaats gekregen heeft in het beleid van de Vlaamse Raad, de professionele aanpak van dit beleid, de coördinatiebeweging, het laatste initiatief om het welzijn interdisciplinair op provinciaal vlak te decentraliseren. Dit zijn belangrijke aspecten omdat het beleid dicht bij de burger wordt gebracht en deze aldus nauwer wordt betrokken bij de zorg voor mensen die door het noodlot erg zijn getroffen. Aan de gehandicaptenzorg, mevrouw de Minister, hebt u ook een bijzondere aandacht besteed : ik heb zoëven de cijfers aangehaald.

Na deze opmerkingen kan men zich dan wel de vraag stellen wat er eigenlijk gebeurd is. Kan men u, mevrouw de Minister, het verwijt maken dat u het gehandicaptenbeleid zou willen afbouwen ? Ik meen dat wij deze kernvraag deze namiddag moeten durven stellen, want zij zal u de kans geven erop te antwoorden. Bepaalde groepen zeggen dat uw beleid een complete afbraak betekent. Andere groepen zeggen dat het sociaal onverantwoord is dat u juist de zwaksten treft ; een derde groep meent dat er besparingen moeten zijn maar dat ze te fors en te eenzijdig zijn ; een vierde groep beweert dat u iets moet ondernemen maar dat u minstens een overleg had moeten organiseren en een behoorlijke coördinatie tussen de instanties die advies geven had moeten betrachten.

Ik geef u na elkaar de verschillende standpunten, mevrouw de Minister, met het onomkeerbaar resultaat dat wij op dit ogenblik voor de gehandicaptensector een reële beroering kennen en dat dit gevoelsmatig sterk wordt aanvoeld.

Tot besluit van mijn inleiding wil ik zes concrete vragen stellen. Ten eerste, welke besparingsmaatregelen werden nu precies genomen en welke gehandicapten worden uiteindelijk getroffen ? Ik verwijs hierbij naar de verschillende tabellen met hun verschillende interpretaties. Het is goed dat men de zaken zegt zoals ze zijn.

Verhaegen

Een tweede vraag. Welke is de omvang van de besparingen en welke zijn de redenen die aan deze besparingen ten grondslag liggen? Ik hoor cijfers citeren van 500 miljoen, van 200 miljoen, van 300 miljoen. Ik geef toe dat het geen catastrofale cijfers zijn op zichzelf maar voor de sector is het belangrijk, ja zeer belangrijk.

Een derde vraag. Welk overleg - of is er geen overleg geweest - of welke coördinatie heeft plaatsgegrepen zowel binnen de Vlaamse Gemeenschap met de gehandicaptensector zelf als met de nationale instanties?

Een vierde vraag. Waarom de aanpassingen van de besluiten in de maand juli en in de maand september 1983? Wat is er precies in de maand september gebeurd?

Een vijfde vraag. Welke effecten verwacht u van deze maatregelen op het vlak van de tewerkstelling? Inderdaad, dit wordt algemeen als een van de grote vraagtekens beschouwd. Hoeveel mensen zullen afvloeien en hoeveel zullen er opnieuw kunnen worden geplaatst in andere sectoren?

Ten slotte een zesde vraag, die voor mij misschien de belangrijkste is. Het betreft de vraag naar de toekomst. Zijn nog besparingen in het vooruitzicht gesteld? Deze laatste vraag, mevrouw de Minister, heeft rechtstreeks betrekking op de financiële problemen van het Fonds '81. Het betreft een dubbele vraag. Ten eerste, wat zal de toekomst ons brengen, rekening houdend met de nieuwe behoeften; ik denk hier vooral aan het probleem van de volwassenen. Wat zal men moeten doen om deze essentiële rechten van de gehandicapten, zoals wij deze vandaag kennen, te waarborgen. Ik denk hier aan de bijkomende 500 miljoen. Ik weet niet wat 1984 zal brengen, maar wij moeten deze cijfers op een objectieve wijze kunnen benaderen. U zou ons de zekerheid moeten geven dat inderdaad geen afbouw zal plaatsvinden voor degenen die het nodig hebben. Ten tweede, welke financiële middelen kunnen wij aanwenden of welke prognoses kunnen wij maken om het hoofd te bieden aan de nieuwe be-

hoeften die zich nu reeds aftekenen in het geheel van de gehandicaptensector.

Ik ben ervan overtuigd dat wij van u, mevrouw de Minister, concrete antwoorden mogen verwachten.

De Voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer J. Gabriels (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, besparen en inkrimpen is aan de orde van de dag, ook in het Vlaams budget dat spijtig genoeg al te beperkt is.

Het is vanzelfsprekend dat men de tering naar de nering stelt. Wat minder vanzelfsprekend is, is dat die besparingen dan zonder visie, zonder filosofie vaak te lineair toegepast worden. Vooral in deze crisistijd zou men mogen verwachten dat van het inleveren gebruik wordt gemaakt om meer rechtvaardigheid te scheppen.

En houdt dit niet in dat de zwaksten, de mensen die nog moeilijk een vuist kunnen maken absoluut dienen gespaard te worden. Zoniet dreigt de kloof tussen behoeftigen en vermogenden nog groter te worden waarvan uiteraard de hulpbehoevenden de dupe dreigen te worden.

Eén van die groepen is ongetwijfeld deze van de gehandicapten en minder-validen. De laatste maanden maken we het echter mee dat zelfs deze groep moest gaan betogen en protesteren op het kabinet van de Minister om de ogen van velen te openen. Ronduit zelig dat men van overheidswege deze mensen bijna verplicht een vuist te maken.

Want ondanks alle bijsturingen blijft de kritiek vanwege de instellingen voor gehandicapten overeind, vooral lichte mentaalgehandicapten en karaktergestoorde kinderen. Deze kritiek luidt onverdeeld ook na de herziening: de maatregelen die overblijven brengen de pedagogische opvang in een reeks instellingen fundamenteel in gevaar. Dit is geen kritiek van een of andere oppositiepartij, maar van het Caritas verbond van instellingen voor gehandicapten en bijzonde-

re jeugdzorg vorige donderdag op 13 oktober.

Het caritas-verbond gaat verder in zijn fundamentele kritiek: de Vlaamse Hoge Raad voor minder-valide personen werd niet geconsulteerd. Had men dat gedaan dan zou het onbillijke besluit van de Vlaamse Executieve over de financiële bijdrage van de gehandicapten noodzakelijkerwijze gewijzigd zijn.

Dit is niet gebeurd waardoor vooral de gezinnen met een gehandicapt kind zwaar getroffen worden. Bovendien had dan wellicht tegemoet kunnen gekomen worden aan het zwaar inleveringsprobleem dat gerezen is voor de instellingen, waardoor hun relatie met ouders en gehandicapten ernstig dreigt verstoord te worden. Deze kritiek, mevrouw de Minister, komt dus niet van ons maar van het genoemde caritas-verbond.

Dat het gehandicaptenbeleid aan herziening toe is, is duidelijk! De problemen inzake bevoegdheden die vroeger al over ettelijke ministeries gespreid waren zijn met de overheveling van een groot deel van de bevoegdheden naar de gemeenschappen niet opgelost. Integendeel.

Nu moet én op nationaal vlak én op gemeenschapsniveau voortdurend overleg gepleegd worden om tot een min of meer overzichtelijk beleid te komen.

Wij kunnen hier dan nog maar eens pleiten voor de overheveling van de volledige gehandicaptenzorg naar de gemeenschappen. De huidige chaos speelt enkel in het nadeel van de betrokken mensen zelf.

Vlaanderen moet zelf volledig die tak van het welzijnsbeleid kunnen aanpakken.

In afwachting daarvan blijven deze mensen de speelbal én van de nationale én van de gemeenschapsregering.

We kunnen ons hier enkel wenden tot de Vlaamse Gemeenschapsminister. En we willen ons beperken tot het Fonds 1981 waar concreet de maatregelen over handelden, want daarvoor bent u integraal bevoegd, mevrouw de

Gabriels

Minister. Rond dat beleid willen we toch enkele vragen stellen.

In een recente TV-uitzending van Confrontatie beweerde u dat wij reeds 400.000 frank per gehandicapte uitgeven wat volgens u vrij hoog ligt, zeker in vergelijking met de voorbije jaren. Een vergelijking met Nederland leert ons echter dat we nog heel wat achterstand in te halen hebben ?

In Nederland betaalt men op dit ogenblik 1,2 miljoen per gehandicapte uit.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : U moet weten wat hier inbegrepen is.

De heer J. Gabriels : Ik haal gewoon de cijfers aan.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Daar is voor een deel de financiering van de instellingen inbegrepen.

De heer J. Gabriels : Daar is inderdaad voor een deel de financiering van de instellingen inbegrepen. Mevrouw de Minister heeft tijdens de uitzending „Confrontatie” een berekening gemaakt en kwam op 1.020.000 frank, in vergelijking met 1,2 miljoen voor Nederland.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : U moet vergelijkbare cijfers nemen.

De heer J. Gabriels : Daar gaat het in heel dit dossier juist om. Wat is vergelijkbaar ? Collega Verhaegen heeft zojuist dezelfde vraag gesteld. Ik stel de cijfers op zich niet in vraag. Ik stel alleen het feit vast dat er ondanks dat nog een verschil bestaat ten nadele van onze gehandicapten. En zeker is er een verschil ten opzichte van Wallonië.

Door de woordvoerder van de Vlaamse federatie voor gehandicapten werd tijdens bedoelde confrontatie-uitzending een overzicht gegeven van de evolutie van het inkomen van de gehandicapten. Tussen 1977 en 1983 steeg dit inkomen met 53 procent terwijl hun persoonlijke bijdragen aan de instellingen tijdens dezelfde periode met 259 procent steeg. Klopt dit, mevrouw de Minister ? Als men dan weet dat artikel 12 van de wet die Minister



VU-Volksvertegenwoordiger F. Baert (links) en J. Gabriels (rechts). Laatstgenoemde had het in zijn interpellatie tot Minister R. Steyaert (CVP) vooral over het Fonds '81

Dehaene voorbereidt een vermindering voorziet van tegemoetkoming aan minder-validen die in instellingen verblijven dan dreigen de gehandicapten nog eens de dupe te worden.

Vindt de Minister dan logisch dat de gehandicapte ook steeds meer voor zijn eigen verzorging - ik zeg niet opvang- of verblijfkosten - zelf moet gaan betalen ?

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Dat kan niet.

De heer J. Gabriels : We vragen ons trouwens af waarom eerst protest van gehandicapten nodig was om voor een klein deel - 15 procent - de klok terug te draaien. Dit doet toch vragen stellen over de wijze van beleid ?

Bovendien is zelfs die wijziging in vraag te stellen : waarom heeft men eerst de persoonlijke bijdrage van de gehandicapten opgetrokken om hen dan achteraf een aalmoes van 1.000 of 1.500 frank te bezorgen. Ruikt dit niet naar improvisatie ? Fundamenteel staat trouwens de discussie of bedoelde maatregelen al dan niet de afbraak

van de gehandicaptenzorg tot gevolg zullen hebben.

Volgende vaststellingen doen ons in die richting neigen.

1. De solidariteit tussen begoeden en onbegoeden wordt door de besparingsbesluiten in een reeks gevallen verbroken. De zwaksten of de zwaarst gehandicapten zullen namelijk hetzij uit onvermogen uit de boot vallen - we schatten ze op een duizendtal - hetzij onder overdreven financiële lasten gebukt gaan. Meer bemiddelen daarentegen zullen verder van de service van het Fonds '81 kunnen genieten of zullen zichzelf kunnen beredderen. Inderdaad, de financieel en vooral sociaal zwakkeren zullen de 100 frank bijdrage voor het semi-internaat niet aankunnen. Nu reeds zijn er al de problemen met de 65 frank.

2. De meeste gezinnen met een gehandicapt kind zullen ineens veel meer moeten betalen, - en men heeft hier gesproken van 50.000 frank, 60.000 frank en 70.000 frank per jaar - wat vooral voor financieel zwakkeren echt te moeilijk is.

Gabriels

3. Onvermogenende ouders zullen bezoukkosten aan hun zeer zwaar gehandicappt kind niet meer met de kinderbijslag kunnen dekken. Die bijdrage zal namelijk tot de laatste frank aan de instellingen moeten afgestaan worden als het kind nooit naar huis gaat, zoals bijvoorbeeld de bedlegerige zwaar mentaal gehandicapten.

4. Bovendien zullen kleine zelfstandigen met een zwaar mentaal gehandicappt kind, indien het hun oudste is, meer moeten afdragen dan ze aan kinderbijslag ontvangen.

- De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

5. Onvermogenende ouders die hun zwaar gehandicappt kind enkele dagen per maand - wat al zeer veel kan zijn - thuis ontvangen, mogen daartoe per dag slechts het volledig ontoereikende bedrag van 125 frank van de kinderbijslag behouden.

6. Sommige fysiek gehandicapten - er zijn ook reeds gevallen van mentaal gehandicapten bekend - die te ver wonen van de instelling, zullen als gevolg van de nieuwe vervoerregeling, namelijk een kilometerbeporing bij de subsidiëring van het vervoer, niet meer kunnen afgehaald worden om naar het dagcentrum te gaan, terwijl ze zelf niet in staat zijn om hun vervoerkosten te betalen. Het resterende zakgeld van 7.500 frank zal hierdoor immers sterk gereduceerd worden. Deze mensen zullen voortaan voor de keuze staan : ofwel thuis, ofwel in een tehuis tussen vier muren mogen leven.

7. Niet-vermogenende zelfstandig wonende volwassen gehandicapten zullen moeten afzien van de service die hen door dagcentra aangeboden wordt, en ook voor de keuze staan, zoals hierjuist aangehaald. Ze kunnen immers onmogelijk met een zakgeld van 7.500 frank zelfstandig wonen.

Hier dient opgemerkt dat de feiten, zoals beschreven onder de twee vorige punten, het bestaan zelf van sommige dagcentra in het gedrang brengen, waardoor meteen ook andere gehandicapten in de kou blijven staan.

8. Niet door het Riziv of het Rijksfonds terugbetaalbare extra-kosten inzake dure geneesmiddelen, prothesen, rolstoelen, brillen enzovoort, zullen voortaan op de betrokken gehandicapten of hun gezin moeten verhaald worden. Het gaat hier soms over 20.000 frank en meer per jaar per betrokken persoon. Wat als dit onbetaalbaar blijkt ? Hierbij weze nog opgemerkt dat vele van voornoemde elementen cumulatief werken en maken individuele situaties vaak hopeloos en uitzichtloos. Ouders met meerdere gehandicapte kinderen zijn hiervan meer het slachtoffer.

9. De sociaal-pedagogische relatie tussen de financieel zwakke gehandicapten en hun gezin en de instelling, zal door het inningsprobleem van de verschuldigde bijdrage fundamenteel vertroebeld worden. De instelling wordt schuldeiser van mensen in financiële nood, wat de samenwerking tussen ouders en begeleiders zeer moeilijk maakt. Daarbij spreken wij nog niet over de gevolgen van de onbetaalbare facturen voor de instellingen zelf.

10. De evolutie van intra-murale zorg naar extra-murale zorg zal worden afgeremd, zoniet worden afgebouwd in die instellingen die zogenaamd bovengatlig personeel moeten laten afvloeien, bij voorbeeld personeel dat trouwens conform met de verwachtingen van de overheid, voor thuisbegeleiding ingezet werd en waardoor overheveling van internaat naar semi-internaat naar thuis kon gerealiseerd worden. En dit terwijl een reglementering inzake thuisbegeleiding nog niet in zicht is.

11. Gekwalificeerd personeel kan in geval van toegelaten aanwerving vaak niet aangetrokken worden omwille van de verplichting uit het Interdepartementeel Fonds te putten, dat zeer weinig gekwalificeerde begeleiders voorziet. Nochtans hangt de kwaliteit van de begeleiding rechtstreeks af van de kwaliteit van het personeel.

12. De medische en paramedische middelen worden afgebouwd als gevolg van de afschaffing van de daartoe voorzien subsidiëring, wat toch zijn weerslag heeft op de service die de

voorzieningen te verzekeren hebben.

13. De vermindering van de werkingsmiddelen van bepaalde semi-internen, zal de werkingsmogelijkheden ervan sterk aantasten.

14. De desorganisatie van de instellingen voor schoolgaanden zal ingebouwd worden, ingevolge de vervangingsstop van personeel tot wat opvoedend, administratief en onderhoudspersoneel betreft, het niveau van 1980 plus 6 procent terug bereikt is door middel van afvloei. Dit zal allerlei gevolgen hebben onder meer het vergroten van leefgroepen als niet te vervangen opvoeders wegvallen. In gedecentraliseerde instellingen, de zo geprezen formule van het gewone huis in de rij, komt dit bijzonder hard aan.

De heer M. Olivier : Maar, maar, mijnheer Gabriels.

De heer J. Gabriels : Mijnheer Olivier, het verwondert mij dat u zegt „maar, maar” aangezien wat ik hier vermeld, kritiek is die rechtstreeks komt van het Katholiek Verbond van Gehandicapten.

De heer M. Olivier : Dat is nog niet be-
wezen.

De heer J. Gabriels : Tevens verwondert het mij dat u aldus reageert op iets wat grondig werd bestudeerd en na maanden discussie uiteindelijk in de loop van de laatste dagen aan ons allen werd overgemaakt.

De heer M. Olivier : Wij hebben ook zeer nauw contact met die instellingen.

De heer J. Gabriels : Dat neem ik wel aan, maar die instellingen zijn ten eerste ontgoocheld over datgene wat de laatste maanden is gebeurd.

Thans volgen een aantal concrete vragen, mevrouw de Minister, waarop ik een duidelijk antwoord verwacht.

1. In welke mate heeft u een berekening gemaakt van de besparingsbesluiten op het vlak van :

- de verplichte tussenkomst van de betrokkene ;

Gabriels

- de bijkomende inlevering van de ouders voor de intern opgenomen gehandicapten ;

de organisatiemoelijkheden door de vervangingsstop inzake personeel ;

- de verder voortdurende financiële moeilijkheden van de instelling door laattijdige betalingen door het Ministerie van Volksgezondheid ;

- het aantal personeelsleden dat zal afvloeien door deze maatregelen ?

2. Door de dagprijs en het bijdragebesluit wordt de solidariteit tussen begoeden en minder-begoeden in een groot aantal gevallen doorbroken :

- Acht de Minister dit in overeenstemming met de solidariteit die van iedereen gevraagd wordt ?

- Acht de Minister een groot aantal individuele situaties niet uitzichtloos voor ouders en gehandicapten ?

3. Hoe denkt de Minister de sociaal-pedagogische relatie tussen de financieel zwakkere gehandicapten of hun gezin en de instelling verder te verwezenlijken wanneer de instelling een soort schuldeiser gaat worden van mensen in financiële moeilijkheden ?

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Op welke manier ?

De heer J. Gabriels : Dat is toch duidelijk, omdat zij die bijdragen van de betrokkenen moeten vorderen.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Gabriels, waarop zijn deze bijdragen gebaseerd ?

De heer J. Gabriels : Deze bijdragen worden gebaseerd op basis van het inkomen dat zij genieten, de kindertoeslagen die deze ouders voor hun kinderen ontvangen.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : En het vervangingsinkomen dan ? Bestaat er een onderscheid tussen een minder-valide die in een instelling verblijft en diegene erbuiten ?

De heer J. Gabriels : Ja !

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Maar, mijnheer Gabriels, dat is niet

waar. U weet het niet ! Maar daar bestaat geen onderscheid. Men vraagt een bijdrage aan diegenen die in een instelling verblijven precies omdat diegenen die niet in een instelling verblijven ook kansen zouden hebben.

De heer J. Gabriels : Dat beweert u !

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Ik weet zeer goed waarover ik spreek. Ik ben dagen lang in Vlaanderen rondgegaan.

De heer J. Gabriels : Dat heb ik ook niet in twijfel getrokken.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Neen, u weet gewoon niet waarover u praat.

De heer J. Gabriels : Mevrouw Demeester, ik stel hier een aantal vragen en de Minister heeft straks de kans daarop te antwoorden. **(Twistgesprekken)** Ik herhaal dat de Minister onmiddellijk de kans krijgt daarop te antwoorden.

De heer J. Smeets : Wij verwachten u op de tribune, mevrouw Demeester. **(Onderbreking door de heer K. Blanckaert)**

De heer J. Gabriels : Mijnheer Blanckaert, het kan goed zijn dat men het dossier niet in zijn totaliteit kent. Het is ook een vrij moeilijk dossier. Ik daag trouwens alle collega's uit om alle facetten van het probleem, zowel op gemeenschapsniveau als op nationaal niveau, te kennen. Misschien zullen er een paar collega's zijn die dit kunnen, dan vooral diegenen die zich met die zaak specifiek bezighouden, maar de overigen niet. Het is toch ons recht hier in de Vlaamse Raad een aantal vragen te stellen nopens het beleid.

De heer K. Blanckaert : Vragen.

De heer M. Olivier : Geen kritiek.

De heer J. Gabriels : 4. De ideale formule van extra-murale en ambulante zorg zal afgebouwd worden omdat juist een aantal instellingen op dat vlak personeel laten afvloeien met het oog op de continuïteit van de intramurale zorg ? Acht de Minister dit een goede oplossing ?

5. Op welke wijze denkt de Minister

de tendens om volwassen gehandicapten niet langer op te vangen in psychiatrische tehuizen maar wel in aangepaste voorzieningen verder te stimuleren ?

6. Welke stappen wenst de Minister te ondernemen om de uitgaven van het Fonds '81 te beheersen door zinvolle initiatieven zoals :

- coördinatie tussen de verschillende diensten en departementen ;

- door promotie en thuisbegeleiding ;

- door promotie van zelfstandig wonen ;

- door promotie van plaatsing in gezinnen ;

- aanzuiveren van achterstallen bij de instellingen ?

In heel de zaak blijft een wrange nasmaak : waarom moesten de gehandicapten eerst betogen vooraleer 'n deel van de besluiten werd gewijzigd ?

De fundamentele vraag naar de lijn van het beleid blijft aanwezig.

Had men niet beter eerst de Vlaamse Hoge Raad om advies gevraagd en dan systematisch, misschien stap voor stap, dit advies opgevolgd. Men had een hoop ongerustheid en wrevel kunnen voorkomen... Trouwens, bij ons weten bestaan er op gemeenschapsniveau nog geen volmachten.

Men kan wel zeggen wat wij zelf doen, doen we beter. Ik ben bereid daar over het algemeen in te geloven. Deze aanpak op dit vlak heeft me echter niet overtuigd. We hopen, mevrouw de Minister, dat er wat meer lijn zal komen in uw beleid en dat de gehandicapten niet nog eens de straat op moeten. Alleen al uit beschavingsfatsoen zou dat moeten worden voorkomen.

Minister R. Steyaert : Het was in bespreking met de groepen.

De heer J. Gabriels : We hopen dat u de besluiten grondig herziet, dat u in de toekomst zult plaatsmaken voor een nieuwe lijn, en nieuw doorzicht én meer overleg in uw beleid omdat in deze crisis zeker niet geraakt kan wor-

Gabriels

den aan de marginalen die onze eerste zorg dienen weg te dragen... Daarom vraag ik een herziening van het beleid ter zake. Het getuigt van meer moed uiteindelijk om te draaien dan het lukraak vakantiewerk van juli, koste wat het wil, overeind te houden. (**Applaus bij de VU**)

Mevrouw W. Demeester-De Meyer :
Pure demagogie.

De Voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx (op de tribune) :
Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, onder de welluidende titel „in het teken van de solidariteit” hield u, mevrouw de Minister, op 25 juli 1983 een persconferentie, tijdens dewelke u stelde dat binnen het ruime kader van de welzijnszorg de gehandicaptenzorg als geen ander de barometer van ons tijdsklimaat is.

Wanneer ik deze bewering voor waarheid mag aannemen, dan voorspel ik voor de komende maanden, voor de ongeveer 15.000 gehandicapten die in een Vlaamse instelling verblijven, bijzonder slecht weer.

Ik vraag mij af op welke solidariteit u een beroep doet om een bevolkingsgroep die beschikt over zeer beperkte bestaansmiddelen, te laten opdraaien voor een budgettair tekort, dat het gevolg is van een beleid dat steeds toegekeken heeft op de ongeremde uitbreiding van het instellingswezen.

Sinds op 11 november 1969 het Fonds '81 bij volmachtenbesluit werd opgericht - en mag ik er terloops op wijzen dat de regering toen haar volmachten aanwendde om positieve besluiten te nemen - heeft de rol van de bevoegde Minister zich beperkt tot die van toeschouwer en lintjesknipper. De instellingen rezen als paddestoelen uit de grond, gretig gebruik makend van de steeds opgevoerde betoelaging.

In 1977, toen de sector reeds helemaal scheefgegroeid was, - want de eerste jaren werden hoofdzakelijk instellingen voor minderjarige gehandicapten gebouwd - vond de overheid het plots

noodzakelijk een rem te zetten - en terecht trouwens - op het aannemers-talent van het privé-initiatief. Het koninklijk besluit van 15 april 1977 bepaalde immers dat de instellingen pas bouwsubsidies kunnen krijgen, wanneer hun project past binnen een algemeen plancijfer van 3,4 bedden per 1.000 inwoners.

Boter aan de galg, want een feit is, dat het aantal plaatsen nog van jaar tot jaar aangroeit en dat op basis van de voorziene streefcijfers de toelaatbare infrastructuur reeds ruimschoots overschreden is, namelijk 19.754 eenheden voor 19.084 toegelaten, en dit terwijl blijkt dat 15 procent van deze plaatsen niet bezet is !

Nu, dit kan ook moeilijk anders : want, het programmatiecijfer kwam er veel te laat, namelijk wanneer de sector als het ware al volgebouwd was. Verder ging het koninklijk besluit niet uit van een ernstig behoeftenonderzoek, met als gevolg dat er geen differentiatie gemaakt werd naar type van instelling en type van handicap. Zo zijn mij instellingen bekend, waar de gehandicapte - binnen eenzelfde geheel - begeleid worden van de wieg tot aan het graf, ongeacht de handicap.

Tevens werd er geen rekening gehouden met regionale behoeften en met de te verwachten demografische evolutie. In West-Vlaanderen zijn er immers 1.100 bedden teveel, terwijl het dalend geboortecijfer de behoefte aan bedden voor minderjarige gehandicapten gevoelig afzwakt.

Tot slot werd bij de vaststelling van het programmatiecijfer geen rekening gehouden met beleidsopties in andere sectoren. Hierbij verwijs ik dan naar de oligofrenen die vanuit de psychiatrische instellingen overgeheveld werden naar het Fonds '81.

Het gevolg van deze politiek van toeschouwer is, mevrouw de Minister, dat de laatste jaren het budget enorm gestegen is, en dat er geregeld naar bij komende financiële injecties moest gezocht worden. Reeds in 1979 moest een gift van de Nationale Loterij van 600 miljoen het Fonds '81 behoeden voor het faillissement, terwijl er in 1982 bijna een half miljard bij-

kredieten nodig waren. Het gevolg van deze politiek van lintjesknippen van gewoon huizen openen, is, dat er op dit ogenblik ongeveer 600 bedden teveel zijn in Vlaanderen, zeshonderd bedden die per stuk en per jaar ongeveer 330.000 frank kosten aan de Gemeenschap.

Waarom is u daar niet gaan zoeken naar de 200 miljoen die u tekort komt ?

Als u even narekent vindt u dat 330.000 frank per jaar maal 600 ongeveer overeenkomt met 200 miljoen.

Maar neen, u besliste in volle vakantieperiode, waarschijnlijk om zó weinig mogelijk tegenwind te krijgen, tot heel wat andere maatregelen. Het geld moest komen van de gehandicapten zelf, via de verhoging van de persoonlijke bijdrage die dient betaald te worden in de instelling.

Hierbij negeerde u niet enkel het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor minder-valide Personen, maar ook van de Inspectie van Financiën die stelde dat op termijn een verhoging van de persoonlijke bijdrage geen oplossing biedt voor het tekort van het Fonds '81.

Ter staving daarvan, mevrouw de Minister, zal ik de nota voorlezen van de Inspectie van Financiën van 3 februari 1983 : „Bovendien meent de Inspectie van Financiën dat er door de hogere bijdrage van de gehandicapten geen fundamentele oplossing wordt gevonden voor de alsmat stijgende tussenkomst van het Fonds.”

De heer M. Olivier : Dat is toch niet gebruikelijk. Dat is pijnlijk.

De heer J. Sleenckx : Neen, het is niet gebruikelijk. Ik wil het even aanhalen ter illustratie van wat ik hier vertel, om te bewijzen dat het niet op losse gronden steunt.

Volgens de Inspectie van Financiën moet echter worden gezocht naar herstructurering. De massale reactie die tegen deze maatregel kwam, heeft u echter onbewogen gelaten. De talrijke instellingen die concrete cijfers voorleggen van wat dit drastisch besluit aan de gehandicapten kost, hebben geen gehoor gevonden bij u.

Sleeckx

Hier, mevrouw de Minister, wens ik met enkele concrete voorbeelden voor de dag te komen. Ik kan er tientallen citeren. Ik zal er twee specifiek benaderen. Een werkende gehandicapte die in een gezinsvervangend tehuis verblijft met een maandinkomen van 25.000 frank betaalt momenteel als bijdrage 453 frank x 30. Dat is 13.590 frank. Ingevolge uw voorstel wordt dat 700 frank x 30. Dat betekent 21.000 frank. Daarvan is altijd 7.500 frank gegarandeerd zakgeld. De betrokkene betaalt dus 17.500 frank per maand. Dat wil zeggen 3.910 frank méér per maand dan vroeger.

Het tweede voorbeeld betreft een niet-werkend gehandicapte, 100 procent invalide, verblijvend in een bezigheidstehuis. Deze heeft een maandelijks inkomen van 22.000 frank. U kan toch niet beweren, mijnheer Olivier dat een maandinkomen van 22.000 frank een groot inkomen is.

Ik hoop, mevrouw Demeester, dat u hier straks op de tribune zal komen.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Ik keur de maatregelen goed, mijnheer Sleeckx. Ik zal motiveren waarom. Ik ben daar niet bang voor. Ik ben het hier niet eens met u, mijnheer Sleeckx. Ik zeg dat er belangrijke dingen en een duidelijke visie in zitten. Ik wil dat onderstrepen.

De heer J. Sleeckx : Toch moet u toegeven, mevrouw Demeester, dat er in het verleden geen duidelijke visie is geweest wanneer er 600 bedden teveel zijn.

Mevrouw Demeester-De Meyer : Ik wil daar straks rustig over spreken. U zegt dat er 600 bedden teveel zijn. U heeft echter zelf gezegd dat er zoveel bedden van de psychiatrie moeten worden overgedragen.

De heer J. Sleeckx : Ik geef deze voorbeelden enkel ter illustratie om te kunnen vergelijken. Meer kan ik niet doen.

Ik herhaal dat een niet-werkend gehandicapte, 100 procent invalide, met een maandelijks inkomen van 22.000 frank vroeger 13.590 frank betaalde en nu 18.000 frank.

U mag het keren en draaien zoals u wil, dat is 4.410 frank per maand meer. Trouwens ik zal een aantal gegevens aanhalen die niet vanuit onze hoek komen en georiënteerd zijn vanuit de KVG. Deze citaten zijn sprekend.

U hebt blijkbaar lessen getrokken uit de voorbije ambtenarenstaking, want net zoals toen - de regering beweerde dat de ambtenaren zich door de gedane voorstellen financieel zouden verbeteren, laat u het nu uitschijnen alsof heelwat minder-validen voordeel zullen halen uit deze maatregel.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : En niet weinig.

De heer J. Sleeckx : Niets is minder waar. De volgende bedenkingen uit ik in naam van alle minder-validen die mij de voorbije weken zijn komen opzoeken. Zij zijn de uitdrukking van het zware ongenoegen en de diepe ongerustheid die leeft bij de duizenden minder-validen die in een instelling verblijven.

Om te zeggen dat het allemaal niet vanuit een bepaalde hoek komt, mevrouw Demeester, wens ik een paar punten uit de brief die ik maandag, 17 oktober 1983, heb gekregen, uitgaande van de Katholieke Vereniging voor Gehandicapten en getekend door de heer Vastmans, te citeren.

Mijnheer Olivier, hier mag ik toch enkele citaten uit voorlezen. Deze brief is gestuurd aan parlementairen, opdat zij hun stem zouden laten horen.

De heer M. Olivier : Dat ligt totaal anders.

De heer J. Sleeckx : Ik citeer uit punt 2 : „Het blijft een feit dat de gehandicapten fors inleveren. Uit de analyse die de KVG heeft doorgevoerd komt naar voren dat ouders waarvan gehandicapte kinderen in een instelling verblijven, circa 60 tot 70.000 frank per jaar meer moeten bijdragen. Vooral zelfstandigen en kansarme gezinnen worden zeer zwaar getroffen. Gevreesd wordt dat op jaarbasis duizend kinderen wegvloeien uit instellingen, om in de anonimiteit te verdwijnen, omdat er geen alternatief voorhanden is.”

Ik wens te onderstrepen dat deze ver-

klaring noch van de SP, noch van de Volksunie - dus niet vanuit de oppositiehoek - komt.

De heer J. Gabriels : Ik wil hieraan toevoegen dat al mijn bronnen eveneens vanuit de KVG komen; men doet al te vaak alsof deze vanuit een marginale hoek komen.

De heer J. Sleeckx : Ik zal uit deze brief nog verder citeren. Mevrouw Demeester zal die brief ook wel gekregen hebben. Moet ik veronderstellen dat deze voor haar geen waarde heeft ?

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Ik zal daar gemotiveerd op antwoorden.

De heer J. Sleeckx : Ik denk dat de KVG een studiedienst heeft, die dicht bij uw partij aanleunt.

Vooreerst wens ik de tegenstelling te onderstrepen die er bestaat tussen woorden en daden. Wij hebben een aantal grote principes, maar wanneer het op daden aankomt blijven wij achterwege. Hierbij wens ik te blijven stilstaan. Het heeft inderdaad iets te maken met beleid dat onze woorden de daden dekken en omgekeerd, zodat wij, ten aanzien van de publieke opinie, een aantal zaken formuleren en hier, in de Vlaamse Raad, een andere houding aannemen.

Ik ondervind bij u, mevrouw de Minister, een grote discrepantie tussen de principes die u ten aanzien van de publieke opinie zo graag huldigt en duidelijk poneert en het beleid dat u in werkelijkheid voert.

De heer M. Olivier : En terecht.

De heer J. Sleeckx : Wanneer men dat doet, is men schijnheilig. Wanneer men ten aanzien van de publieke opinie bepaalde principes naar voren brengt en daartegenover een ander beleid voert, mijnheer Olivier, is men hypocriet.

De heer J. Gabriels : Dat is zeer juist.

De heer J. Sleeckx : Zo laat u geen gelegenheid voorbijgaan om fier te verkondigen dat gehandicaptenzorg een gemeenschapszorg is. Artikel 1 van het koninklijk besluit nummer 81 bepaalt trouwens dat dit fonds tot taak heeft de kosten van huisvesting, on-

Sleeckx

derhoud, behandeling en opvoeding van gehandicapten te dragen. In concreto betekent dit dat vroeger de gehandicapten geen bijdrage moesten betalen in de instelling.

Dit principe wordt nu ook in gehandicaptenmiddens niet meer gehuldigd, gezien men het erover eens is dat de gehandicapte moet betalen voor zijn hotel- en huisvestingskosten. Indien alles gratis zou zijn, zou immers het aanzuigingseffect van de instellingen te groot zijn en zou met andere woorden de stimulans om te wonen als eenieder sterk verminderen. „Gehandicaptenzorg is gemeenschapszorg”, betekent in de huidige context dan ook dat de overheid de verzorging bekostigt en de begeleiding waarborgt en dat de gehandicapte zijn hotelkosten betaalt zoals eten, kleding, verwarming en dergelijke.

Maar, mevrouw Steyaert, u negeert dit principe totaal in uw besluit. Immers, voortaan zullen gehandicapten veel meer moeten betalen dan enkel hun hotelkosten. Daar wens ik de nadruk op te leggen.

Berekeningen van de Vlaamse Federatie van Gehandicapten, op basis van de recente gezinsbudgetenquête 1978-1979 wijzen uit dat voortaan kinderen 150 frank per dag teveel betalen en volwassen gehandicapten 270 frank per dag (5.460 frank per maand) extra moeten bijdragen voor hun verzorging en begeleiding, naast 430 frank per dag voor hun hotelkosten.

Welnu, wanneer u zegt dat gehandicaptenzorg gemeenschapszorg is, noem ik dat verleidelijke mooi-praterij.

Geen toespraak wordt gehouden, geen artikel gepubliceerd of u benadrukt het belang van „de inspraak van de gehandicapte”. Hij moet mee het beleid oriënteren. Met zijn wensen zou er maximaal worden rekening gehouden. Nog nooit werd deze intentie zo flagrant met voeten getreden. (**Onderbreking door mevrouw W. Demeester-De Meyer**)

De heer J. Sleeckx : Mag ik even mijn betoog verderzetten, mevrouw ? U krijgt straks het woord.

De Voorzitter : Mijnheer Sleeckx, mag ik u vragen te besluiten ?

De heer J. Sleeckx : Jawel, mijnheer de Voorzitter, maar men onderbreekt mij voortdurend en op die manier wordt mijn spreektijd belangrijk ingekort.

Van de drie besluiten die onlangs werden gepubliceerd, werd slechts één maatregel voor advies aan de Vlaamse Hoge Raad voor minder-valide Personen voorgelegd. Dit advies, nochtans zeer grondig voorbereid, werd dan nog bijna volledig genegeerd.

Hier, mevrouw de Minister, ga ik opnieuw een gedeelte voorlezen uit de brief die ik van de Katholieke Vereniging voor Gehandicapten heb ontvangen. Die mensen zitten volgens mij toch ook in de adviesraad. Zij zeggen het volgende : „De Katholieke Vereniging voor Gehandicapten stelt vast dat de getroffen maatregelen, althans wat het persoonlijk aandeel betreft dat de gehandicapte bij opname in een instelling dient te betalen, grondig afwijken van het advies dat geformuleerd werd door de Vlaamse Hoge Raad voor minder-valide Personen. Over twee besluiten, met name de dagprijs en het reconversiebeleid, werd de Vlaamse Hoge Raad helemaal niet geconsulteerd.

Wij stellen de vraag, mevrouw de Minister, of dit juridisch wel kan en mag. Wij kunnen ons bovendien afvragen welke de precieze rol en functie is van een dergelijk adviesorgaan inzake gehandicaptenzorg.

Mevrouw de Minister, zelden werd er in het verleden door minder-validen zo massaal geprotesteerd als nu en tevergeefs. Ik denk niet dat in de toekomst de gehandicapten uw beloften nog zeer vlug gaan geloven, want als inderdaad uw woorden uw daden niet dekken, betekent het ook dat u bij deze personen ongeloofwaardig wordt.

„De bescherming van de zwaksten” is nog zo'n slogan, „inlevering volgens draagkracht” heet dat dan. Mevrouw de Minister, in het licht van deze uitspraak moet u mij eens uitleggen hoe u rechtvaardigt een bedrag van 200 miljoen, op een begroting van bijna 6 miljard, te besparen op de rug van een bevolkingsgroep die door de recente

maatregelen van de nationale overheid nog nauwelijks de eindjes aan elkaar kan knopen. Ter herinnering wens ik enkele van die maatregelen te citeren om voor mevrouw Demeester stof tot debatteren te geven.

Ten eerste, duizenden verloren hun tegemoetkoming, doch reeds eerder werd reeds 3,5 procent op hun invalideitsuitkering afgehouden en tevens werd het remgeld ingevoerd. Ik wil hier niet verder op ingaan maar, mevrouw Demeester, weet wat dat voor de minder-validen betekent, want het is juist deze bevolkingsgroep die meer dan andere naar de dokter moet gaan.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Dat geldt niet voor degenen die in een instelling verblijven. U verwacht de zaken met elkaar.

De heer J. Sleeckx : Mevrouw Demeester, ik heb de indruk dat u een soort van obstructiepolitiek voert. Zo dadelijk zegt de Voorzitter me nog mijn betoog te stoppen omdat de mij toegemeten tijd is verstreken.

De Voorzitter : U heeft uw tijd reeds ruimschoots overschreden. U moet nu concluderen.

De heer J. Sleeckx : Het remgeld weegt voor de gehandicapten zeer zwaar.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Dit geldt niet voor gehandicapten die in instellingen verblijven.

De heer J. Sleeckx : Denk aan de 160 farmaceutische specialiteiten die ook uit de nomenclatuur zijn geschrapt.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Dit geldt niet voor de personen in instellingen; en daarover hebben wij het hier. U haalt twee zaken door mekaar, met name gehandicapten in instellingen die een bijdrage moeten betalen en de anderen.

De heer J. Sleeckx : Mevrouw Demeester, indien u mij blijft onderbreken sta ik hier om 6 uur nog.

Wat verstaat u onder de bescherming van de zwaksten wanneer in semi-internaten, sterk bevolkt met kinderen uit minder-begoede families, het persoonlijk aandeel met maar liefst 400

Sleecx

procent stijgt ? Het stijgt van 65 frank naar 250 frank voor niet-schoolgaanden. Mentaal gehandicapten die door die maatregel nog net 4.000 frank per maand zakgeld overhouden, zijn dat niet de zwakkeren bij uitstel in onze samenleving, mevrouw de Minister ?

Ten tweede, er zijn geen structurele oplossingen. De Inspectie van Financiën, mevrouw de Minister, had het bij het juiste eind, wanneer ze in haar advies onomwonden stelde dat een verhoogde bijdrage van een gehandicapte in een instelling geen fundamentele oplossing biedt voor de alsmaar stijgende uitgaven van de instellingen.

Ik wens punt vijf uit de fameuze KVG-brief te citeren : „finaal stelt de KVG de fundamentele vraag naar een grondige aanpak van het gehele gehandicaptenbeleid. In wezen komt het huidige beleid naar voren als een waaijer van voorzieningen, zonder een waarachtige aanpak op het stuk van het inkomen van de gehandicapten. Er wordt op nationaal vlak reeds heel wat betaald : herzieningen der tegemoetkomingen, afschaffing van de wezenbijslag. Wij staan bovendien voor catastrofale tekorten binnen het Rijksfonds voor sociale Reklassering”. Dat zegt het KVG.

Wanneer mogen we ons verwachten aan de volgende verhoging, wanneer dat volgens u de geschikte oplossing is ? Dat is een vraag die ik mij stel.

Ik wil even een vergelijking maken. In 1977 betaalde de volwassen gehandicapte 195 frank. In 1983 dient hij reeds 700 frank per dag bij te dragen. Dit betekent over een tijdspanne van zes jaar een verhoging van 159 procent daar waar de tegemoetkoming slechts is gestegen met 53 procent. Is de 1.000 frank persoonlijke bijdrage misschien gepland voor 1985 ?

Ik wil nog even stilstaan bij de verhouding Wallonië-Vlaanderen.

Ik kan moeilijk aannemen, mevrouw de Minister, dat u niet op de hoogte bent van het besluit van Minister Monfils betreffende de persoonlijke

bijdragen die gehandicapten betalen in Wallonië. Logischerwijze mag ik toch veronderstellen dat twee gemeenschapsministers die eenzelfde materie onder hun bevoegdheid hebben ook hun beleid op elkaar zouden afstemmen. Wilt u mij dan eens uitleggen hoe het komt dat Vlaamse gehandicapten meer betalen dan lotgenoten die in een Waalse instelling verblijven ?

Ik ga dit illustreren met een voorbeeld. Een kind met 5.000 frank kinderbijslag betaalt in een instelling in Vlaanderen 700 frank meer dan in een instelling in Wallonië. Als ditzelfde kind 8.000 frank kinderbijslag trekt is het verschil nog meer met name 1.100 frank. Voor semi-internaten zijn nog grotere verschillen op te tekenen, en in een tehuis voor werkenden betaalt een gehandicapte in Vlaanderen met een inkomen van 20.000 frank per maand 2.500 frank meer en zo hij 25.000 frank inkomen heeft zal een Vlaamse gehandicapte 4.000 frank per maand meer bijdragen dan zijn Waalse lotgenoot. Het wordt stilaan tijd dat al onze gehandicapten beginnen Frans te leren, zodat zij naar Wallonië kunnen gaan wonen vermits zij dat beter terecht kunnen.

In de meeste omstandigheden is er in België de zekerheid van een bepaald inkomen hetzij loon, hetzij werkloosheidsuitkering, hetzij een mutualiteitsvergoeding of een bestaansminimum. Voor de instandhouding van het peil van dit inkomen ijveren vakbondsorganisaties. De inkomenssituatie van mensen met een handicap is veel kwetsbaarder. De wezenvergoeding voor ouder dan 25-jarigen wordt met één pennetrek afgeschaft. Verlies : méér dan 2.000 frank per maand.

Op de dertiende en veertiende maand kinderbijslag wordt in de instellingen plots beslag gelegd. Berekeningen van lichamelijk gehandicapten verblijvend in een home, wijzen uit dat de recente besparingsmaatregelen hun inkomen met 49 procent aantasten. Voor deze mensen betekent dit, niet meer of niet minder, een onverbidde afbreuk van hun streven en hun hoop om ooit eens zoals iedereen

zelfstandig te gaan wonen, los van de instelling.

Als Minister Dehaene nu nog binnenkort de uitkering aan gehandicapten in instellingen drastisch zal vermindere - wat hij onomwonden in zijn kaderwet beoogt - dan heeft de regering het in zes maanden klaargespeeld om van een zelfbewuste gehandicapte een afhankelijk wrak te maken.

De tekorten, mevrouw de Minister waarmee u thans opgescheept zit, zijn hoegenaamd niet te wijten aan de mens met een handicap. Hun aantal is gekend en ik kan mij bezwaarlijk een numerus clausus voorstellen op deze personen.

Maar de geldingsdrang, de expansiezucht en het betuttelend medelijden hebben ertoe geleid dat, anno 1983, heel wat meer werd gebouwd dan nodig, heel wat anders werd opgevangen als gewenst, heel wat eenzijdiger werd geïnvesteerd dan veroorloofd. Het opvangbeleid is geen instellingszorg maar een gehandicaptenzorg.

Ik besluit. Laten wij niet besparen ten koste van diegenen die het in onze maatschappij al niet te breed hebben. De regeringsverklaring ter zake was trouwens meer dan duidelijk. De Vlaamse Regering zegde dat er zal moeten worden ingeleverd, maar dat dit niet zou gebeuren op de kap van de meest weerloze. Er kan worden bespaard. Het is echter uw taak, mevrouw de Minister, erop aan te dringen dat niet de meest weerlozen zouden worden getroffen, maar dat er zou worden bespaard op bewapening, op gecumuleerde inkomens of op hoge inkomens. Het is niet moreel te verantwoorden dat een Regering die heel wat verhaalt op de mindergegoeden, tegelijkertijd opteert voor het besteden van 100 miljard aan bewapening en er naar streeft nog meer te bewapenen.

Minister K. Poma : U heeft het NATO-dubbelbesluit ook goedgekeurd.

De heer J. Sleecx : Over dit dubbelbesluit zal ik het hebben in een ander debat.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Tijdens de vergadering die wij zater-

Demeester-De Meyer

dag samen hebben bijgewoond, werd door de gehandicapten geen enkele vraag gesteld over de maatregelen van mevrouw Steyaert. De gehandicapten zijn niet bezorgd om deze maatregelen. Er werden wel persoonlijke vragen gesteld over persoonlijke dossiers waaraan veel aandacht moet worden besteed. **(Twistgesprek tussen mevrouw W. Demeester-De Meyer en de heer J. Sleecx)**

De Voorzitter : Ons reglement bepaalt dat degenen die nu tussenkomen over vijf minuten beschikken. Ik vraag hen niet vanop hun bank te spreken maar vanop de tribune en zich te laten inschrijven.

De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, wij willen niet ontkennen dat de financiële inspanning van de overheid ten aanzien van mensen met een handicap die in een instelling verblijven de jongste jaren gevoelig is gestegen. De cijfers wijzen dat uit.

Wat mij echter ongemakkelijk maakt is dat mevrouw de Minister het voorstelt alsof deze stijging van de uitgaven ook een verbetering van de inkomenspositie van de gehandicapten betekent.

Een analyse van de sectie „Gehandicaptenzorg” van de begroting is immers snel gemaakt. Deze post vertegenwoordigt ongeveer 12 procent van de totale lopende uitgaven en is daarmee de tweede grootste uitgavenpost van de Vlaamse Gemeenschap. In de sector Gezins- en Welzijnszorg slorpt de Zorg voor Minder-validen 43,5 procent op van het budget ; 5,6 miljard tegenover 12,9 miljard.

Het belangwekkende hierbij is echter dat deze sectie 58 omzeggens maar uit één begrotingspost bestaat, namelijk 99,69 procent van het totaal, te weten de overdracht naar het Fonds '81 opgericht met het oog op de betaling van de kosten, huisvesting, onderhoud, behandeling en opvoeding van gehandicapten. Met andere woorden vrijwel al het beschikbare geld gaat naar de instellingen. De grote vraag is of de

gehandicapten daar altijd wel goed bij varen.

Als wij uw recente maatregelen bekijken, dan valt het ons overigens op hoe sterk u bekommerd blijft om dat instellingenwezen. Ik citeer er twee : de hersamenstelling van de dagprijs en de verhoging van de personeelsnormen.

Wat de hersamenstelling van de dagprijs betreft, moet het mij van het hart dat zelden een minister zo frappant zijn oorspronkelijke besluiten heeft genegeerd en zo rijkelijk het bewijs heeft geleverd van foutieve beslissingen als hier het geval was. Ten einde het budget van het Fonds '81 te verlichten, besliste u aanvankelijk een aantal elementen uit de dagprijs te lichten, onder meer de medicijnen, de vervoerkosten en de medische kosten. Er zijn scherpe reacties op gekomen van het Verbond der Instellingen voor Gehandicapten, die de hun toegekende dagprijs zagen verminderen. U bent vrijwel onmiddellijk op de bepalingen van uw besluit teruggekomen. De reden van die herziening was enkel ingegeven door de vrees van de instellingen dat tal van medische voorzieningen niet meer door de gehandicapten zouden kunnen worden betaald, en dat de instellingen derhalve hiervoor zouden moeten bijpassen.

Twee vaststellingen kunnen hierbij niet worden geloochend. Primo : ondanks scherpe reacties zowel van representatieve gehandicaptenorganisaties als van instellingsbewoners en directies, is er enkel teruggekomen op één enkel besluit dat de bestaanszekerheid van de instellingen zou kunnen in het gedrang brengen. Alle andere verzuchtingen zowel van de gehandicapten als van hun organisaties werden volledig genegeerd.

Secundo, wat erger is, via uw nieuw besluit bouwt u een nieuw element in in de dagprijs dat aan de instellingen nog meer armslag geeft om bevoogdend op te treden bij de ontspanning van deze mensen. In weerwil van een integrale opvatting dat mensen met een handicap zelf over hun eigen middelen moeten beschikken wordt hier een socio-culturele bijdrage in de dagprijs ingelast.

Mevrouw de Minister, dit is een aanslag op het zelfbeschikkingsrecht van elke gehandicapte. Dit is ons inziens een miskenning van de persoonlijkheid van de gehandicapte en een aanfluiting van wat eenieder met het benutten van de „restmogelijkheden” bedoelt.

Het is schrijnend vast te stellen dat dit goochelnummer is ingegeven door uw intentie om de catastrofale gevolgen van de verhoging van het persoonlijk aandeel zogezegd te milderen. Dit is zand in de ogen strooien van mensen die het toch al zo moeilijk hebben.

Een tweede punt is de verhoging van de personeelsnormen. Deze maatregel, mevrouw de Minister, hypothekeert voor jaren de zo noodzakelijke nieuwe opvangmogelijkheden voor volwassen gehandicapten. De vrijgekomen kredieten die het gevolg zijn van een overaanbod van instellingen in de minderjarigensector gaan thans uitsluitend naar intra-murale opvangmogelijkheden voor volwassenen. De hoop van zovelen, vooral lichamelijk volwassen gehandicapten, dat met deze middelen hun woonbeeld zou kunnen worden gerealiseerd werd met één besluit de grond ingeboord. Weg met het zelfstandig wonen met materiële ADL-ondersteuning, weg met het begeleid kamerwonen, weg met het huis in de rij. Wij weten wel dat u daarvoor 15 miljoen in uw begroting hebt voorzien maar daar is echter niets mee gebeurd. Als er middelen vrij komen gaan die niet naar de alternatieve woonvormen. Bijgevolg blijft u de toekomst voor de gehandicapten afstemmen op de instellingen.

Deze maatregel noemen wij derhalve een negatie van datgene wat de mens met een handicap zich als woonvorm voorstelt.

Een laatste opmerking, mevrouw de Minister, houdt verband met de verhoging van het persoonlijk aandeel. Deze verhoging is niet zo gezinsvriendelijk als u graag laat uitschijnen. De instellingen ontvangen van de gehandicapten 700 frank per dag maar een gezin met een mentaal gehandicapte zoon die zaterdag en zondag thuis verblijft ontvangt voor deze inspanning slechts 500 frank per dag, 4.000 frank

Hancké

zakgeld verdeeld over 8 dagen. Dit is geenszins een blijk van waardering voor deze inspanningen. Vroegbegeleiding en gezinsbegeleiding zullen dus nog lang mogen wachten op verdere ontwikkeling wanneer zij het moeten stellen met de schamele 15 miljoen die u als kredieten in de begroting heeft ingeschreven.

Mevrouw de Minister, kenmerkend voor de juli-besluiten is enerzijds de dramatische verzwakking van de inkomenspositie van de gehandicapten en tegelijkertijd helaas een versterking van het verzuilde instellingswezen. Tegen die dubbele strekking in het gehandicaptenbeleid kunnen wij niets anders doen dan onze stem met klem verheffen. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : Mevrouw Van Puymbroeck heeft het woord.

Mevrouw M. Van Puymbroeck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, daar mijn spreektijd beperkt is tot vijf minuten ga ik mij beperken tot het stellen van vragen.

Ten eerste, waarom werd de Vlaamse Hoge Raad voor minder-valide Personen niet geraadpleegd over de dagprijs en het reconversiebeleid ?

Ten tweede, ik wil aansluiten bij wat collega Sleenckx heeft gezegd, verwijzend naar de analyse gemaakt door de katholieke vereniging voor gehandicapten en de vraag stellen wat er met de ongeveer duizend kinderen die zullen wegvloeien uit de instellingen zal gebeuren ? Waar gaan ze naartoe en hoe zullen ze worden geholpen ?

Ten derde, het invoeren van de socio-culturele toelage zoals ze nu wordt gepland kan door de instelling worden erkend. De gehandicapte zal iedere uitgave aan de instelling moeten rechtvaardigen en de instelling kan dan beslissen of ze daarop ingaat of niet maar hoe heeft de instelling zekerheid dat zij zal worden terugbetaald ?

Ten vierde, ik zou willen vragen of het opvangen en begeleiden van gehandicapte kinderen en volwassenen bin-

nen eenzelfde infrastructuur voor de twee groepen de nodige waarborgen bieden én qua opvoeding én qua rust ?

Ten vijfde, als wij zien dat de gehandicapten op verschillende plaatsen tegelijk worden geraakt - onder meer bij de RIZIV, het Rijksfonds, het Fonds 198 I en de tegemoetkomingen - is dit niet een mes dat langs twee maar langs vier kanten snijdt. Denken wij onder meer nog maar aan de verhogingen van het remgeld samen met de vermindering van de tegemoetkomingen, het afschaffen van wezenbijslag, het beleid van de psychiatrische ziekenhuizen enzovoort.

Ten zesde, er moet op het gebied van het inkomen een wezenlijk onderscheid worden gemaakt voor de verblijfskosten. Er is overigens al op gealludeerd. Er zijn de huisvesting en de begeleidings- en verzorgingskosten. Het eerste element kan grotendeels ten laste van de gehandicapte vallen maar het tweede element lijkt ons door de Gemeenschap te moeten worden gedragen in solidariteit met hun zwakste leden.

Daarom vragen wij aan de Gemeenschapsminister een antwoord te willen geven over de concrete inhoud van de dagprijs en de draagwijzde van de dienstverlening en die zal verschillen volgens de aard van de handicap en het type van de opvang.

Aansluitend hierbij wens ik te vernemen hoe het staat met de uitbouw van de thuisbegeleiding en het zelfstandig wonen ? Hoe staat het met de technische hulpverstrekking bij de mensen die thuis zelfstandig zullen wonen ? Mijn bezorgdheid voor minder fortuinlijke lotgenoten is groot. Zij worden al in hun bestaan en levenswijze zelf getroffen. Dat ze nu bezorgd zijn om ook nog hun beperkte bestaanszekerheid zullen wij wel allemaal begrijpen. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Tant heeft het woord.

De heer P. Tant (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, het was mijn oorspronkelijke bedoeling om over deze aangelegenheid een aantal schriftelijke vragen te stellen aan mevrouw de

Minister.

Ik wil echter van de gelegenheid die mij hier wordt geboden meteen ook gebruik maken om enkele woorden van waardering uit te spreken nopens de in uitzicht gestelde maatregelen, onder meer wat betreft de persoonlijke bijdrage die voor of door gehandicapten dient te worden betaald voor hun opvang in een instelling.

Eerst enkele woorden over de zogenaamde selectieve wijziging van de persoonlijke bijdrage. Voor de verschillende categorieën van gehandicapten geldt dat de bijdrage die zij dienen te betalen voor opvang of verblijf in een instelling vrij sterk wordt verhoogd, wat op het eerste gezicht alleszins als vrij bedreigend overkomt voor de betrokkenen en/of hun ouders. Voor de minderjarige gehandicapten die in een internaat of semi-internaat verblijven wordt de persoonlijke bijdrage echter beperkt tot het bedrag van de kinderbijslagen. Aldus zal voor de gehandicapte kinderen die in een instelling verblijven en voor wie de persoonlijke bijdrage uiteraard het hoogst is, namelijk 350 frank per dag, het werkelijk te betalen bedrag nooit hoger zijn dan het bedrag van de maandelijkse ontvangen, eventueel verhoogde, kinderbijslagen voor gewone werknemers. Over het algemeen zal voor het kind in kwestie aan de instelling niet meer moeten worden betaald dan men er als ouder uit een andere bron voor ontvangt.

Nochtans wou ik naar aanleiding van deze bepalingen enkele kritische opmerkingen formuleren. Ten eerste, uit de verwijzing naar de kinderbijslagen voor werknemers volgt dat wie als zelfstandige een beroep dient te doen op de opvang of het verblijf van zijn gehandicapt kind in een instelling, wél meer dient te betalen dan wat hij effectief aan kinderbijslag ontvangt, namelijk het verschil tussen de kinderbijslag voor werknemers en deze voor zelfstandigen. Wij vragen ons af of hier niet een zekere bijsturing dient te gebeuren ?

Ten tweede, lijkt het ons betreurenswaardig dat aan de persoonlijke bijdrage voor kinderen die verblijven in

Tant

rij ksinternaten helemaal niet wordt geraakt. Voor deze kinderen dient dus nog steeds slechts 166 frank per dag te worden betaald, wat minder dan de helft is van de bijdrage in een andere instelling, namelijk 350 frank per dag. Het lijkt ons dan ook sociaal rechtvaardig deze bijdragen met elkaar in overeenstemming te brengen, al weten wij dat de rijksinternaten voor gehandicapte kinderen vooralsnog ressorteren onder de bevoegdheid van de nationale Minister van Onderwijs. Graag zien wij dan ook een zekere ruggespraak met de nationale Minister van Onderwijs tegemoet.

Nu enkele woorden over de volwassen gehandicapten. Hoewel wij ook hier staan voor significante verhogingen van de persoonlijke bijdragen dient hierbij wel opgemerkt dat deze feitelijk begrensd worden door het bedrag van het inkomen (loon of wedde) of de invaliditeitsvergoeding die de gehandicapte geniet. Weliswaar is het zó dat het verhogen van de persoonlijke bijdrage met zich brengt dat een groter deel of zelfs de integraliteit van het inkomen of van de vergoeding aan de instelling dient te worden betaald, met dien verstande echter dat de gehandicapte steeds een bedrag van hetzij 7.500 frank, hetzij 4.000 frank als zakgeld behoudt en dat het inkomen of het vervangingsinkomen ten slotte in elk geval als hoofdzakelijke bestemming heeft in het onderhoud en in de opvang ook van deze mensen te voorzien. Deze gevoelige verhoging van het „zakgeld” betekent hoe dan ook een belangrijke verbetering van de situatie van de gehandicapten, die slechts beschikken over een bescheiden inkomen of vergoeding.

Wel kan betreurd worden dat voortaan een veel grotere verantwoordelijkheid wordt gelegd bij de instellingen zelf voor het incasseren van deze gelden. Het is immers duidelijk dat dit een domper kan zetten op de verhouding tussen de instellingen en het thuismilieu van de gehandicapten.

Benevens de aanpassing van de persoonlijke bijdragen voorziet u, mevrouw de Minister, in zekere aanpassingen van de personeelsnormen in de instellingen voor gehandicapten.

In uw toelichtingen die u bij de in uitzicht gestelde maatregelen reeds heeft verstrekt, wees u erop dat, na een spectaculaire aangroei van het aantal in instellingen opgevangen gehandicapte kinderen, sinds enkele jaren kan sprake zijn van een gestadige daling van het aantal opgenomen kinderen. Daartegenover neemt de nood aan opvangmogelijkheden voor volwassen gehandicapten sterk toe.

In functie van het een en het ander voorziet u in een zekere afremming van de aangroei van het personeelsbestand voor de instellingen voor kinderen, terwijl supplementaire mogelijkheden voor de instellingen voor volwassen gehandicapten worden in uitzicht gesteld.

Aldus wordt voor de instellingen voor gehandicapte kinderen voorzien in beperkingen bij de vervanging en uiteraard bij de uitbreiding van het personeel, waarmee men beoogt het personeelsbestand in zijn evolutie nauwer te laten aansluiten bij de evolutie van het aantal en de verblijfsduur van de opgenomen kinderen.

In welke mate het daartoe bij te houden registratiesysteem - de trimestriële inlichtingsverplichting over het personeelsbestand - behoorlijk zal kunnen functioneren en in welke mate de instellingen aldus niet van elkaar afhankelijk zullen worden gesteld nopens de termijnen binnen dewelke zij de inlichtingen verstrekken en de exactheid waarmee dit gebeurt, is voor mij een vraag die mij zorgen baart.

Vooraf echter - en dat wou ik tussenin toch even opmerken, mevrouw de Minister, - kan worden betreurd dat voortaan zou worden afgezien van de subsidiëring van de nochtans reële buitengewone farmaceutische kosten en van de afschrijving van het medisch materieel, dat nochtans grotendeels onmisbaar is in een behoorlijk functionerende instelling voor gehandicapten.

Ik meen echter te weten, mevrouw de Minister, dat wat dit punt betreft, aanpassingen zich reeds hebben aangekondigd.

Wat ten slotte de kosten voor het ver-

voer van gehandicapten van en naar de instelling betreft, vragen wij ons af of het wel altijd realistisch is de vervoerkosten te beperken tot maximum 10 kilometer per dag en per gehandicapte en of hierbij geen uitzonderingen dienen te worden voorzien voor verafwonende gehandicapten, die geen geschikte instellingen binnen een bepaalde maximumafstand vinden. Ook hier zou een wijziging reeds in het vooruitzicht zijn gesteld. Niet-tegenstaande de ernstige beroering die de in uitzicht gestelde maatregelen hebben verwekt bij tal van organisaties en verenigingen voor gehandicapten, menen wij dat bij nader toezien toch begrip moet kunnen worden opgebracht voor de hierbij nagestreefde doeleinden, terwijl het ons zeker uit den boze zou lijken de gehandicaptenzorg als een nieuw soort „heilighuisje” te beschouwen waaraan, niet-tegenstaande reële maatschappelijke veranderingen, in geen geval zou mogen worden geraakt. Voorwaarde is en blijft echter wel dat de gehandicapte zelf hiervan niet tot slachtoffer wordt gemaakt.

Mede om die reden, mevrouw de Minister, lijkt een zekere bijsturing op de concrete punten die wij hierbij hebben aangehaald, ons wel wenselijk.

Dat was ook de reden, mevrouw de Minister, waarom wij het nuttig hebben geoordeeld om kort even op deze problematiek in te gaan.

De Voorzitter : Mevrouw Demeester-De Meyer heeft het woord.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, het was zeker niet mijn bedoeling in dit debat het woord te vragen omdat ik de maatregelen die uitgevaardigd werden door de Minister in zeer grote lijnen goedkeur. Ik zal ze dan ook stuk voor stuk verdedigen.

Vanop deze tribune werd echter zoveel demagogische taal verkocht dat ik zeer kort enkele bedenkingen wil formuleren.

De maatregelen die de Minister heeft geformuleerd en die zij heeft getroffen worden in dit Parlement en ook door de publieke opinie verkeerd



In zijn interpellatie, gericht tot Minister R. Steyaert (CVP), bekampt de heer J. Sleenckx (SP) de besparingsmaatregelen waarvan de minder-validen het slachtoffer worden

voorgesteld. Ik zal op deze verkeerde voorstellingen dieper ingaan. (**Onderbreking door de heer Gabriels**) Mijnheer Gabriels, ik heb zojuist ook bemerkt dat het noodzakelijk is dat u zich inzake deze materie een beetje bjschoolt.

De heer J. Gabriels : Ik hoef van u geen les.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Ik stel vast dat men geen onderscheid wenst te maken tussen de minder-valide die thuis of alleen woont en de minder-valide die in een instelling verblijft.

Men heeft hier over de weerloze minder-validen gesproken. Ik wil deze terminologie niet gebruiken. Voor mij zijn het minder-validen, zonder meer. De minder-validen willen zeer duidelijk dat zij de kansen krijgen om thuis te wonen en daartoe de middelen hebben...

De heer J. Sleenckx : Dat werd toch gezegd.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : . . . en hebben zelf gezegd dat indien zij niet anders kunnen of indien zij de keuze voor een instelling maken, van het inkomen dat zij verkrijgen, tot het verblijf in de instelling willen bijdragen.

Maar de verwarring die men steeds maakt - dit geldt eveneens voor het remgeld dat de minder-validen moeten betalen - tussen de minder-validen die in een instelling verblijven en degenen die er buiten leven, vind ik niet aanvaardbaar. De minder-valide die in een instelling leeft heeft paramedische verzorging door het personeel en hoeft geen remgeld te betalen. Ik vind het niet eerlijk dat men dit doet en vind ook dat de waarheid haar rechten heeft.

Het behoort tot een lange traditie van de Christelijke Volkspartij bezorgd te zijn om de minder-validen. Zij heeft daarvoor jaren terug een beleid uitgestippeld. Nu wil men doen alsof de CVP dit wil afbreken. Dit is onjuist. Het tegendeel is waar. Men wil haar reconversie maatregelen zoeken, ingaand op de voorstellen van de minder-validen zelf.

De heer J. Gabriels : Bestempelt u dan de kritiek van bijvoorbeeld KVG of Caritas Catholica als demagogie ?

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Dat heb ik niet gezegd.

U moet goed luisteren, mijnheer Gabriels. Ik heb gezegd dat er in dit Parlement demagogische taal werd verkocht. Ik heb niet gezegd dat er demagogische taal door de verenigingen werd vrkocht. Aan de verenigingen zal ik zelf persoonlijk een antwoord verstrekken naar aanleiding van de bedenkingen die zij ten aanzien van deze maatregelen hebben geformuleerd.

De heer J. Sleenckx : U deelt de bedenkingen van de instellingen ?

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Helemaal niet.

De heer J. Sleenckx : Als ik u goed heb begrepen gaat u ermede akkoord dat de minder-validen meer moeten inleveren.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Dat heb ik niet gezegd.

De heer J. Sleenckx : Wat hebt u dan wel gezegd ?

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Ik zal dat uitleggen als u mij daartoe de gelegenheid geeft.

Minister K. Poma : Wie wordt eigenlijk geïnterpelleerd ?

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Als een gehandicapte in een instelling moet bijdragen in de hotelkosten dient een onderscheid gemaakt tussen het deel dat de gehandicapte als vervangingsinkomen krijgt en het deel dat hij ontvangt als hij thuis woont voor gedeeltelijke meerkosten die de handicap meebrengen. Dat ontvangt hij om voor zich zelf een begeleiding op te bouwen.

Het feit dat dit inkomen té beperkt is voor een gehandicapte die buiten een instelling woont dient jammer genoeg in het nationale Parlement worden besproken. Maar voor de stelling dat de gehandicapte die in een instelling verblijft niet zou bijdragen voor de begeleiding die hij daar krijgt, kan ik geen motivering vinden.

Tijdens een discussie met de ouders, heb ik gevraagd welke van hun andere kinderen, volwassenen of niet, aan de kinderen in instellingen gegarandeerd zakgeld, verkrijgen. Ik kreeg als antwoord dat zij dat niet kunnen verstrekken. Met 7.500 frank plus 1.500 frank in een instelling plus de bijdragen die eventueel nog van de instelling kunnen worden gerecupereerd, onder meer voor haarknippen, kledij, enzovoort, kan men een goede sociaal-culturele ontwikkeling betalen. Als men de ontleding maakt, zal men zien dat men aan een redelijk inkomen komt. Men mag dat dus niet zo voorstellen alsof aan de gehandicapte nu wat wordt ontnomen. U weet zo goed als ik dat er bepaalde instellingen zijn - en sommige leden hebben daartegen gereageerd, die gedurende jaren gelden van gehandicapten gekapitaliseerd hebben. Ik denk dat het mag worden gezegd dat deze gelden vaak gingen - en ik spreek uit ervaring - naar verre nichten en neven na het overlijden van de gehandicapte. Ik

Demeester-De Meyer

meen niet dat de gemeenschap, op een ogenblik dat zij in moeilijkheden verkeert – hiervoor uiteindelijk moet gaan opdraaien. Het gegarandeerde zakgeld – en dat is fundamenteel – ..

De heer J. Gabriels : Dat heeft er niets mee te maken.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Gabriels, dat is juist het fundamentele.

De heer J. Gabriels : Dat moet altijd betugeld worden.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Wel, mijnheer Gabriels, dan zal ik u een cijfer noemen. In een instelling waar 25 gehandicapten verblijven, waar thans met de nieuwe maatregel op deze 25 gehandicapten zeven ervan meer inkomen zullen hebben dan voorheen, waren er vroeger meer dan twee miljoen wat men noemt restgelden, die inderdaad na het overlijden van de gehandicapten naar verre nichten en neven kunnen gaan. Ik vind dat dit moet worden gezegd. Dat is wat ik bedoel met „demagogische taal”. Men doet alsof men wat aan de gehandicapte ontnemt. Aan wie ontnemt men eigenlijk ? Aan diegenen die vaak niet naar de gehandicapte hebben omgekeken of er geen contact mee hebben gehad.

De heer M. Olivier : Dat is ook juist.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Er is nu een gegarandeerd zakgeld. We kunnen nog een lange discussie voeren over het feit te weten of dit zakgeld voldoende is of niet. Wat nu ook de nationale Minister mag doen, in ieder geval is het zakgeld voor de gehandicapte op een hoger plafond gegarandeerd.

Ten derde, als de Minister deze maatregelen treft en ze, na samspraak met de organisaties wijzigt – en ik vind het helemaal niet erg dat in bepaalde maatregelen een aantal bijwerkingen moeten gebeuren – dan bewijst dit juist – en ik wens daarvoor mevrouw de Minister te feliciteren – dat zij de moed heeft opnieuw te gaan praten en dat zij inderdaad getuigt van democratische ingesteldheid. Een Minister die inderdaad met de organi-

saties uitvoerig discussieert. Men kan dat inderdaad niet van alle ministers in het verleden zeggen.

De heer J. Sleenckx : Zij heeft een Hoge Raad ingesteld voor de minder-valide personen en die wordt niet geraadpleegd. Wat een demagogie.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Neen, neen.

Ten tweede, wanneer men inderdaad een aantal middelen vrijmaakt in de toekomst – want men spreekt over de 15 miljoen van de thuisbegeleiding voor dit jaar – vragen wij u uitdrukkelijk, mevrouw de Minister, dat u vanaf 1 januari 1984, met de middelen die daardoor ook ter beschikking komen, inderdaad zult overgaan tot datgene wat diezelfde minder-valide-organisaties al jaren vragen, namelijk thuisbegeleidingszorg, ADL-projecten, zijnde begeleiding van activiteiten van het dagelijks leven. Dit zijn inderdaad zaken die sinds jaar en dag door de gehandicaptenverenigingen worden gevraagd. Ik weet dat u thans daaraan uwe volle aandacht wijdt.

Mevrouw de Minister, ik zou u uitdrukkelijk willen vragen zeer spoedig met deze maatregelen naar buiten te komen. Sinds geruime tijd vragen de minder-validen ook de instellingszorg om te bouwen tot een thuisverzorging. Ik meen dat de heer Hancké ook dit probleem heeft aangehaald.

De heer L. Hancké : Daar bent u het toch ook mee eens. Waarom gaan die alleen naar instellingen die vrij komen en wordt er geen inspanning gedaan om alternatieve woonvormen uit de grond te halen ?

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Ik heb u niet goed begrepen, mijnheer Sleenckx en mijnheer Hancké waar u stelt dat er 600 bedden vrijkomen. Ik dacht dat de Minister een aantal maatregelen had getroffen waardoor men van instellingen voor kinderen kan overschakelen naar instellingen voor volwassenen.

De heer J. Sleenckx : Maar met alle gevolgen van dien. Dat moet u er ook bij zeggen. Is het pedagogisch zo maar verantwoord dat de kinderen bij oudere gehandicapten verblijven. Is dat

verantwoord ? Dat moet u er bij zeggen.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Ter zake wou ik juist zeggen dat het onze belangrijkste zorg is dat de inderdaad 3000 à 4000 gehandicapten, die nog in de psychiatrie verblijven – want ik kan mij moeilijk verzoenen met de gedachte van die 600 bedden te veel zijn – zouden overschakelen naar die goede gezinszorg in de instellingen die zeer klein zijn, homes genoemd. Wanneer u de cijfers in dit verband van de laatste jaren nagaat, mijnheer Sleenckx, dus van de jaren 1973 tot en met 1983 – die ik zelf heb onderzocht – dan heeft men vastgesteld dat de gemiddelde bezetting van de instellingen boven de honderd, gedaald is naar een gemiddelde bezetting van beneden de zestig. Dat wil zeggen dat er een gemiddelde bezetting voor volwassenen bestaat en dit dank zij de erkenningen – want men heeft hier gesproken van lintjes knippen – van instellingen beneden de 30 of de 40 bedden. Dit zijn inderdaad kleine instellingen die men gedurende de laatste vijf jaar heeft gecreëerd in Vlaanderen. Dat is ook wat men moet doen. Mevrouw de Minister, daarvoor reken ik op u. U hebt dat trouwens in het verleden al bewezen. U zult dat ook in de toekomst doen. Ik weet dat, wanneer u nieuwe erkenningen en nieuwe toestemmingen geeft voor diegenen die wensen te bouwen het uw zorg is en blijft dat het kleine instellingen zijn. Trouwens, ik ben hiervan overtuigd, want op dit ogenblik geeft u voornamelijk erkenningen aan kleine instellingen. Dat is het beleid dat u voert. Ik heb niet begrepen Waar men hier gesproken heeft over een tekort aan visie. Dat heb ik echt niet begrepen. (**Onderbrekingen door verschillende leden**)

Ik zal besluiten wanneer de leden mij dat toelaten.

De heer J. Gabriels : Worden de dagcentra betoelaagd ?

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Gabriels, u moet weten waarover u praat.

De heer J. Gabriels : Ik vraag het maar.

De heer J. Sleenckx : Welke is de reden

Sleeckx

dat op 15 april 1977 een koninklijk besluit is uitgevaardigd waarin duidelijk een plan werd vooropgesteld dat voorzag in 3 à 4 bedden per 1000 inwoners ? Precies om te voorkomen dat in het wilde weg zou worden gebouwd.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Sleeckx, er is niet zomaar in het wilde weg gebouwd. Ter zake kan ik een voorbeeld aanhalen uit de provincie Antwerpen. Daar heeft een instelling, mede door de provincie aangevraagd, een aanvraag gedaan voor 450 bedden. Welnu, de Vlaamse Gemeenschap - of was het toen nog de nationale Regering - heeft maximum 150 bedden toegekend. Na lang aandringen evenwel heeft men er nog extra 50 bedden aan toegevoegd. Het gaat inderdaad om een grote instelling. Maar de oorspronkelijke vraag van 450 bedden die in de provincie Antwerpen echt nodig waren, is nooit goedgekeurd. Welnu als u dan zegt dat er geen beleid wordt gevoerd, moet u eerst weten waarover u het hebt. Ik heb hier niet geïnterpelleerd omdat ik de mening ben toegedaan dat een goed beleid wordt gevoerd.

Mijnheer de Voorzitter, om te eindigen wens ik te zeggen dat ik het eens ben met enkele collega's uit mijn partij (**Applaus bij de SP**)... waar gesteld wordt dat er in deze sector nog een aantal problemen bestaan. Het bestaan van deze problemen is evenwel het gevolg van het feit dat wij inderdaad de gehandicaptenzorg niet totaal hebben gecommunautariseerd. Het is inderdaad zo dat, indien wij in het jaar 1980 het totale gehandicaptenbeleid gecommunautariseerd hadden, een aantal tekorten in de coördinatie zeker zouden zijn bijgestuurd. (**Applaus bij de CVP**) (**Twistgesprekken tussen de heer J. Sleeckx en mevrouw W. Demeester-De Meyer**)

De Voorzitter : Mevrouw Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, heeft het woord.

Minister R. Steyaert (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik dank collega Guido Verhaegen en de andere collega's interpellanten, dat zij mij de gelegenheid hebben geboden mijn beleid toe te lichten.

In ieder geval illustreren hun vragen zeer duidelijk dat de gehandicaptenzorg niet alleen gevoelige en delicate maar evenzeer een uitermate belangrijke materie is. Voldoende belangrijk om de leden van de Vlaamse Raad ten volle in te lichten over achtergronden, inhoud, draagwijdte en bedoelingen van de maatregelen die de Vlaamse Executieve op mijn voorstel heeft getroffen inzake de reconversie en besparingen in de sector van de gehandicaptenzorg.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik kan u bevestigen dat in de schoot van de Vlaamse Executieve deze aangelegenheid, over alle partijgrenzen heen, zoals het past, in de grootste sereniteit is behandeld. De basismaatregelen, genomen in juli, zijn bij eenparigheid door de leden van de Vlaamse Executieve goedgekeurd.

Ik twijfel er niet aan dat de leden van deze hoge vergadering met dezelfde ernst het onderwerp zullen benaderen en zullen vermijden dat de gehandicapte te gemakkelijk ten prooi zou vallen van allerlei berekeningen, uit welke hoek dan ook.

In mijn antwoord wens ik alle dimensies van het gestelde probleem onder ogen te nemen en op alle gestelde vragen in te gaan zelfs als dit ons veder zou leiden dan aanvankelijk gedacht werd door de interpellanten.

Dit lijkt mij overigens de enige manier om deze belangrijke humanitaire taak uit de emotionele sfeer te halen, om er een meer bewuste keuze van te maken door het geheel van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap in deze Raad zetelen. Een ambitieuze opgave, wellicht, maar niettemin levensnoodzakelijk in het licht van de schaarser wordende perspectieven van de budgettaire mogelijkheden. Men ontsnapt niet aan de vraag naar het leggen van de prioriteiten. De afweging van keuzen wordt scherper. Dit betekent tevens dat de behoefte aan informatie stijgt.

Dat niemand eraan twijfelt dat binnen de Vlaamse Gemeenschap de gehandicaptenzorg een prioritaire bekommerning is, niet alleen in accenten van

het Vlaams beleid, maar ook in centen. Elke frank, gegeven aan de gehandicapte of aan zijn verzorging is graag gegeven als deze frank ook goed besteed wordt. Verder in mijn antwoord zal ik nog de gelegenheid hebben om deze prioritaire aandacht en de solidariteit van de totale Vlaamse Gemeenschap voor de gehandicapten concreet te illustreren.

Ik wil terloops toch wel even beklemtonen dat tijdens het jongste decennium enorm hard werd gewerkt om het gehandicaptenbeleid een duidelijker gestalte en structurering te geven. Dat is wat anders dan betutteling. Mevrouw Demeester heeft gewezen op de grote rol die traditioneel op dit vlak werd vervuld door de milieus waartoe zij zich rekent.

Vooraleer op de gestelde vragen in te gaan zou ik willen wijzen op drie belangrijke wijzigingen die zich de jongste jaren hebben voorgedaan en die niet zonder betekenis zijn voor het begrijpen van de genomen maatregelen door de Vlaamse Executieve.

Deze wijzigingen slaan achtereenvolgens op : 1. het nieuwe institutionele kader waarin het gehandicaptenbeleid wordt gevoerd ingevolge de Staatshervorming van 1980 ; 2. het nieuwe gegeven van de sociaal-economische situatie met de benarde budgettaire situatie die eruit voortvloeit ; 3. tenslotte zijn er de structurele verschuivingen die zich binnen de sector van de gehandicaptenzorg zelf voordoen.

Inzake de institutionele hervormingen zou men lapidair kunnen stellen dat door de staatshervorming van 1980 het gehandicaptenbeleid naar de Gemeenschap is overgedragen op enkele uitzonderingen na.

Naar de letter van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is deze uitspraak juist maar naar de feiten, naar de realiteit toe is de situatie wel enigszins anders.

Ik denk hier niet alleen aan datgene dat nog moet overgedragen worden naar de Gemeenschap, namelijk het Rijksfonds voor Sociale Reclasseurij voor Minder-Validen, maar ook aan het belang van de nationaal gebleven

Steyaert

materies, de zogenaamde bevoegdheden die verband houden met de regelen en de financiering van de toelagen aan de minder-validen, met inbegrip van de individuele dossiers.

Meer speciaal gaat het hier om ofwel de belangrijke bij komende kinderbijslag die aan de ouders van bepaalde gehandicapte kinderen wordt verleend en die momenteel 8500 frank per maand bedraagt ofwel om het vervangingsinkomen dat aan de gehandicapte volwassene wordt uitgekeerd. De uitkeringen en tegemoetkomingen variëren naar de aard van de handicap en liggen tussen 9500 frank en 47000 frank per maand. Het belang van deze nationaal bepaalde tussenkomsten kan moeilijk onderschat worden. In de mate dat de gehandicapte zelfstandig of in gezinsverband leeft bepalen zij zijn mogelijkheden tot integratie en tot zelfredzaamheid.

Nationaal blijven eveneens de aspecten van het buitengewoon onderwijs en de maatregelen inzake ziekteverzekering.

Als ik de bijzondere wet van 8 augustus 1980 in meer directe menselijke taal omzet betekent dit dat de Gemeenschap in tegenstelling met de nationale overheid zich niet inlaat met de individuele tegemoetkomingen maar met de uitbouw en de werking van de collectieve onthaal- en opvanginfrastructuur van de gehandicapten, de zogenaamde internaten, semi-internaten, tehuisen, dagcentra en dergelijke die alle gefinancierd worden door het zeer bekend geworden Fonds 81.

Dit begrotingsfonds opgericht bij het genummerd koninklijk besluit 81 van 10 november 1967 heeft immers tot opdracht de kosten voor huisvesting, onderhoud, behandeling en opvoeding van bepaalde categorieën van gehandicapten te dragen.

Zonder afbreuk te doen aan het belang van de nog nationaal gebleven materies inzake gehandicaptenzorg, kan toch rustig gesteld worden dat de staatshervorming van 1980 ertoe geleid heeft dat een budgettair gesproken minder belangrijke post op natio-

naal niveau binnen de Vlaamse Gemeenschap nu de tweede grootste post van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap is geworden, wat betreft de lopende uitgaven.

Ik wil hier met andere woorden zeggen dat naast het intrinsieke belang van de gehandicaptenzorg zelf nu ook door de staatshervorming deze sector veel centraler in het beleid komt te staan. Het is niet langer één van de vele posten meer op de begroting maar een centrale post waar zo maar niet naast kan worden gekeken.

Binnen alle geledingen van de gehandicaptensector dient met dit nieuw gegeven rekening te worden gehouden. Het beleid ter zake wordt hierdoor open getrokken. De keuzen zullen bewuster gebeuren. De prioriteiten nauwkeuriger bepaald. Dit is een beduidende winst inzake democratische besluitvorming. Ik meen dat hier een onderbelichte mogelijkheid van de vaak bekritiseerde staatshervorming bloot wordt gelegd namelijk dit van een verdiepende beraadslaging over deze materies die eigen zijn aan de Gemeenschap zonder de band uit het oog te verliezen met deze aspecten die nog nationaal zijn gebleven. In het geval dat ons vandaag bezighoudt, namelijk de gehandicaptenzorg dient men steeds voor ogen te houden dat de maatregelen die getroffen worden of ze nu nationaal zijn, of afkomstig van de Gemeenschappen, finaal dezelfde persoon aanbelangen. Het onderscheid tussen wat nationale bevoegdheid is of deze van de Gemeenschappen is enkel juridisch relevant, naar de gehandicapte zelf is er slechts de totale realiteit.

Een vorm van coördinatie, overleg, samspraak tussen nationaal niveau en dat van de Gemeenschappen is dus uiteraard aangewezen, alhoewel de wetgever dit niet heeft voorzien.

Ten einde tot een samenhangend beleid te komen in hoofde van de belangen van de gehandicapte zelf en met respect voor de onderscheiden bevoegdheden, heeft er zich op spontane basis een overleg ontwikkeld tussen mijzelf als Gemeenschapsminister voor het gehandicaptenbeleid en de betrokken nationale Ministers ;

met de Minister van Nationale Opvoeding voor het buitengewoon onderwijs. Men heeft hier vergeten melding te maken van het protocol afgesloten met de heer Coens. Een duidelijk teken van samenwerking en coördinatie.

Inderdaad, mijnheer Tant, er is nog het probleem van de bijdrage aan rijksinternaten, wat samen met de heer Coens dient te worden besproken.

Er is ook een gesprek gaande met de Minister van Sociale Zaken, de heer Dehaene en met de Minister van Werkstelling en Arbeid in verband met de problemen van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van de Minder-Validen.

Belangrijk nu is dat deze noodzakelijke coördinatie spontaan plaatsvindt. Ik stel mij echter wel de vraag of naar de toekomst toe niet dient gedacht en gewerkt te worden aan een meer geïnstitutionaliseerde overlegstructuur, die niet op basis van vrijwilligheid alleen verloopt, zoals nu het geval is.

Een tweede punt betreft de nieuwe budgettaire context.

Niemand zal betwijfelen dat ook het gehandicaptenbeleid zich dient in te passen in de nieuwe budgettaire context.

Dze nieuwe budgettaire context is zowel algemeen als specifiek.

Ze is algemeen in de mate dat verwezen dient te worden naar de algemene economische situatie die in tegenstelling met vroeger nog nauwelijks een groei biedt.

Zij is specifiek in deze zin dat zij gebonden is aan de specifieke begrotingsmogelijkheden van de Vlaamse Gemeenschap. Het leningsdraagvlak, noch de wil van de Vlaamse Gemeenschap om zich niet naar leningen toe te oriënteren voor lopende uitgaven en dit in tegenstelling met de nationale regering laten toe dat een onbeperkte groei van de uitgaven kan verwezenlijkt worden.

Ik hoor soms dat de begrotingsgegevens als een „mythe” bestempeld worden, daar waar het gaat om de uitgaven voor gehandicaptenzorg. Deze li-

Steyaert

teratuur uit welke hoek zij ook komt, zal u ook wel in handen gekregen hebben.

Dit lijkt mij een uitermate gevaarlijke weg van denken en handelen. Diezelfde mensen die binnen de sector de sociaal-economische situatie en de daarmee samenhangende budgettaire mogelijkheden tot mythe verklaren, stellen zich buiten de aperte realiteit van werkloosheid, inleveringen en beperkingen die door iedereen aan den lijve worden gevoeld. Zij die de realiteit tot mythe verklaren dienen zich af te vragen of de Gemeenschap ook op haar beurt, de door hen geponeerde realiteit niet met recht en rede in vraag dient te stellen.

Hoe dan ook, de nieuwe budgettaire situatie met haar beperkingen laat moduleringen en accenten toe, waarbij zekere sectoren toch nog sneller groeien dan andere. Wij komen hier later op terug, maar wat vaststaat is dat wat vroeger kon niet ipso facto betekent dat dit nu nog het geval is.

De herstructurering binnen de sector.

Wat logisch is, is ook gebeurd. De expansie van het gehandicaptenbeleid heeft zich in een eerste fase vooral toegespitst op de opvang van kinderen in instellingen.

Welnu, in de opvang, via de instellingen van het Fonds 81 constateert men sinds een aantal jaren een trendmatige vermindering van het aantal kinderen in de instelling.

Op zich is dit een verheugend feit in de mate dat het verband houdt met een verbeterd inzicht in de oorzaken van de handicaps (preventief beleid), de verbeterde behandelingsmethodes, (leidend tot grotere zelfstandigheid) en met een betere uitbouw en spreiding van het buitengewoon onderwijs.

Deze fenomenen gekoppeld met een dalend geboortecijfer hebben geleid tot een spontane vermindering van de vraag naar opname van kinderen in instellingen, zij het dat nu de zware gevallen, relatief genomen, sterker gaan doorwegen.

Deze evolutie vertaalt zich ondubbelzinnig ook in de bezetting van onze internaten en semi-internaten.

Daarnaast doet zich scherp de noodzaak ervaren dat de aanpak uit het verleden voor kinderen nu dient doorgetrokken te worden naar de volwassenen.

De kinderen worden groot, de ouders worden ouder. De vroegere inspanningen inzake opvang van zwaar gehandicapte kinderen dient nu ook georiënteerd naar de opvang van deze kinderen als zij volwassen geworden zijn. De ouders van deze zwaar gehandicapte kinderen, die nu niet en nooit dagdagelijks zullen kunnen opgevangen worden in thuisverband, vragen voor deze kinderen en voor zichzelf af waar het in de toekomst naartoe moet.

Het beleid kan niet voorbijgaan aan deze scherpe vraag naar de opvang van gehandicapte volwassenen en de verminderde vraag naar opvang van gehandicapte kinderen.

De prioriteiten dienen niet alleen te spelen tussen de gehandicaptensector en de rest van de sectoren van de Vlaamse Gemeenschap, maar ook binnen de gehandicaptensector zelf. In dit verband dient eveneens de bijzondere aandacht te gaan naar de uitbouw van de ambulante verzorging.

Binnen dit ruime en nieuwe kader situeer ik dus mijn beleid en de recente maatregelen die inzake de gehandicaptensector werden genomen en die door de Vlaamse Executieve met eensgezindheid werden goedgekeurd.

Welke maatregelen werden getroffen ?

Op mijn voorstel heeft de Vlaamse Executieve op 7 en 28 juli jongstleden drie besluiten unaniem goedgekeurd met betrekking tot de gehandicaptenzorg in de Vlaamse Gemeenschap.

Twee van deze besluiten zijn besparingsbesluiten.

Dat van 7 juli 1983 is geen besparingsbesluit maar een besluit dat tot meer uitgaven zal leiden, vermits de personeelsnormen in de tehuizen voor gehandicapte volwassenen worden opgetrokken. Dit besluit is tevens een

reconversiebesluit omdat door het optrekken van deze normen een reconversie - althans qua personeel - kan gebeuren vanuit de sector gehandicapte kinderen naar de sector van de volwassenen.

De twee besluiten van 28 juli 1983 houden enerzijds verband met de bepaling van de persoonlijke bijdrage die de gehandicapte dient te betalen als hij in een instelling van het Fonds 81 wordt geplaatst en anderzijds met een wijziging van een aantal elementen in de dagprijs die meer speciaal verband houden met een supplementaire tussenkomst, boven de ZIV, voor medische kosten en medische toestellen en voor de verplaatsingskosten.

Daarenboven werd een selectieve aanwervingsstop afgekondigd.

Op 28 september jongstleden ten slotte werd door de Vlaamse Executieve een besluit goedgekeurd dat zekere ongewilde neveneffecten in het dagprijsbesluit van 28 juli 1983 diende weg te werken.

Ik heb er geen last mee dat ik op bepaalde beslissingen ben teruggekomen. Dit is gebeurd na grondige en talrijke gesprekken met verschillende groepen van gehandicapten.

De heer J. Sleecx : Dat siert u !

Minister R. Steyaert : Slechts een fractie van de gehandicapten valt onder de besluiten. Ook dat moet eens beklemtoond worden.

Vooraleer de besparingsbesluiten verder toe te lichten naar het waarom en het hoe is het toch van essentieel belang goed voor ogen te houden wie en hoeveel gehandicapten getroffen worden door de juli-september besluiten.

Het kan niet genoeg herhaald worden dat deze besluiten zich richten tot slechts een beperkte fractie van de totale gehandicaptenpopulatie.

Een precies gegeven over het aantal gehandicapten in België of in Vlaanderen is niet voorhanden.

Wij hebben partiële cijfers komende van het Fonds 81, van het Rijksfonds voor sociale reclassering, van het ZIV. Die cijfers zijn voorhanden, maar

Steyaert

kunnen niet zonder meer opgeteld worden zonder het gevaar voor overlappingen.

Over de tijd heen is de notie gehandicapte steeds ruimer geïnterpreteerd geworden. Men onderscheidt nu reeds meer dan 15 categorieën in het Fonds 81. In de gehandicaptenzorg vinden wij zowel de karakterieel moeilijke personen, de fysiek en zintuiglijk gehandicapten als licht, matig en zwaar mentaal gehandicapten. Dit houdt evenwel niet in dat al deze types van gehandicapten erkend zijn als minder-validen en bijvoorbeeld de bij komende kinderbij slag ontvangen.

Bij het begin van mijn uiteenzetting stipte ik het reeds aan bij de schets van het nieuwe institutionele kader dat de Vlaamse Gemeenschap het gehandicaptenbeleid voert langs het Fonds 81 en de besluiten hebben dus enkel betrekking op de minder-validen die door diensten of inrichtingen begeleid worden, erkend, door het Fonds 8 1. Zelfstandig wonenden worden niet geraakt door de maatregelen. In de Vlaamse Gemeenschap worden een 20-tal instellingen door het Fonds 81 erkend. Deze inrichtingen staan in voor de opvang en zorg van ca. 11 .000 kinderen en bijna 5.000 volwassenen.

Een voorzichtige raming van het aandeel van de totale populatie van gehandicapten dat in instellingen van het Fonds 81 verblijft, brengt er ons toe dit voor de kinderen te schatten op 31 procent. Dit cijfer dient als een overschatting te worden beschouwd vermits wij enkel de totale populatie van gehandicapte kinderen kennen die van een bijkomende kinderbijslag genieten. Bij de gehandicapte volwassenen zou slechts 5 procent geplaatst zijn in een instelling van het Fonds 8 1. Met de wijsheid dat ingevolge het gebrekkige cijfermateriaal wij eerder tot een overschatting komen, moeten wij constateren dat nog geen 12 procent van het totaal aantal gehandicapten valt onder de besluiten door de Vlaamse Executieve getroffen.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Dat is zeer juist !

Minister R. Steyaert : Ik wil niet spre-

ken in termen van 12 procent die getroffen worden door de besparingsbesluiten, vermits een aantal onder hen, niet moeten inleveren maar, integendeel, meer ontvangen. Ik zal daarop terugkomen.

Waarom besparingen ?

Bij de inleiding sprak ik u reeds over de nieuwe budgettaire context zowel op het nationale vlak als op het vlak van de Vlaamse Gemeenschap.

Welnu, binnen een uiterst beperkte budgettaire speelruimte hebben de middelen van het Fonds 81 zich ontwikkeld met een grote groeisnelheid.

In 1981 stonden er op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap 4,4 miljard frank middelen ter beschikking van de gehandicaptenzorg. in 1982 steeg dit bedrag met 700 miljoen frank. Voor 1983 heeft deze Raad voor het Fonds 5,6 miljard frank aan nieuwe middelen voorzien, terwijl de vooruitzichten nu zijn dat nog voor dit jaar, met inbegrip van de achterstand voor 1981 en 1982, 600 miljoen frank aan bijkredieten zullen nodig zijn. Ik zal mij moeten sterk maken om dit waar te maken, maar ik denk wel dat dit zal gebeuren. Tussen 1981 en 1983 zullen de begrotingsmiddelen voor de gehandicaptenzorg in de Vlaamse Gemeenschap met bijna 40 procent zijn gestegen. Een dergelijk stijgingspercentage ligt dus ruim boven de indexstijging en ruim boven de gemiddelde stijging van de andere Vlaamse begrotingsposten.

Iedereen in de gehandicaptensector is het erover eens dat een verdubbeling van de uitgaven om de vier jaar een onhoudbare situatie is en dat besparingen onvermijdelijk zijn. De meningen lopen echter sterk uiteen over hoeveel en hoe dient bespaard te worden. Sommigen gaan erg achteloos voorbij aan de verwezenlijkte stijgingen.

Er valt ook een ontstellend gebrek vast te stellen inzake alternatieve besparingen. Opvallend wordt voorbijgegaan aan het alternatief van een volledige erkenningsstop. Deze erkenningsstop zou betekenen liever geen verdere uitbouw meer dan besparingen.

Er wordt ook voorbij gegaan aan het zeer belangrijke feit dat de opgelegde besparingen volledig gereïnvesteed worden in de gehandicaptensector zelf.

Zonder aan de kwaliteit van de bestaande opvang te raken wordt verder gebouwd aan de voorzieningen voor de bestaande nood inzake de opvang van gehandicapte volwassenen of en vooral van gehandicapte kinderen die geleidelijk volwassenen zijn geworden.

Ik kom thans aan de omvang van de besparingen.

Zonder rekening te houden met de fluctuaties in de personeelseffectieven, gelet op het conversiebesluit en het programma van het Interdepartementaal Begrotingsfonds, zouden de besparingen aanvankelijk een 220 miljoen frank hebben opgebracht. Voor het optrekken van de persoonlijke bijdragen werd op 150 miljoen frank gerekend en voor de andere besparingen op 73 miljoen frank. Na de aanpassing van het dagprijsbesluit op 28 september werden de besparingen teruggebracht tot 180 miljoen frank.

Het is mij niet onbekend dat andere cijfers de ronde doen waarbij besparingen naar voor worden geschoven van 500 miljoen frank.

Deze besparingsgetallen zijn volkomen onjuist omdat onder de zeer aantrekkelijke media-benaming van „inlevering” allerlei zaken worden gestopt die hoegenaamd geen uitstaans hebben met de besparingsmaatregelen. Ik denk hier aan de normale evolutie van het indexcijfer. Verder zijn er ook nog de gevolgen van de structurele evolutie in de sector, met andere woorden, de verhoging van het aantal volwassenen en de vermindering van het aantal kinderen, die onvermijdelijk voor gevolg hebben dat de uitgaven stijgen. Tenslotte wil ik het nog niet hebben over het gebruik van niet bewezen hypothesen bij de berekening van de verhoging van de persoonlijke bijdragen en de gevolgen van de verminderde vraag om kinderen in instellingen te plaatsen. Wat dit laatste aspect betreft gaat men volledig voorbij aan het fenomeen dat reeds vóór de nieuwe maatregelen er

Steyaert

een spontane vermindering is opgetreden van het aantal kinderen in de instellingen van het Fonds 81.

Waarom een aanpassing van het besparingsbesluit ?

Op 28 september heeft de Vlaamse Executieve een aanpassing aangebracht aan het dagprijsbesluit van 28 juli 1983.

De vraag is gesteld naar het waarom van deze snelle aanpassing.

Na een open gesprek met alle betrokkenen is aan het licht gekomen dat bepaalde besparingsbesluiten namelijk deze in verband met de verplaatsingskosten en deze inzake de medische tussenkomsten een cumulatief effect sorteerden op specifieke groepen van gehandicapten. Deze cumulatieve effecten gaven in zekere gevallen aanleiding tot reducering van het beschikbaar inkomen beneden het peil dat wij precies met onze besluiten wilden bereiken. Fysisch gehandicapten, blinden en gehoorgestoorden zullen dus niet moeten bijbetalen voor „rolwagens” en andere medische kosten.

Eenieder die enigszins vertrouwd is met de reglementering van het Fonds 81 weet hoe ingewikkeld deze is. Over de jaren heen is er telkens weer aan de reglementering getimmerd en vertimmerd om met bijzondere situaties rekening te houden. Het zal dan ook niemand verwonderen dat bepaalde algemene maatregelen voor zeer specifieke groepen een onverwacht effect hadden.

Ook de Inspectie van Financiën wijst in haar verslagen op deze grote ondoorzichtigheid van het Fonds 81.

In dit verband heb ik reeds als een eerste maatregel aan het Centrum voor Overheidsinformatiek als prioritaire taak in het kader van het Vlaams Informatieprogramma, de opdracht gegeven om alle gegevens in verband met de gehandicapten in instellingen van het Fonds 81 te informatiseren. Dit werk is nu volop in uitvoering. Ik reken op resultaten vanaf het begin van 1984.

Op de tweede plaats moet in 1984

werk worden gemaakt van de fundamentele herziening die het huidige systeem sterk dient te vereenvoudigen en aldus doorzichtiger te maken. In dit verband is er momenteel binnen de Vlaamse Hoge Raad voor Minder-Validen reeds een werkgroep actief.

Het overleg met de sector.

Eén van de kritieken ten aanzien van de getroffen besparingsbesluiten betreft de sprongen in de gevolgde raadgevingsprocedure. Waarom werd één besluit voor advies voorgelegd aan de Vlaamse Hoge Raad voor Minder-Validen en het andere besparingsbesluit niet. Voor het besluit inzake de aanpassing van de personeelsnormen is er in het verleden een advies uitgebracht door de Nationale Raad van Advies die werkzaam was binnen het Fonds 81.

Gelet op de techniciteit van de materie wil ik voor iedereen het opnieuw zeer duidelijk stellen dat ik het zwaarst bekritiseerde besluit, met name dat besluit waarin de persoonlijke bijdrage van de gehandicapte aan zijn opnamekosten in de instelling worden geregeld, wel aan de Vlaamse Hoge Raad voor Advies heb voorgelegd.

Hierop zal soms geantwoord worden dat ik met het advies geen rekening heb gehouden.

Dit is inderdaad waar daar waar het de concrete cijfers betrof. Ik had immers aan de Hoge Raad een Advies met een besparend effect gevraagd terwijl het uitgebracht advies dreigde te leiden tot meer-uitgaven. De filosofie van het advies zelf heb ik niettemin gevolgd, namelijk de hotelkosten mogen aangerekend worden, in de mate dat de inkomens van betrokkene ze kunnen dragen en de garantie van een belangrijk beschikbaar inkomen voor socio-culturele noden.

Dat men zich door de kritiek niet laat misleiden ; binnen dit besparingsbesluit is er ook een duidelijke herschikking. Samen met de regeling van de persoonlijke bijdrage wordt aan gehandicapte volwassenen in een instelling een inkomen gegarandeerd van 7500 frank per maand - vroeger was dit slechts 3800 frank - met uitzonde-

ring van de zwaar en matig mentaal gehandicapten die over 4000 frank inkomen kan beschikken.

Sommige adviezen gingen in de richting dat dit voor deze zwaar mentaal gehandicapten niet moest worden voorzien. Ik ben van oordeel dat men dit wel moet doen. Ik heb dus een bedrag van 4000 frank daarvoor ook waargemaakt.

Voor de ouders van gehandicapte kinderen die in instellingen verblijven wordt steeds één derde van het kindergeld gegarandeerd als het kind minstens 6 dagen per maand in het gezin verblijft. Zij die het semi-internaat gebruiken moeten nooit meer dan de helft van een bedrag gelijk aan het kindergeld inbrengen.

Waarom het tweede besparingsbesluit niet naar de Vlaamse Hoge Raad is gestuurd hangt samen met het feit dat vanuit de administratieve besparingsvoorstellen klaar waren gekomen die veel verder gingen dan de voorgestelde 150 miljoen frank en wezen ramingen op de behoefte aan een nieuw bijzonder groot krediet van circa 500 miljoen frank.

Het tweede besluit geldt materies die kwantitatief een minder grote ingreep betreffen met name 73 miljoen frank. Voor bepaalde aspecten werd in het verleden in deze aangelegenheid reeds door de Nationale Raad voor Advies een advies verleend, terwijl voor andere aspecten het de juridische vastlegging betreft van een personeelsstop die reeds sinds juli 1981 van kracht is bij middel van een circulaire. Ik vind het gebruik van een circulaire op dat vlak een verkeerde methode. Daarom heb ik deze aangelegenheid in een besluit laten bekrachtigen.

In het licht van een bespreking van de bijkredieten van de begroting voor het jaar 1983 wilde ik de benodigde nieuwe kredieten absoluut halen om de continuïteit van de zorg te verzekeren. Ik meen hiertegenover ook een inspanning te moeten vragen aan de gehandicapten zelf. Tenslotte wil ik erop wijzen dat het inwinnen van het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor Minder-Validen facultatief is.

Steyaert

Toch blijf ik principieel voorstander van het raadplegen van deze Hoge Raad in alle belangrijke materies die hen aanbelangen en in zoverre de omstandigheden dit mij toelaten.

In het volgende punt wil ik handelen over de coördinatie met het nationale.

Sprekend over de nieuwe institutionele' situatie waarin wij ons met de gehandicaptensector bevinden na de goedkeuring van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, heb ik u reeds gezegd dat er door deze wet niet in een expliciete coördinatie is voorzien inzake het gehandicaptenbeleid op nationaal vlak en op het niveau van de Gemeenschap. Nochtans wees ik er reeds op dat er een vrijwillig overleg plaatsvindt tussen de bevoegde nationale Ministers en mijzelf.

Inzake het buitengewoon onderwijs kwam dit reeds tot uitdrukking door het protocol dat ik met Minister van Nationale Opvoeding Coens heb afgesloten.

Inzake de splitsing van het huidige Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Minder-validen heb ik eveneens contacten met Minister van Tewerkstelling en Arbeid, de heer Hansenne.

Wat de kinderbijlagen, tegemoetkomingen aan minder-validen en ziekteverzekering betreft, zijn er eveneens besprekingen geweest tussen Minister Dehaene en mijzelf.

Uit deze besprekingen is zeer duidelijk gebleken dat de gehandicapten die in de instellingen van het Fonds 8 1 verblijven, niet het risico lopen tweemaal te betalen namelijk en door de Vlaamse Gemeenschap en door een nationale maatregel. In de nationaal toegekende tegemoetkomingen zal er dus niet worden gediscrimineerd onder gehandicapten naargelang ze al dan niet in een instelling verblijven.

Ook inzake psychiatrische bedden zal de afbouw niet bruusk gebeuren, zodat het Fonds 81 zonder dat het over de daartoe noodzakelijke middelen beschikt, niet geconfronteerd zou worden met een te snelle overkomst van mentaal gehandicapten die in de psychiatrie verblijven.

Wij moeten echter toch inspanningen leveren om hen uit de psychiatrie te halen. Indien dit echter heel plots zou gebeuren, zouden wij voor enorme problemen staan en zouden wij heel wat mensen in de kou zetten.

Ik herhaal dat dit overleg, hoe goed dat het nu ook moge verlopen, niet op basis van vrijwilligheid alleen kan verlopen en dat één of andere vorm van institutionalisering aangewezen is.

Vervolgens zal ik een woord zeggen over de spreiding en het effect van de besparingen

Ik zei reeds dat alle geledingen binnen de sector van de gehandicaptenzorg het eens zijn over het principe dat ook de gehandicaptensector niet aan de besparingen ontsnapt. De concretisering van dit principe geeft echter aanleiding tot de meest uiteenlopende kritieken. Deze kritieken worden ook grotendeels door de meeste interpellanten overgenomen. Zij hebben betrekking op het feit dat, zo zegt men, de sociaal zwaksten worden getroffen, de inleveringspercentages buiten proportie zijn, de gehandicapte enkel zijn hotelkosten dient te betalen, de Waalse gehandicapte een veel beter lot beschoren is, de besparingen niet conform zijn het verslag van de Inspectie van Financiën, de bedragen voor sociaal-culturele noden niet rechtstreeks ten goede komen van de gehandicapte zelf.

Ik zal deze argumenten punt voor punt behandelen.

Vooreerst is het argument dat de sociaal zwaksten worden getroffen.

Steeds weer komt de aantijging naar voor dat door de goedgekeurde maatregelen de sociaal zwaksten in onze samenleving zullen worden getroffen.

Een dergelijke beschuldiging in volle crisistijd verdient meer dan gewone aandacht. Het is immers ondenkbaar dat daar waar wij op sociaal-economisch vlak een progressief gedurfd DIRV-beleid zouden voeren, op het zuiver sociale, humanitaire vlak terzelfdertijd een retrograad beleid zouden voeren.

Wat de principes van de maatregelen zelf betreft, ben ik formeel. De modu-

lering van de maatregelen is derwijze opgesteld dat voor definancieel zwakste volwassen gehandicapten in instellingen de integratiekansen meer dan proportioneel worden bevorderd. De gehandicapte kinderen uit sociaal zwakke milieus beschermd daar zij nooit méér zullen betalen dan de gezinsbijslag die ze ontvangen en ik in die zin zeker het advies van de Vlaamse Hoge Raad volg. Zij die geen recht hebben op gezinsbijslag, gezien hun sociale situatie, betalen geen bijdrage.

Deze kinderen die géén bijzondere kinderbijslag krijgen - de 8500 frank supplement per maand - en meestal tot de sociaal zwaksten behoren, zullen nooit de nieuwe bijdragen in feite moeten betalen. Zelfs als deze kinderen nooit naar huis gaan, betalen zij slechts de helft van de vastgestelde bijdrage. Ook voor de gehandicapte volwassenen in de instellingen geldt dat hij die de laagste tegemoetkoming trekt, de minste persoonlijke bijdrage dient te leveren. Voor deze personen geldt zelfs dat zij in vergelijking met vroeger minder moeten betalen en meer overhouden.

Ik wil in dit verband het voorbeeld nemen dat de Vlaamse federatie van Gehandicapten via de media heeft verspreid, namelijk dat van de gehandicapte volwassene die een tegemoetkoming voor minder-validen van 12000 frank per maand heeft.

Hoe ziet zijn situatie eruit na de invoering van de huidige maatregelen ?

Theoretisch zou die volwassene fysisch gehandicapte 700 frank maal dertig dagen, is 21.000 frank betalen aan de instelling. Het nieuwe systeem garandeert hem echter een inkomen van 7500 frank en een bijkomende tegemoetkoming voor socio-culturele noden van 1500 frank. De betrokken gehandicapte betaalt dus effectief 4500 frank per maand aan de instelling of 150 frank per dag in plaats van de voorgeschreven 700 frank per dag. Hier blijkt dus duidelijk dat deze 700 frank een maximumbedrag is dat als basis tot de definitieve berekening dient. In vergelijking met vroeger houdt deze persoon als vrij beschikbaar inkomen geen 3800 frank over maar 7500 frank plus 1500 frank, is

Steyaert

9000 frank of 5000 frank voor de matig mentaal gehandicapte.

Een matig mentaal gehandicapte, met eenzelfde inkomen, betaalt 266 frank per dag en houdt 5000 frank over in plaats van de vroegere 3800 frank.

De volledige bijdrage van 700 frank per dag wordt wel betaald door een fysisch gehandicapte die een inkomen heeft van ten minste 28.500 frank per maand. Ook deze persoon behoudt niettemin 7500 frank plus 1500 frank zijnde 9000 frank.

Voor een matig mentaal gehandicapte wordt de volledige bijdrage, doch steeds met behoud van 4000 frank plus 1000 frank, betaald vanaf een inkomen van 25.000 frank per maand.

Dames en heren, dit is de werkelijke toedracht van de maatregelen. Ik weet het, een dergelijke analyse vraagt moed en geduld om het te becijferen. Het loont echter de moeite en steekt schril af tegen de sloganeske leugens die niet zonder politiek leedvermaak worden rondgestrooid.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer : Zeer juist !

De heer J. Sleetx : Interpelleren heeft toch ook iets te maken met bezorgheid, meen ik.

Minister R. Steyaert : De procentuele verhoging van het persoonlijk aandeel is overdreven.

Voor een juiste evaluatie van procenten is vaak nodig dat men hetzelfde procent ook best in centen zou uitdrukken. Dit is zeker het geval bij de beoordeling van de kritieken in verband met de ongeoorloofde procentuele verhogingen van de persoonlijke bijdragen van de gehandicapte in zijn verblijf- en verzorgingskosten in de instellingen van het Fonds 81.

In het vorige punt kon ik u reeds aantonen dat er zeer duidelijke gevallen zijn bij de sociaal zwaksten waar er allesbehalve ingeleverd wordt, wel integendeel.

Toch ontken ik niet dat er globaal duidelijk ingeleverd wordt.

De vergelijkingen of percentages echter lopen steeds op een dubbele wijze mank. Enerzijds citeert men graag de extreme gevallen en niet het effectief gemiddelde. Anderzijds stel ik in vraag de basis waarop de berekening van de percentages die men aanhaalt, gebeurt. Welke gegevens komen hierbij in aanmerking ? Het vroeger persoonlijk aandeel ? Of de globale tegemoetkoming van het Fonds 81 ? Of de globale inkomens van de betrokkenen ? Wat de kinderen bijvoorbeeld betreft, vergelijkt men veelal het bedrag van de verhoogde bijdrage met de vroegere bijdrage van de ouders, en concludeert men tot een verhoging van zowat 30 procent.

Dit is juist, doch de vraag mag toch gesteld worden of het niet redelijk is dat de kinderbijslag en de bijzondere kinderbijslag die voor een kind worden uitbetaald, benut worden om de opvang van dit kind te verzekeren. Bovendien blijft waar dat in de meeste gevallen het totale bedrag van de kinderbijslagen nooit overschreden mag worden.

De gehandicapte, kind of volwassene, verblijvend en verzorgd in een instelling van het Fonds 81 krijgt in werkelijkheid van de totale volksgemeenschap twee soorten van inkomens.

Van de nationale Gemeenschap ontvangt hij, wanneer het gaat om een gehandicapt kind, een kinderbijslag en desgevallend een bijzondere kinderbijslag. In het geval van een gehandicapte volwassene ontvangt hij nationaal en maandelijks minder-validen tegemoetkomingen en uitkeringen die wij voor gehandicapten in onze instellingen van het Fonds 81 tussen 18.000 frank en 35.000 frank per maand kunnen situeren. Dit is dus een vergoeding in speciën.

Van de Vlaamse Gemeenschap ontvangt hij tevens in natura, door zijn verblijf in een instelling, een bedrag dat voor een gehandicapt kind in een internaat op 1500 frank per dag neerkomt en voor een gehandicapte volwassene in een tehuis op circa 2000 frank per dag.

De procentuele berekeningen dienen dus niet te slaan op wat hij in speciën ontvangt maar wel wat hij totaal ont-

vangt met name in speciën en in natura, en dit om de vergelijking ook te doorstaan met de situatie van de zelfstandig wonende gehandicapten.

Een voorbeeld om dit duidelijk te maken.

Een fysisch gehandicapte volwassene met een maandelijks tegemoetkoming van 18.000 frank zou op jaarbasis in speciën 216.000 frank ontvangen. Door zijn verblijf en verzorging in een instelling gedurende 350 dagen per jaar, ontvangt hij van de Vlaamse Gemeenschap via het Fonds 81 in natura 2.000 frank x 350 dagen = 700.000 frank. In het totaal zou hij dus 916.000 frank aan gemeenschapsgelden ontvangen.

Maar vermits hij een bijdrage moet betalen van 108.000 frank beschikt hij in feite slechts over een inkomen van 808.000 frank.

In vergelijking met het vroegere systeem is er in dit geval zelfs geen enkele netto-inlevering.

Eventuele inleveringspercentages dienen dus steeds berekend te worden op de inkomens zoals ze in feite zijn samengesteld in natura en in speciën.

Het geschermd met inleveringspercentages is dus qua interpretatie duidelijk met grote omzichtigheid te hanteren. Steeds dient de vraag gesteld te worden wat men vergelijkt met wat. Vergelijkt men een stukje van de reële situatie of de totaliteit van de reële situatie.

Wanneer ik de globale situatie bekijk ben ik geenszins bang van procentuele vergelijkingen. In feite ben ik minder bekommerd om procenten dan wel of de gehandicapte zij het kind of volwassene volwaardig wordt opgevangen in de instellingen met alle mogelijkheden van sociale integratie en zelfredzaamheid en alle garanties naar zijn opvangst in de toekomst toe. Dit is volgens mij de essentie.

De heer M. Olivier : Dat is beleid.

Minister R. Steyaert : De gehandicapte moet enkel de hotelkost betalen.

Als maatstaf om de bijdrage te bepalen die de gehandicapte moet betalen

Steyaert

in zijn verblijf en verzorging in een instelling wordt voorgehouden dat deze enkel de zogenaamde hotelkosten mag dekken.

Gesteld wordt dat de huidige bijdrage van een gehandicapte volwassene van 700 frank per dag, alhoewel wij weten dat in een aantal gevallen dit zelfs helemaal niet betaald wordt, zeer ver boven de hotelkosten ligt.

Met een dergelijk uitgangspunt aarzelt men niet de publieke opinie te sensibiliseren en zelfs te doen revolteren, tegen de gedachte dat de gehandicapte door de nieuwe maatregelen gestraft wordt voor zijn handicap. Men bedoelt dat „hij” financieel moet bijdragen voor zijn handicap. Men bedoelt dan dat de gehandicapte zijn persoonlijke gelden 'effectief moet besteden aan de opvang in een instelling die er precies is om hem volwaardig als gehandicapte op te vangen.

De ganse discussie komt er dan op neer hoe effectief deze hotelkosten worden berekend.

In dat verband wordt er dan gretig ge-

grepen naar geobjectiveerde data zoals deze van de budgetenquête 1978-79 waarin enkel de reële uitgaven in gezinsverband gedaan, zijn opgenomen zonder verzilvering van de taken van de huisvrouw of de huisman, terwijl dit uiteraard wel het geval is in instellingen.

Ik durf gerust eenieder uitdagen om voor 700 frank per dag volpension met inbegrip van onderhoud en was te bezorgen. Met andere woorden een vergoeding van 700 frank per dag, op voorwaarde dat de gehandicapte de financiële middelen heeft en het nodige inkomen overhoudt, hoeft in geen enkel geval een bijdrage voor de verzorging van de handicap zelf in te sluiten.

Door het Fonds zelf wordt per onderhoudsdag voor verblijfskosten praktisch 400 frank uitgekeerd. Maar in deze 400 frank zijn dus niet inbegrepen de kosten van het keuken-, onderhouds- en administratief personeel die nochtans ondubbelzinnig thuishoren onder de notie verblijfskosten. Ten slotte, zonder hier ten gronde de discussie te openen, zou ik er toch willen aan herinneren dat precies voor de

begeleidingskosten de overheid een systeem van financiële tegemoetkomingen voor de gehandicapten in het leven heeft geroepen.

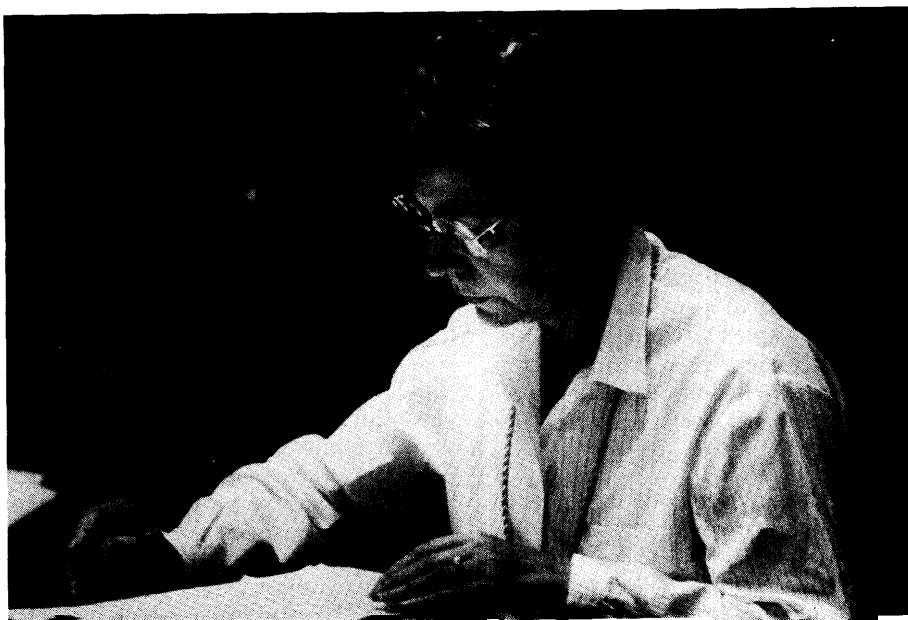
De heer Verhaegen stelde ook een vraag in verband met het beheer van de gelden van de gehandicapten. Dit is een delicaat probleem voor de groep die de heer Verhaegen voor ogen had, met name deze van de zwaar mentaal gehandicapten. Ik heb gemeend dat ook zij recht hebben op een gegarandeerd bedrag. Ik heb aan de Vlaamse Hoge Raad voor Mindervaliden gevraagd dit probleem te onderzoeken want de meningen liggen ook daar vaak uiteen volgens men te doen heeft met ouders of directies van instellingen. Een werkgroep binnen de Raad is nu bezig met het onderzoek van deze aangelegenheid en ik zal deze conclusies ernstig nemen maar ook daar mijn eigen verantwoordelijkheid nemen.

Omtrent de vergelijking met de Waalse Gemeenschap stel ik mij de vraag of de gehandicapte in Wallonië werkelijk in een oase leeft en of de Vlaamse gehandicapte wordt uitgeperst als een citroen ?

Ik wil deze vergelijking niet uit de weg gaan. Wel integendeel. Graag had ik deze interregionale vergelijking verruimd tot een werkelijk internationale vergelijking waarbij wij ook onze onmiddellijke buurlanden Nederland en Frankrijk zouden betrekken.

Welnu, wat Nederland en Frankrijk betreft, kan ik u verzekeren dat deze landen, met beide een totaal verschillende politieke meerderheid, feeds vóór ons zijn overgegaan tot besparingen in de sector die zeker vergelijkbaar zijn met deze die wij zelf hebben genomen en met een eindsituatie die zeker niet kan wedijveren met de onze, inzake opvang en integratie van de gehandicapte.

Wil men spijs de staatshervorming die precies als bedoeling had een verschillend beleid mogelijk maken tussen de Gewesten en de Gemeenschappen toch een vergelijking maken dan is deze vergelijking niet zo simplistisch als wel eens gezegd wordt.



Mevrouw R. Steyaert (CVP), Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg

Steyaert

Gemeenschapsminister Monfils heeft mij zijn besparingsplannen meegegeeld die onder andere zouden inhouden dat het personeel in bepaalde inrichtingen zal afvloeien en in nieuwe tewerkstellingsmogelijkheden zal moeten overgaan ; dat de capaciteit van de semi-internaten verminderd zal worden tot de helft en dat de inrichtingen op basis van een bepaald forfait betoelaagd zullen worden. Wat de situatie van de gehandicapten zelf betreft, kan ik u verzekeren dat de volwassen gehandicapte persoon in Vlaanderen zeker niet achtergesteld wordt. Ook in Wallonië wordt 700 frank per dag gevraagd. Integendeel, in Vlaanderen bestaat er een garantie op een beschikbaar gegarandeerd inkomen van praktisch 4.000 frank en zelfs 7.500 frank voor bepaalde groepen. Dit is in Wallonië slechts 3.000 frank ! Het is moeilijk de vergelijking te trekken voor de kinderen, daar in principe in Vlaanderen een forfait wordt ingevoerd, maar dit forfait gemilderd wordt door de garantie op een derde van de gezinsbijslag voor kinderen die 6 dagen thuis verblijven.

Waar de vergelijking met Wallonië wel mogelijk is, blijkt dat ook daar tot twee derden van de gezinsbijslagen moet betaald worden. De vergelijking met semi-internaten is evenmin nadelig voor bepaalde aspecten. In principe wordt in Wallonië 100 frank gevraagd. Dit geldt ook in Vlaanderen, maar met dien verstande dat de bijdrage niet méér mag bedragen dan de helft van de gezinsbijslagen, en voor niet-schoolaanwezende kinderen 250 frank gevraagd wordt.

De werking van de plaatsingsdiensten is veel voordeliger in Vlaanderen dan in Wallonië,

Fundamenteel stel ik dat de situatie voor de gehandicapten in Vlaanderen zeker niet nadeliger is dan in Wallonië. Overigens wordt de opvangstructuur in Vlaanderen nog steeds uitgebreid, wat niet waar is in Wallonië.

Inzake de bemerkings van de Inspectie van Financiën kan ik niet nalaten te zeggen dat ik voorbijga aan het eerder zonderlinge feit dat strikt vertrouwelijke documenten het voor-

werp uitmaken van een bespreking in publieke zitting.

Minister K. Poma : Dat is vandaag al meer dan eens gebleken.

Minister R. Steyaert : Dat is spijtig, mijnheer de Minister.

Minister K. Poma : De notulen van de Executieve zijn bekend. De kabinetsnota's van mijn directeur-generaal zijn in handen van de leden van de Vlaamse Raad.

De heer J. Sleetx : Dat is de klassieke weg.

Minister K. Poma : Dat is niet de klassieke weg.

Minister R. Steyaert : Door het citeren van een naar principe objectief verslag op een selectieve wijze wordt door collega Sleetx gesuggereerd dat de besparingen, zo niet minder erg, dan toch anders konden zijn.

Wij staan hier voor noch min noch meer een manipulatie van vertrouwelijke documenten.

In haar besluit concludeert de Inspectie van Financiën noch min, noch meer via meerdere wijzen tot een, ik citeer „een afremming van de uitgaven” waarbij volkomen in het midden wordt gelaten welke de preciese implicaties van deze afremming zijn en of zij instelling dan wel gehandicapten gericht zijn.

Nu een woordje over de supplementaire bijdragen over sociaal-culturele noden.

Uit het overleg met de betrokken geleidingen in de gehandicaptensector is duidelijk naar voor gekomen dat zekere gehandicapten terwille van bijvoorbeeld excessieve verplaatsingskosten extra-moeilijkheden hebben om volwaardig aan het sociaal-cultureel leven te participeren.

Ten einde aan deze nood tegemoet te komen heb ik op de mij wettelijk toegelaten wijze namelijk via een supplement in de dagprijs willen tegemoet komen door naargelang van de handicap en de daarmee samenhangende integratiekansen respectievelijk 1.500 en 1.000 frank per maand additioneel

in de dagprijs te voorzien.

Alhoewel deze tegemoetkoming via de instelling wordt verleend heb ik toch via begeleidende omzendbrief erover gewaakt dat deze bedragen integraal en zonder formaliteiten aan de gehandicapte of zijn vertegenwoordiger zullen worden overhandigd. De verdachtmaking die uit bepaalde oppositionele hoeken worden geïnsinueerd zijn dus volkomen onterecht. Zij maken deel uit van een intoxicatieproces zowel naar de gehandicapte zelf als naar de publieke opinie.

Wat met de tewerkstelling in de sector ? Ook wat dit aspect van de maatregelen betreft zijn er cijfers in de wereld gestuurd die het hadden over een vermindering van 400 personeelsleden. Gelet op de dalende bezetting in de instellingen voor kinderen en de groeiende nood aan de uitbouw van de opvang voor volwassenen heb ik met het besluit van 7 juli 1983 precies gezorgd dat de afvloeiing zou kunnen vertaald worden in een omschakeling. Uiteraard kan niemand verplicht worden om over te stappen van de sector van de kinderen naar deze van de volwassenen. Cijfers als 400 blijken eens te meer gesteund te zijn op niet bewezen hypothesen van een systematische vermindering van het aantal kinderen. Ook wat de vervangingsstop betreft werd zeer selectief te werk gegaan

Het personeel dat in overtal is moet slechts afvloeien op het ogenblik dat het zelf ontslag neemt. Zekere vitale functies zoals die van hoofdmonitor, directeur en andere vallen niet onder de personeelsstop ten einde de continuïteit van het beheer en de verzorging te garanderen. Ook kleinschalige instellingen vallen niet onder deze maatregel.

De globale tewerkstelling is in deze sector in de laatste twee jaren nog toegenomen met 5,2 procent. Intern is er een verschuiving geweest van lager gekwalificeerd personeel naar hoger gekwalificeerd personeel. De opvoeders met de hoogste kwalificaties zijn in die twee jaar toegenomen met maar liefst 42,6 procent, gelukkig maar. De weerslag daarvan is budgettair te voelen. Met de genomen maatregel wens ik deze personeelstoename beter te

Steyaert

beheersen, en de ruimte die geschapen wordt in instellingen die aan een dalende nood beantwoorden te kanaliseren naar instellingen en diensten die aan nieuwe noden voldoen.

Tegenover personeelsvermindering ingevolge de trendmatige bezetting in de sector van de kinderen, staat lijnrecht de personeelsuitbreiding in de sector van de volwassenen. Sinds 1981 kwamen er in Vlaanderen 700 nieuwe opvangmogelijkheden voor volwassenen bij. Wat een meertewerkstelling geeft of zal geven van ongeveer 400 eenheden.

Ten slotte zijn er ook nog de tewerkstellingsmogelijkheden in het kader van het Interdepartementaal Begrotingsfonds. Hier zijn in een 192 nieuwe arbeidsplaatsen voorzien. Ik kan zeer moeilijk aanvaarden dat vanuit de sector bezwaren worden gemaakt omdat het IDF als voorwaarde heeft gesteld dat het om de tewerkstelling moet gaan van een werkloze.

Wel kan ik de bekommernis delen dat de werkloze over de nodige kwalificaties dient te beschikken. In dit verband heb ik zo juist van Minister Hansenne het akkoord gekregen om van de 192 nieuwe arbeidsplaatsen er 120 voor te behouden aan gekwalificeerde opvoeders en 15 logopedisten en of ergotherapeuten evenals 5 maatschappelijke assistenten. De rest van de arbeidsplaatsen zijn voorbehouden aan administratief- en onderhoudspersoneel.

De zorg voor de tewerkstellingsaspecten in het gehandicaptenbeleid krijgt dus een bijzondere aandacht, en ik kan u hier formeel garanderen dat er globaal geen sprake is van vermindering van tewerkstelling, integendeel. Maar is het niet logisch dat ik, als een inrichting zijn populatie ziet dalen van 200 naar 130, maar toch zijn onderhoudspersoneel optrekt van 20 naar 25, ingrijp en de ruimte tracht te vrijwaren voor de inrichtingen en diensten die een verzwaring van hun opvangproblematiek constateren ?

Wat de persoonlijke bijdrage in de semi-internaten betreft, is het onjuist te stellen dat de bijdrage verhoogt van

65 naar 250 frank voor de minder goedgezinnen. De bijdrage verhoogt voor deze groepen in principe tot 100 frank per dag, daar zij in praktijk allemaal schoolgaande kinderen zijn, die dus naast de opvang in een school voor buitengewoon onderwijs ook nog een opvang genieten in een semi-internaat.

Het lijkt mij in die zin helemaal niet overdreven 100 frank per dag te vragen dit wil zeggen nog niet de kostprijs van de voedingstoelage.

Bepaalde kinderen zullen zelfs deze som niet moeten betalen want in het besluit van de Executieve werd eveneens bepaald dat de bijdrage niet méér mag bedragen dan de helft van de gezinsbijslagen. Voor een eerste kind bedraagt die gezinsbijslag 2.011 frank ; deze som gedeeld door twee, gedeeld door twintig dagen wil zeggen dat deze gezinnen maar 50 frank per dag zullen betalen, dus zelfs een lager bedrag dan voorheen.

Slechts in gevallen waar de kinderen niet schoolgaande zijn en recht hebben op verhoogde gezinsbijslagen die minimaal 10.534 frank bedragen, zal het gezin per dag 250 frank moeten betalen.

Eens te meer wordt hier aangetoond hoe genuanceerd men de nieuwe besluiten dient te interpreteren en welke gevaren schuilen in het schermen met uit hun verband getrokken bedragen.

Ik kom thans tot het onderwerp solidariteit.

De vraag werd ook gesteld of de nieuwe besluiten geen aanleiding zullen geven tot het verbreken van de solidariteit tussen de validen en de mindervaliden en tussen de gegoede en de minder-gegoede gehandicapten. Ik geloof dat dit punt uitermate belangrijk is en alle aandacht verdient.

Ik zou meerdere vormen van solidariteit willen onderscheiden.

Eerst is er de solidariteit tussen de validen en de minder-validen. Welnu, deze solidariteit vinden wij vooral terug in de begroting. In de mate dat de uitgaven voor minder-validen substantieel sneller stijgen dan de andere uitgaven is er sprake van een reële so-

lidariteit van de validen naar de minder-validen toe. Ook dient vermeld te worden dat de gehandicapte slechts 13 procent bijdraagt in zijn totale kosten van opvang. De Vlaamse Gemeenschap participeert voor 87 procent.

In de tweede plaats is er de solidariteit tussen gegoede en mindergegoede gehandicapten. In de besluiten wordt steeds rekening gehouden met het financieel draagvlak van de gehandicapten zoals dit bepaald wordt door de hoogte van de vervangingsinkomens die zij krijgen. Hoe hoger hun kinderbijslag of tegemoetkomingen voor minder-validen, hoe hoger hun bijdrage. Voor de laagste inkomens is er zelfs een verbetering van het vroegere systeem.

In dit verband stelt zich wel een zeker probleem voor een aantal zelfstandigen. Ik neem mij voor aan dit probleem een passende oplossing te geven, dit is inderdaad een zwak punt.

Een andere vorm van solidariteit is eveneens deze binnen de gehandicapten-gemeenschap zelf, namelijk tussen degenen die door een instelling worden opgevangen of wensen naar een instelling te gaan en de anderen die nog wachten op een plaatsing. Het gaat hier meestal, om de opvang van zwaar gehandicapten die alleen beschikken over hun tegemoetkoming als minder-valide en elke inbreng in natura via het Fonds '81 moeten dienen.

Ten slotte zou ik toch willen waarschuwen dat wij de problemen niet zouden vermengen. De financiële middelen van het Fonds '81 dienen om de gehandicapte als gehandicapte optimaal op te vangen. Zij dienen geenszins om financiële tegemoetkomingen te geven aan gezinnen als gezin, maar wel aan het gezin voor de begeleiding van de gehandicapte in of buiten gezinsverband. Gezinstegemoetkomingen los van de gehandicapte moeten door geëigende instanties gebeuren.

In dit verband wens ik u even te herinneren aan het unaniem uitgebrachte advies van de Nationale Raad voor Advies.

Steyaert

Deze Raad, waarin vertegenwoordigers uit de gehandicaptensector zitting hadden, heeft in 1979 voorgesteld : „... dat het geheel van de inkomsten van de gehandicapte moet dienen om bij te dragen in zijn plaatsingskosten, maar dat hem een som van 3.000 frank - dat was toen - ter beschikking wordt gelaten ; de werkende gehandicapte mag echter een derde van zijn loon behouden (met een minimum van 3.000 frank)“.

U zult met mij moeten vaststellen dat de geesten zeer snel zijn geëvolueerd - en dat vind ik een goede zaak. Heelaas zijn de middelen niet met dezelfde snelheid gegroeid.

De kwetsbaarheid van de inkomenssituatie van een gehandicapte. De heer Sleenckx stelt dat er in de meeste omstandigheden in België de zekerheid is van een bepaald inkomen onder andere het bestaansminimum. Het is inderdaad de bevoegdheid van de nationale overheid om aan alle personen, maar in het bijzonder de gehandicapte medemens een inkomen te garanderen waarmee hij als mens zijn noden kan voldoen.

De gehandicapte personen krijgen in Vlaanderen langs het kader van het Fonds '81 recht op de meest essentiële voorzieningen en dienstverlening en krijgen daarenboven de garantie ingebouwd dat ze een beschikbaar inkomen kunnen bewaren van naargelang het geval 4.000 of 7.500 frank. Het bestaansminimum van iemand die samenwoont, zonder dienstverlening bedraagt 8.571 frank. De berekening die de heer Sleenckx aangeeft is gebaseerd op gegevens van vóór de beslissing van de Executieve van 28 september 1983.

In het home dat het geachte lid aanhaalt, werd „deze financiële situatie voor een aantal personen sterk verbeterd tegenover vroeger en is er helemaal geen sprake van een aantasting van hun inkomen met 49 procent. De verhoging van de persoonlijke bijdrage gekoppeld met de andere genomen maatregelen zal er gemiddeld per gehandicapte een grotere tussenkomst vergen van 1.100 frank per maand, dit wil zeggen gemiddeld 4,5 procent op

hun totaal inkomen, of 9,6 procent op hun beschikbaar inkomen zoals tot op heden bekend. Voor 8 op de 28 fysisch gehandicapten houdt het stelsel een verbetering van een inkomenssituatie in met meer dan 90 procent.

Alternatieve opgangvormen.

De formule van extra-murale en ambulante zorg is een specifieke vorm van gehandicaptenzorg die los staat van de intramurale zorg. Daartoe bestaan nu reeds verschillende welzijnszorgwerken, diensten voor geestelijke gezondheidszorg, gezinshulpdiensten en nog talrijke anderen, die autonoom moeten kunnen functioneren naast de intramurale zorg. Het is echter aangegeven dat tussen deze twee volwaardige vormen van begeleiding de nodige contacten bestaan opdat naargelang de nood aan begeleiding de gehandicapte opgevangen wordt door de meest aangewezen dienstverleningsvorm.

Uit onderzoek blijkt dat het nuttig is naast de reeds bestaande dienstverleningsvormen een specifieke dienst op te richten voor thuisbegeleiding van gezinnen met gehandicapte familieleden ten einde hen de nodige orthopedagogische hulp te bieden bij het opvangen van eigen gezinsleden.

Om deze opvang mogelijk te maken heb ik gedurende twee jaar deze begeleidingsvorm ten experimentele titel gesteund.

Aan de Vlaamse Hoge Raad voor minder-valide personen zal ik een voorstel voorleggen om deze vorm van dienstverlening in het kader van een ruime en globale welzijnszorg, betoelaagbaar te maken in het kader van het Fonds '81. Ook instellingen blijven de fundamentele opdracht hebben om gezinnen bij te staan die verplicht worden wegens de aard van de handicap of de continue nood aan behandeling en begeleiding hun kind te plaatsen in een instelling.

Het is en blijft de opdracht van de instelling om de gezinsleden continu te betrekken in de begeleiding en opvoeding van het kind, dat slechts op vraag van de ouders toevertrouwd wordt aan de instelling.

In de personeelsbezetting werd daar-

toe overigens een sociale hulp voorzien. In die zin meen ik dat er ook aanvullende initiatieven moeten genomen worden om op het vlak van de erkenningsvoorwaarden het betrekken van ouders en familieleden ook als een belangrijk criterium te hanteren.

De opvang van psychiatrische patiënten

Het is juist één van de grondideeën van mijn beleid en van de genomen maatregelen om de uitbouw van aangepaste voorzieningen voor mentaal gehandicapte volwassenen verder mogelijk te maken. Op 8 jaar tijd werd praktisch het aantal voorzieningen voor volwassenen uitgebouwd van 0 tot 4.600. Sinds 1981 kwamen er in Vlaanderen 700 nieuwe voorzieningen bij voor volwassenen. Terzelfder tijd daalt het aantal kinderen dat beroep doet op de instellingen van het Fonds '81. Het lijkt mij dan ook logisch de nodige reconversie van personeel te bewerkstelligen naar deze inrichtingen die aan nieuwe noden moeten voldoen. Ik herhaal dat dit niet in dezelfde instelling hoeft te gebeuren. In die zin heb ik de personeelsnormen aangepast voor de tehuizen voor volwassenen. Ik moet het geachte lid er echter op wijzen dat de nood uit twee richtingen ontstaat : de jongeren die de MPI's verlaten en nieuwe opvangmogelijkheden zoeken ; en de personen die in de psychiatrie niet verder kunnen opgevangen worden of er ook niet thuishoren.

Een aantal van deze laatste groep komen terecht in de bezigheidstehuizen en in de gezinsvervangende tehuizen. In de provincie West-Vlaanderen blijkt 33 procent van de populatie van de gezinsvervangende tehuizen te bestaan uit mentaal gehandicapten die de psychiatrie hebben verlaten. Zij bezoeken veelal beschermde werkplaatsen. Maar de geringere groei van de beschermde werkplaatsen brengt eveneens mede dat andere alternatieve opvangvormen nodig zijn. De nood is dus groter dan het aanbod. Daarom zijn er dringend reconversie maatregelen nodig om samen met stijgende kredieten de ruimte te vergroten binnen dewelke nieuwe initiatieven kunnen ondersteund worden.

Mijnheer de Voorzitter, waarde colle-

Steyaert

ga's, uit mijn uiteenzetting zal, zo hoop ik toch, duidelijk gebleken zijn dat de gehandicaptenzorg een delikate, uiterst gevoelige en zeer belangrijke aangelegenheid is.

Na het Fonds voor Economische Expansie is het Fonds '81, dat instaat voor de gehandicaptenzorg, de grootste uitgavenpost op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Wij wisten reeds lang, sinds de cultuurautonomie van 1970, dat de Vlaamse Gemeenschap een autonoom cultuurbeleid kan voeren.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve die tevens Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid is, heeft vanaf de eerste dagen van deze eerste Vlaamse Regering, via zijn DIRV-programma, klaar en duidelijk aangetoond dat een autonoom en vernieuwend economisch beleid kan worden gevoerd.

Vandaag kunnen wij stellen dat de Vlaamse Gemeenschap inzake het sociaal- en welzijnsbeleid, en in het bijzonder in de gehandicaptensector, een autonoom en vernieuwend beleid kan voeren.

De Vlaamse Gemeenschap opteert binnen deze autonomie voor de uitbouw van een gediversifieerd voorzieningennet voor volwassen gehandicapten om hen een veilige thuis te bieden, zonder nochtans de kwaliteit van de nu reeds geboden opvang voor kinderen en volwassenen in het gedrang te brengen.

De gehandicaptenzorg dient men immers te zien als een totale keten vertrekkend in principe vanuit het gezin en eindigend als het noodzakelijk is bij de instelling.

Alle elementen van de verzorgingsketen dienen een evenwaardige kans op uitbouw te krijgen.

In deze zin wil de Vlaamse Gemeenschap naast de intramurale voorzieningen ook een goed uitgebouwd net van gezinsnabije extramurale zorg opbouwen.

Toch zullen de instellingen ook naar

de toekomst toe, vooral voor de zware handicaps, een zeer belangrijke rol blijven spelen.

De heer L. Hancké : Er is niemand die dat ontkent, mevrouw de Minister.

Minister R. Steyaert : Gelet op deze belangrijke functie naar de gehandicapte toe dienen de instellingen regelmatig getoetst te worden aan de nieuwe inzichten en de nieuwe mogelijkheden waarbij vooral het aspect van de gezinsbenaderende dimensie moet bevorderd worden.

Ik weet dat de getroffen maatregelen ingrijpend zijn en in bepaalde middelen als een schok zijn aangekomen. Hierbij wil ik uitdrukkelijk stellen dat ik zoals in het verleden een open beleid wil voeren. Open naar de noden, open naar de nieuwe aanpak, open naar het overleg, open naar de toekomst vooral.

Ik heb naar aanleiding van de onrust rond de besparings- en herschikkingsmaatregelen voor deze hoge vergadering alle aspecten van het probleem willen toelichten.

In deze zo belangrijke sociale en welzijnsmaterie kunnen de keuzen niet bewust genoeg genomen worden maar bewuste keuzen eisen ook preciese en volledige informatie.

Het gehandicaptenbeleid verdient meer dan een zaak van sentiment te zijn. De inzet van het doel, de omvang van de middelen vereist in deze moeilijke tijden vooral meer „raisonnement”.

De mogelijkheid van de Staatshervorming van 1980 om deze materie een meer dan gewone aandacht te schenken dient ten volle benut te worden.

Met deze besluiten meen ik de basis te hebben gelegd voor een geordende uitbouw van de gehandicaptensector, ten einde aan de komende noden, in al hun facetten, blijvend antwoord te kunnen bieden. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De Voorzitter : De heer Gabriëls heeft het woord.

De heer J. Gabriëls (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de

Minister, geachte collega's, ik zou de Minister willen danken voor haar vrij uitvoerig antwoord. Het was misschien niet altijd datgene wat vandaag werd aangehaald. Dit antwoord heeft toch voor een heel groot deel de materie toegelicht.

Ik zou ook duidelijk willen stellen dat wij een groot gedeelte van de inspanningen niet ontkennen en de Minister daar voor een deel in die richting wensen te volgen. Dit wil ik klaar en duidelijk stellen. Er blijven evenwel een aantal vraagtekens en daarover zou ik nog heel kort willen uitweiden.

Tot mevrouw Demeester zou ik alleen dit willen zeggen : ik ontzeg u, mevrouw Demeester, dat u het monopolie zou hebben over deze sector, want zó doet u bijna. Bij een tikfout die ergens in de interpellatie is geslopen, doet u precies of de anderen daar niets van af weten en u de wijsheid in pacht hebt.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer ; Ik heb daarover niets gezegd.

De heer J. Gabriëls : Ik heb er u duidelijk allusie horen op maken. Wel, ik vind dat alles behalve. Trouwens, uw redenering in uw betoog van zoëven doet mij denken aan wat een Zwitserse krant onlangs schreef nadat de Belgische Ministers het hadden over de inleveringen van de overheidsambtenaren en waar, tellend op zijn Belgisch, werd beweerd dat, ondanks alle inleveringen, de ambtenaren er nog beter aan toe zouden zijn. Dat bleek dus zo wat uit uw betoog en ik vind dat een vrij eigenaardige manier van redeneren. Trouwens, wanneer u over demagogie spreekt, mevrouw Demeester, ik heb mij persoonlijk geïnformeerd bij een tiental directies van instellingen en hele bundels geraadpleegd, die u ook hebt gehad, van Caritas-Verbond-KVG, de Vlaamse Federatie. Welnu, als dat demagogie wordt genoemd, pleit dat niet voor het peil waarop u dit debat voert.

Aan de Minister zou ik even een paar bedenkingen willen overmaken. U hebt inderdaad een heel ruim deel van het beleid toegelicht, maar ik zou toch een paar resterende vragen willen stellen. U hebt gezegd dat voor de maatregelen twee en drie van het

Gabriels

Fonds '81 er geen advies is gevraagd omdat de voorgestelde besparingen hoger lagen dan normaal voorzien. Ik vind dat, hoe zwaar de inlevering ook is, men steeds een adviesorgaan om advies moet vragen, zoniet moet men het afschaffen. Volgende vraag, die mij en vele mensen eigenlijk kwaad bloed heeft gezet, is de volgende.

Waarom worden dergelijke maatregelen in volle vakantie genomen. Einde juli ? Waarom niet midden in de parlementaire zitting wanneer iedereen er dan rustig over kan interpellieren ?

Een andere bedenking heb ik inzake het personeel. Zoals u weet, mevrouw de Minister, is het personeel van deze instellingen aan minima-wedden tewerkgesteld. Door daarop nog verder te besparen maakt dat de aantrekking van gekwalificeerd en hoger-gekwalificeerd personeel, wat soms nodig is, niet mogelijk. u hebt ook aangehaald dat de besparingen terug zullen geïnvesteerd worden. Het lijkt mij „straffe koffie” als binnen het Vlaamse budget gezegd wordt hoeveel procent moet worden bespaard en als u hier beweert dat die besparingen terug in dezelfde sector worden geïnvesteerd. Dit lijkt mij eveneens een eigenaardige redenering. Wat andere besparingen betreft - de heer Verhaegen heeft hierover een belangrijke vraag gesteld waarop u niet hebt geantwoord - vraag ik u of u naar de toekomst toe nog besparingen voorziet ? Dit is een belangrijke vraag naar de zekerheid waar velen in deze sector om bekommerd zijn.

Bovendien zou ik nog een paar cijfers willen aanhalen want zoëven heb ik niet geïndividualiseerd - van een instelling die u vrij zeker bekend zal zijn - maar ik probeer ze anoniem te houden : de „Min 2 1 -jarige kinderen in de instelling,” het gehandicapte kind, het oudste of het eerste kind wordt vier dagen naar huis gehaald, de supplementaire inlevering bedraagt daar 72.950 frank. Het gehandicapte kind is het vierde kind, de ouders halen het vier dagen per maand naar huis : supplementaire inlevering van 58.660 frank. 80 procent van de populatie van dat tehuis verkeert inderdaad in deze omstandigheden en kan niet geregeld

naar huis worden gehaald.

Voor die andere 20 procent, het kind is het oudste en de ouders halen het 7 dagen naar huis : supplementaire inlevering van 39.885 frank. Het is het vierde kind, de ouders halen het 7 dagen naar huis : supplementaire inlevering van 47.212 frank.

Dit zijn cijfers waarmee wij ook nu nog geconfronteerd blijven, ondanks al uw mooie literatuur.

Wat mij in heel deze zaak intrigeert is dat, ondanks al die antwoorden - op de TV-confrontatie hebt u al deze argumenten reeds aangehaald - ondanks het ontvangen van al deze delegaties van organisaties, KVG, Caritas verbond, enzovoort . . . al deze instellingen uw maatregelen afwijzen. Dat is fundamenteel. U kunt zeggen dat deze mensen het niet begrijpen wegens gebrek aan documentatie. Welnu, al deze personen hebben de volledige documentatie die u hier gaf al lang ontvangen en toch wijzen ze af ! Dat is belangrijk !

Mevrouw de Minister, ik wens te stellen dat rationaliseren noodzakelijk is. Daar ben ik van overtuigd. Maar als men het zodanig doet dat u diegenen, die zelfs in het verleden al met beperkte middelen hebben gewerkt, thans voor een stuk hun motivatie ontnemt - en dat is het geval, daar kunt u niet over heen - vind ik dit echt onaanvaardbaar. Men moet het in andere sectoren zoeken en u moet ervoor vechten dat aan uw begroting niet wordt geraakt. (**Applaus bij de W en de SP**)

De Voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, mijn standpunt is dat wij niet daar moeten besparen omdat er bij die mensen geen besparing kan gebeuren. Er zijn genoeg andere mogelijkheden, ik herhaal ze : de bewapening, het gecumuleerd inkomen, de hoge pensioenen, enzovoort. Mevrouw de Minister, het verheugde mij u te horen zeggen dat volgens het voorstel Dehaene de tegevoetkomsten inderdaad niet zullen worden verminderd voor mensen die

in instellingen verblijven. Ik meen toch te hebben begrepen dat u het zo heeft geformuleerd. Dit is dan toch al iets positiefs.

Ik blijf er echter nog altijd van overtuigd dat de zwaarste gehandicapten en de minst begoede minderjarigen nog altijd het ergst worden getroffen aangezien zij in veel gevallen geen zes dagen in het eigen gezin kunnen blijven omdat de mogelijkheid tot opvang niet bestaat.

Een ander punt dat ik nog even wil aanstippen is het feit dat de verhoging van de persoonlijke bijdrage inderdaad op termijn weinig opbrengt en structureel weinig zal veranderen. Dat werd trouwens duidelijk geformuleerd. Ik meen dat er in de eerste plaats moet worden gezocht naar een structurele oplossing. Het heeft mij ook enigszins gestoord dat er weinig sprake is van enig budgetair inzicht omdat achtereenvolgens - en dat heb ik misschien niet goed begrepen vermits u ons veel gegevens hebt verstrekt die in een korte tijdspanne moesten worden geabsorbeerd ; als ik mij vergis moet u het maar zeggen - door het kabinet verschillende miljoenen worden vermeld, soms wordt gesproken over besparingen van 400 miljoen. Soms wordt gesproken over 200 miljoen. Ik meen begrepen te hebben 270 miljoen.

Minister R. Steyaert : Ik heb gesproken over 250 miljoen en 73 miljoen, gereduceerd door de laatste maatregelen naar 180 toe. De andere cijfers werden door anderen vermeld.

Ik zal u mijn tekst bezorgen zodat u hem rustig kunt doornemen.

De heer J. Sleenckx : Dat stel ik zeer op prijs, mevrouw. U zult begrijpen dat het zeer moeilijk is na alle gegevens die u ons heeft bezorgd om onmiddellijk, accuraat en met kennis van zaken te repliceren.

Eén ding moet mij nog van het hart en begrijp ik nog altijd niet helemaal. Ik maak mij bijvoorbeeld de berekening voor een niet-werkende gehandicapte, die voor 100 procent invalide is en verblijft in een bezigheidstehuis, met een inkomen van 22.000 frank. Volgens het vroegere systeem betaalt hij

Sleeckx

453 frank vermenigvuldigd met 30 dagen, dus 13.590 frank per maand. Volgens het nieuwe systeem betaalt hij 700 frank vermenigvuldigd met 30 dagen, dus 21.000 frank. Hij krijgt nu een gewaarborgd zakgeld van 4.000 frank. Hij moet dus 18.000 frank betalen en dat betekent voor hem een meeruitgave per maand van 4.410 frank.

Ik had van u graag vernomen of ik het verkeerd of goed voorheb.

Minister R. Steyaert : Ik stel voor dat zowel de heer Gabriëls, die ook berekeningen heeft gemaakt, als u zelf mij de cijfers overhandigt. Ik kan ze wel terugvinden in de Handelingen maar ik zou het prettiger vinden ze rechtstreeks van u te ontvangen.

Als die berekeningen juist zijn zal ik het zeggen. Als er elementen ontbreken bij de berekening zal ik u erop attent maken. Dat is immers zeer goed mogelijk omdat u onmogelijk al deze teksten zo goed kunt kennen als iemand die er dagelijks mee bezig is.

De Voorzitter : Mevrouw Van Puymbroek heeft het woord.

Mevrouw M. Van Puymbroek : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, graag nog één vraag.

Minister Dehaene zou helemaal geen inlevering vragen daar waar de Vlaamse Gemeenschap dat wel doet. Wat gebeurt er dan met de gezinshoofden die nu als alleenstaanden worden vergoed en waarvoor bijvoorbeeld in vijfjaar 6.000 frank aan toelagen worden afgebouwd. Hoe wordt dat opgevangen door de Vlaamse Gemeenschap ?

Minister R. Steyaert : Het spijt mij mevrouw, maar hiervoor heeft de Vlaamse Gemeenschap geen bevoegdheid.

Als gevolg van de gesprekken die ik met Minister Dehaene heb gevoerd durf ik zeggen dat er geen bij komende besparingen zullen worden gedaan, en dat hiervoor niet moet worden gevreesd.

Meteen zeg ik aan de heer Gabriëls dat ik helemaal niet de intentie heb bijkomende besparingen door te voeren. Ik heb de operatie ineens doorgevoerd.

Ik ben natuurlijk niet gerechtigd om een antwoord te verstrekken over de intenties van Minister Dehaene voor materies andere dan diegene waarover ik met hem heb onderhandeld.

Mevrouw M. Van Puymbroek : Dus zou het wel kunnen dat er een dubbele inlevering komt.

Minister R. Steyaert : Neen, neen.

De heer Sleeckx : Ik meen dat u hebt gezegd dat dat niet kan. Ik zal dat voort zeggen.

Minister R. Steyaert : U moet dat voort zeggen.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heren Copens, Bogaerts, Seeuws en vanvelthoven werd tot besluit van deze interpellatie een eerste met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

- gehoord hebbende de interpellatie van volksvertegenwoordiger Jef Sleeckx op datum van woensdag 19 oktober 1983 betreffende de maatregelen getroffen door de Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, mevrouw Steyaert, in verband met de verhoging van de persoonlijke bijdrage van de gehandicapten die in een instelling verblijven, ressorterend onder het Fonds voor Medische, Sociale en Pedagogische Zorg voor Gehandicapten,

- vraagt aan de Vlaamse Executieve ten aanzien van minder-validen een beleid te voeren dat zich laat kenmerken door integratie-gerichte in plaats van door besparingsbesluiten. Hij vraagt aan de Vlaamse Executieve stappen te ondernemen om de negatieve gevolgen van het besluit betreffende de verhoging van de persoonlijke bijdrage, weg te werken.”

De tweede met redenen omklede mo-

tie ingediend door de heren De Mol, Geyselings en De Baere luidt :

„De Vlaamse Raad,

- gehoord hebbende de interpellatie van de heren Verhaegen, Gabriëls en Sleeckx,

- keurt de voorgenomen besparingsmaatregelen in het Fonds '81 af en roept de Vlaamse regering op de noodzakelijke besparingen niet op de rug van de gehandicapten te laten gebeuren.”

Door de heren Verhaegen en De Grève werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

- gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord,

- gaat over tot de orde van de dag.”

Overeenkomstig artikel 5 1, punt 7 van ons reglement zal de Raad zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de bescherming van de oude Dender te Dendermonde

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer De Mol tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de bescherming van de oude Dender te Dendermonde.

De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, de klassering van de oude Dender kent reeds

De Mol

een bewogen geschiedenis. Alles startte met de afleiding van de Dender rond Dendermonde en de wens van Openbare Werken om de oude Dender van de nieuwe af te sluiten. Dit optreden zou ingegeven zijn door de bekommernis om de stad voor verdere overstromingen te behoeden. De bouwvergunning voor deze afdamming werd sterk betwist door de leefmilieugroep RALDES. Een procedure tot nietigverklaring van deze bouwvergunning werd tevens bij de Raad van State ingeleid. Voorheen was de bouwvergunning voor de afdamming van de oude Dender, aan de monding in de Schelde, op wettelijke erg betwistbare gronden afgeleverd.

De Diensten van Openbare Werken begonnen op basis van de hoger genoemde, betwiste bouwvergunning met de afdamming van de oude Dender en de nieuwe Dender. Een bijna „heroïsche” strijd werd gevoerd door RALDES om dit te voorkomen. Op diverse administratieve- en beleidsvlakken werd tussengekomen om deze zware vergissing te voorkomen. Een voorlopig stopzetten van de werken werd na lang onderhandelen en aktievoeren, bekomen.

Om verder onheil te voorkomen werd op 21 mei 1981 - en niet op 21 mei 1983, zoals verkeerdelijk in het interpellatieverzoek vermeld - de oude Denderloop voorlopig beschermd. Deze voorlopige bescherming door de heer Marc Galle, toenmalig Minister van de Vlaamse Gemeenschap, had in eerste instantie tot doel het afsluiten van de Dender te voorkomen. Men argumenteerde dat door het volledig afsluiten van de oude Dender een open riool zou ontstaan ; tevens werd de bouwvergunning op zijn wettelijke basis betwist : de Dender staat op het gewestplan immers aangeduid als bestaande waterweg, waardoor de afdamming in tegenspraak is met het gewestplan. Ten gronde werd deze voorlopige klassering verantwoord door het feit dat de afdamming van de Dender de aftakeling van een historisch belangrijk landschap - dat bepalend is voor het huidig stadsbeeld - zou bespoedigen. Dat is een citaat uit

de voorlopige klassering. Als gevolg van deze voorlopige bescherming waren een aantal zaken verboden. Ik hoof hier de opsomming niet te doen. Ik zal ze u laten geworden.

Deze voorlopige bescherming maakte de verdere afdamming van de oude Dender onmogelijk zodat de Minister van Openbare Werken in contact trad met de Minister van de Vlaamse Gemeenschap. Dat was einde 1982. Deze onderhandelingen leverden volgend akkoord op : de werken aan de Dender mogen uitgevoerd worden mits :

1. de Dender open blijft ; dat is uiteraard gebeurd ;
2. de mogelijkheid voor de realisatie van een toegang voor pleziervaart achteraf wordt gewaarborgd ;
3. het Departement van Openbare Werken zich borg stelt dat er na de werken geen reukhinder zal optreden.

Tevens werd een voorontwerp op het toegankelijk houden van de Denderarm voor pleziervaart door Openbare Werken opgesteld. Dit ontwerp werd in oktober 1982 aan uw diensten overgemaakt.

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen bracht op 15 oktober 1981 een gunstig advies uit waarbij de bescherming van de Dender en het behoud van het open water prioritair werden gesteld ; tevens benadrukte men de industrieel archeologische waarde van de sluis en het sas.

In maart 1982 herinnerde RALDES u eraan dat de termijn van de voorlopige bescherming verstreken was. RALDES drong aan op een definitieve rangschikking. In ditzelfde schrijven werd het hogervermelde advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en het akkoord tussen de toenmalige Ministers Galle en Chabert in kopie bijgevoegd. Op dit schrijven antwoordde u dat dit dossier met de grootste zorg onderzocht zou worden (schrijven van 11 maart 1982). Op 26 oktober 1982, meer dan zeven maanden later, richtte RALDES aan alle Gemeenschaps-

ministers en, Minister Poma, aan u in het bijzonder, een schrijven waarin dringend de klassering van de oude Dender werd gevraagd. De Gemeenschapsministers Schiltz, Galle, Lenssens en Akkermans antwoordden dat ze bij u zouden aandringen op de definitieve klassering van de Dender. Begin december 1982 antwoordde u op de vraag van verschillende Gemeenschapsministers dat u, ik citeer : „opdracht gegeven hebt het dossier met de grootste nauwkeurigheid te onderzoeken”.

We zouden durven zeggen dat u alweer dezelfde opdracht hebt gegeven aan uw diensten, daar waar op dat ogenblik de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen reeds lang zijn gunstig advies had gegeven. Wat kan de reden zijn van een zulkdanig, langdurig, nauwgezet onderzoek ?

Heeft het wel te maken met de administratieve voorbereiding of zijn er andere, nooit vermelde elementen in het dossier ?

Door het antwoord dat u gaf op de vraag nummer 199 van mei 1983 van de heer N. De Batselier, worden we niet veel wijzer. Integendeel, dit antwoord sloeg nergens op : primo, omdat de geciteerde belemmering van de waterhuishoudingswerken, geformuleerd door de Bestendige Deputatie, totaal niets, maar dan ook niets met de klassering te maken hadden. De opmerking van de Bestendige Deputatie had te maken met de problematiek van de afvalwaters als gevolg van een eventueel totaal afdammen. Secundo was dit antwoord totaal naast de kwestie omdat de wettelijkheid van de geciteerde bouwvergunning sterk betwist werd en omdat Openbare Werken reeds lang - zie het akkoord tussen de toenmalige Ministers Galle en Chabert - van de afdamming had afgezien (oktober 1981). Het is totaal zinloos met dergelijke argumentatie in mei 1983 voor de dag te komen.

Het getuigt dan ook van veel lef om een antwoord, dat totaal naast de kwestie was, te geven. Geachte Minister, ik hoop dat u mij een meer afdoend antwoord geeft, een antwoord

De Mol

waarmee u me niet met het gekende kluitje in het riet stuurt.

Technische problemen, noch procedurefouten, kunnen hier als verklaring gelden. Het is toch onmogelijk dat twee jaar nadat de Koninklijke Commissie voor Monumenten- en Landschapszorg een gunstig advies uitbracht, dit dossier administratief noch technisch rond zou geraken. Voor dit getalm, dit getreuzel, moet duidelijk een andere verklaring gezocht worden. Slechts één voor de hand liggende mogelijkheid blijft open, met name het bijna magische woord waarmee men alles toedekt : politiek.

Inderdaad, kortzichtige partijpolitieke bedenkingen verhinderen de spoedige klassering van de oude Dender. Partijpolitieke opties die diametraal staan tegenover de klassering zijn de diepe drijfveren. Alhoewel deze partijpolitieke krachten aanvankelijk het grootste deel van de oude Dender wilden dempen - slechts enkele zeer kleine waterpartij en kwamen daar nog in voor - krabbelt men nu min of meer terug. Maar een gedeeltelijke demping moet voor deze partijpolitiekers gerealiseerd worden, kost wat kost. En u weet wellicht waarvoor de demping van een deel van deze prachtige Dender zal dienen ? Inderdaad, aanleg van parkeerruimten.

In vele steden en dorpen zou men alles geven om zo'n prachtige waterpartij te bezitten, een waterpartij die het totale stadswefsel heeft bepaald en nog altijd bepaalt.

Om de aanleg van de parkeerruimten mogelijk te maken is men zinnens een of meerdere delen van de Dender - dat zal blijken uit uw antwoord - te dempen.

Dat is de grond van de zaak en niet een technisch-administratief probleem. Nochtans is het onjuist om de demping of de overwelving van de Dender of slechts een gedeelte ervan, als een absolute noodzaak voor de oplossing van het parkeerprobleem voor te stellen.

Immers, in het ontwerp-structuurplan

worden in de onmiddellijke omgeving van de Dender enkele honderden parkeerplaatsen voorzien terwijl grote parkings aan de rand van de stad worden voorzien. Het is dan ook verkeerd te stellen dat enkel en alleen de demping van de Dender het parkeerprobleem zou oplossen.

Geachte heer Minister, indien men u dit heeft voorgehouden is het met enkele cijfers te logenstraffen. In het „Structuurplan van de Stadskern Dendermonde” van december 1981 - waarvan ik hoop dat het in uw bezit is en in het ontwerp voor de bestemming van de Dender (juni 1982), worden 782 nieuwe parkeerplaatsen voorzien. Een herinrichten van de bestaande parkeerplaatsen en het wijzigen van ruimtegebruikers, zijn bijkomende mogelijkheden om het zogenaamde probleem op te lossen. De 782 nieuwe parkeerplaatsen zouden reeds een toename van de huidige parkeerruimte met 34 procent betekenen.

Geachte heer Minister, ik meen met deze enkele cijfers voldoende aangeduid te hebben dat het dempen of overwelven van de Dender - om op deze wijze parkeerruimte te scheppen - een verkeerde voorstelling van de feiten is. De voorstanders van de demping hadden vroeger nog grotere plannen ; ze droomden zelfs van parkeergarages.

Dat dank zij de financieel slechte toestand van zowel gemeente als centrale overheid deze beangstigende dromen en wensen werden opgeborgen, is gelukkig te noemen. Het komt er enkel nog op aan de demping van de Dender of een deel ervan, te voorkomen.

Dit dempen heeft in feite geen enkele zin en ze ontnemt de stad Dendermonde van haar hart. Mag men ongestraft op dergelijke ingrijpende wijze het stadswefsel verknoeien ? We menen dat de Dender niet alleen moet behouden worden maar tevens dat de toeristische en recreatieve functie moet beklemtoond en mogelijk gemaakt worden. Daartoe vormt het voorontwerp van Openbare Werken een mogelijk alternatief.

Geachte heer Minister, wij hebben

hierover reeds enkele vragen en bedenkingen geformuleerd waarop wij een antwoord verwachten. In elk geval hopen wij op een duidelijker antwoord dan hetgeen u aan de heer De Batselier hebt gegeven.

Tevens wensen we op de volgende vragen een precies en duidelijk antwoord te krijgen.

1. In welke mate wordt het voorontwerp van Openbare Werken met betrekking tot de toeristische en recreatieve uitbouw in rekening gebracht of wordt dit ontwerp slechts in een later beheersplan voorzien ?

2. Hebt u dit voorontwerp voorgelegd aan de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg en, zo ja, in welke mate heeft u richtlijnen gegeven om met dit voorontwerp rekening te houden ?

3. a. Wanneer werd het ontwerp klasseringsbesluit aan u voorgelegd ?

b. Wordt dit ontwerp het definitieve klasseringsbesluit of heeft u bijkomende wijzigingen voorgesteld ? Welke ? Het zou ons uiteraard echt verheugen dit te vernemen.

c. Wanneer zal het definitieve klasseringsbesluit worden ondertekend ?

Er zijn intussen meer dan twee jaar verlopen na de voorlopige klassering. Een duidelijk antwoord hier noodzakelijk. Men heeft ons toegefluiserd dat bepaalde delen van de Dender voor demping zouden in aanmerking komen. Wij willen graag weten of dat juist is. Wij zouden ook graag vernemen welke delen van de Dender u voor demping bestemd heeft en om welke reden.

4. Hoe ziet het voorgelegde ontwerp eruit ? Werd gans de Dendermondse geklasseerd ? Zoniet, waarom werden bepaalde delen niet weerhouden ? (Applaus)

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Minister van Cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) :

Poma

Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, collega De Mol is zo vriendelijk geweest bij de samenvatting van zijn interpellatie vijf vragen te stellen. Ik zal dan ook een antwoord geven op die vijf concrete vragen die hij heeft geformuleerd.

Eerste vraag : van welke aard waren de opmerkingen van de Bestendige Deputatie ten aanzien van de belemmering van de waterhuishoudingswerken ?

Antwoord : inzake opmerkingen die de Bestendige Deputatie ten aanzien van de belemmering van de waterhuishoudingswerken in deze aangelegenheid geformuleerd heeft is mij alleen een brief bekend waarin letterlijk het volgende te lezen staat :

„De Bestendige Deputatie overweegt daarbij dat deze bescherming het dempen van dit gedeelte waterloop in de stadskern voorkomt, maar dat dit niet inhoudt dat de noodzakelijke waterhuishoudingswerken mogen belemmerd worden, gezien de dammen van essentieel belang zijn bij de beveiliging tegen mogelijke overstromingen. Om evenwel te vermijden dat de Oude Denderloop een volledig stilstaand water zou worden, lijkt het de Bestendige Deputatie de beste oplossing later een kunstwerk op te richten dat de mogelijkheid van doorstroming biedt.”

De inhoudelijke behandeling van de waterhuishoudingswerken ressorteren niet onder mijn bevoegdheid.

Tweede vraag : het voorontwerp van het Ministerie van Openbare Werken, verbinding oude Dender en nieuwe Dender, is vermoedelijk in uw bezit. Meent u niet dat veeleer met dit voorontwerp moet rekening gehouden worden, eerder dan met een juridisch betwiste en achterhaalde bouwvergunning ?

Antwoord : het voorontwerp van het Ministerie van Openbare Werken dat ten behoeve van de pleziervaart een verbinding beoogt tussen de Oude en de Nieuwe Dender is eertijds inderdaad in mijn bezit gekomen ; het werd mij overgemaakt door de Voorzitter

van de Vlaamse Executieve.

Dit advies werd aangevraagd door de toenmalige bevoegde Minister, mijn collega de heer Galle.

Ik wil er evenwel op wijzen dat deze voorstellen - twee alternatieven - in se kunnen losgekoppeld worden van het beschermingsdossier als dusdanig. Ze vormen voor een deel een afzonderlijk en onafhankelijk aspect in deze aangelegenheid, uitsluitend met het doel recreatieve en toeristische belangen te dienen in het kader van de pleziervaart.

Derde vraag : werd aan de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg opdracht gegeven dit voorontwerp in te calculeren in het aan u voor te leggen ontwerp ?

Antwoord : in dit licht én overwegen- de dat niemand op dit ogenblik precies weet of de stad deze plannen al dan niet zal uitvoeren, is het te begrijpen dat het voorontwerp van het Ministerie van Openbare Werken niet noodzakelijkerwijze integraal en in alle details ingecalculeerd diende te worden in het ontwerp tot bescherming als landschap van dit gebied.

Vierde vraag : a. wanneer werd het gevraagde ontwerp aan u voorgelegd ? b. wordt dit ontwerp het definitieve klasseringsbesluit of worden er door u wijzigingen voorgesteld ? c. wanneer zal het definitieve klasseringsbesluit worden voorgelegd ?

Antwoord : a. conform aan mijn antwoord op de schriftelijke vraag nr. 199 van collega De Batselier waarnaar u heeft verwezen, collega De Mol, vraag die handelt over hetzelfde onderwerp, werd mij desbetreffend in juli 1983 reeds een ontwerp van beschermingsbesluit voorgelegd.

b. daarbij voorzie ik geen wijzigingen wat de afbakening betreft, maar wel wat de erfdiensbaarheden aangaat. Zo is het bijvoorbeeld noodzakelijk, ook binnen het raam van een bescherming, ruimte te scheppen voor de mogelijke evolutie op het verkeerstechnisch vlak van dit „stedelijk landschap” onder meer de realisatie van een gelijkgrondse parking, van een

ringlaan, ... en ook van een mogelijke toegang om de doorvaart van pleziervaartuigen mogelijk te maken.

c. het definitieve beschermingsbesluit zal eerlang voorgelegd worden.

Vijfde vraag : hoe ziet het voorgelegde ontwerp uit ? Werd gans de Dendermonding geklasseerd ?

Antwoord : voor de juiste afbakening van de zone die voor bescherming in aanmerking komt, verwijs ik naar het desbetreffend plan dat rechtstreeks aan het geachte lid zal overgemaakt worden.

U zal begrijpen dat het moeilijk is een plan te beschrijven met woorden alleen.

De Voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de Minister, ik stel vast dat u enkel heeft geantwoord op de vragen die u werden overgemaakt en niet op de bedenkingen die ik tijdens mijn interpellatie heb geformuleerd. Ik had net zo goed gewoon op mijn bank kunnen blijven zitten en u dit antwoord laten formuleren, dat was hetzelfde geweest.

Mijnheer de Minister, wat ik u bijkomend zou willen vragen - en dat is wel het meest essentiële - is : werd gans de Dendermonding geklasseerd ?

U spreekt over parkeergarages en over de demping, van de Dender. Het gaat hem er uiteraard om te weten welk deel het is maar voornamelijk ook waarom u het doet.

Ik heb u aangehaald welke parkeer-ruimtes er zullen voorzien zijn maar u heeft daarop geen enkele wijze op geantwoord en het ook niet weerlegd.

Ik heb u ook aangetoond, bij middel van cijfers, dat u in feite verkeerd werd voorgelicht en men van bepaalde zijde, willens nillens, er die parkeergarages wil doordrukken. Ik ben van oordeel dat dit dringend moet worden bekeken.

De Mol

Men heeft meer dan voldoende ruimte in de stad zelf en toch worden er bijkomende parkeerruimtes aan de rand van de stad voorzien.

In het structuurplan is een verhoging van het huidig bestand met 34 procent voorzien terwijl men in een structuurplan aanduidt dat het stadscentrum verkeersarm gaat worden. Door een eventueel dempen van de Dender en het bouwen van parkeerruimtes zal u natuurlijk nog meer verkeersattractieve elementen aanbrengen.

In uw antwoord spreekt u over „eerlang zal dat worden geklasseerd”, dat is voor mij nietszeggend. Een dergelijk antwoord verwondert mij ten zeerste, ik had een meer concrete formulering verwacht.

Ik herhaal dat een dergelijk antwoord nietszeggend is vooral wanneer men weet dat in 1981 reeds een voorlopige klassering is gebeurd. Sindsdien is er een ganse tijd verlopen tijdens dewelke u verschillende herinneringsschrijvens zijn toegestuurd waarbij wordt gevraagd ten spoedigste en ten gronde deze zaak te bekijken.

Ik ben van oordeel dat er meer dan „een beetje” aandacht moet worden aan besteed.

Mijnheer de Minister, op dat vlak zou ik graag een afdoend antwoord bekomen, „eerlang” interesseert mij niet. Ik wil weten of het binnen de eerstkomende tien jaar is of binnen de maand.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het ongeoorloofd ingrijpen van de Minister in de beraadslagingen van de raad van beheer van het VIBOSO, waardoor de sector samenlevingsopbouw in Vlaanderen in gevaar wordt gebracht

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Hancké tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het ongeoorloofd ingrijpen van de Minister in de beraadslagingen van de raad van beheer van het VIBOSO, waardoor de sector samenlevingsopbouw in Vlaanderen in gevaar wordt gebracht.

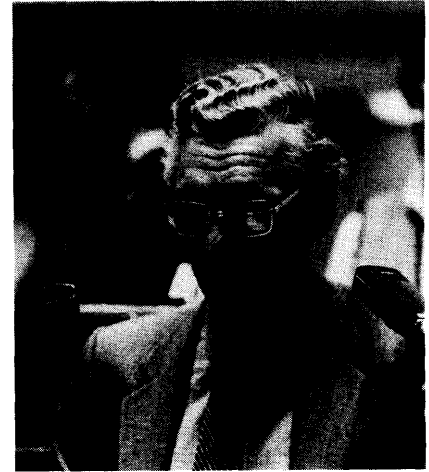
De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, een van de meest markante ontwikkelingen van de afgelopen tien jaar is de ontplooiing van de sector samenlevingsopbouw in Vlaanderen. Kenmerkend voor deze sector is de bedoeling om in territoriale of categoriale groepen achterstands- of achterstellingssituaties van bepaalde bevolkingsgroepen weg te werken door het bevorderen van processen binnen de betrokken groep zelf. In een bonte verscheidenheid ontstonden tientallen basisinitiatieven, die getuigenis aflegden van grote sociale bekommernis, inzet en dynamisme. Vanuit het werkveld ontstonden de eerste initiatieven tot samenbundeling in een federatie van Buurtwerken en de Federatie voor Territoriaal Opbouwwerk.

Wat het beleid betreft, de samenlevingsopbouw werd, toen de Vlaamse administratie werd opgericht, ingedeeld bij de administratie van gezin en welzijnzorg, al bleef de sector politiek ressorteren onder de bevoegdheid van de Minister van cultuur.

Deze laatste, de heer Poma, heeft verleden jaar pogingen ingezet om de sector te herstructureren. Vele maanden werden besteed aan overleg tussen werkveld, administratie, vakbonden en overheid. Er werd ten slotte overeenstemming bereikt over de oprichting van een VZW VIBOSO, een koepelorganisatie voor de sector. Naast dit Vlaams Instituut voor de Bevordering en Ondersteuning van de Samenlevingsopbouw zouden Regionale Instituten voor de Samenlevingsopbouw worden opgericht, de zogenaamde RISO's.

De eerste fase van deze herstructure-



De heer L. Hancké (SP) interpeleert Minister K. Poma (PVV) over zijn interventie bij de raad van beheer van het Vlaams Instituut voor de Bevordering en Ondersteuning van de Samenlevingsopbouw (VIBOSO)

ring van de sector werd besteed aan de oprichting van VIBOSO. Deze interpellatie handelt over deze eerste fase en over het optreden van de Minister ter zake.

VIBOSO is, zoals gezegd, een VZW waarin een personeelskader van acht personeelsleden zou worden betoelaagd. Deze VZW zou bestaan uit een algemene vergadering en een raad van beheer. In beide werden vertegenwoordigers opgenomen van het „werkveld”, de sociale scholen, de universiteiten, de cultuurkoepels, ge-coöpteerden uit het welzijnswerk en een ad hoc-werkgroep.

Op 19 maart had de stichtingsvergadering van VIBOSO plaats, nadat een protocol tussen de VZW VIBOSO en de Gemeenschapsminister van cultuur was afgesloten.

Een van de eerste taken van de raad van beheer was het inzetten van de aanwervingsprocedure voor het personeel van de VZW. Dat gebeurde, zoals bepaald in het protocol, op basis van een profiel voor de verschillende functies gepland in VIBOSO : 3 ani-

Hancké

matoren, 2 onderzoekers, 1 secretariatsfunctie, 1 redacteur en 1 directeur-coördinator.

Het is met de toewijzing van de functie van directeur-coördinator dat de procedure een scheve schaats is beginnen te rijden. Maar dat was niet de schuld van de raad van beheer, maar van de Minister.

Er meldden zich inderdaad 13 kandidaten, die door de raad van beheer op 25 april werden onderzocht op grond van het voornaamste criterium uit de profielbepaling : 5 jaar beroepservaring in de sociaal-culturele sector met leidinggevende verantwoordelijkheid. Vier kandidaten bleken aan dit profiel te voldoen. Dat werd meege-deeld aan de Minister.

Deze vier kandidaten werden op de raad van beheer uitgenodigd op 10 mei voor een sollicitatiegesprek. Een van de kandidaten tekende verzet aan tegen het voorgestelde barema en zijn kandidatuur werd dus buiten beschouwing gelaten ; het ging om een kandidaat, die in het buitenland werkzaam is. De discussie spitste zich toe op twee andere kandidaten, waarvan één zich ook kandidaat had gesteld voor een andere functie, die van redacteur.

De raad van beheer bezorgde de Minister toen een nieuw verslag, waaruit het volgende citaat : „Uiteindelijk is de uitspraak van de raad van beheer gebeurd bij stemming, waarbij van tevoren was afgesproken dat een gewone meerderheid, de helft plus één, volstond voor een geldige beslissing. De kandidaat die uitsluitend postuleerde voor de functie van directeur-coördinator, werd gekozen „overeenkomstig”, zo luidt het verslag verder, „de bepalingen van het protocol”. Dat gebeurde met 10 tegen 9 stemmen. De raad van beheer benoemde bij dezelfde gelegenheid twee andere kandidaten voor een onderzoeks- en secretariatsfunctie met eenstemmigheid. De andere kandidaat werd inmiddels aangesteld als redacteur van het tijdschrift.

Merkwaardig is echter dat de gekozen directeur geen teken van leven ont-

ving van de voorzitter van de raad van beheer.

Het bleek vlug waarom. Na meer dan een week stilzwijgen, maakte de voorzitter van de raad van beheer aan de gekozen directeur melding van bezwaren van de Minister.

Die bezwaren bleken plots ten getale van twee : de Minister was het niet eens met het barema voor de directeur, dat hij te laag achtte, en was ook van mening dat de meerderheid te klein was. Die bezwaren vergen een nader onderzoek.

Wat het barema betreft, bepaalt het protocol inderdaad dat het directeursbarema een maximum-weddeschaal 13.2 zou behelzen. Dat is een bijzonder hoog barema. Het werkveld had daartegen echter bezwaar aangetekend, omdat het zich had uitgesproken voor een geringe loonspanning in een sector, waarin de diploma's minder van tel zijn dan de inzet en de ervaring. Het nieuw voorgestelde barema lag op het niveau 415, wat door de buitenlandse kandidaat dus onvoldoende werd bevonden. Maar trefend is dat inzake dit nieuw barema overeenstemming was bereikt in een gesprek tussen een lid van het kabinet van de Minister en een lid van de administratie van welzijnzorg, die zich daarmee uitdrukkelijk akkoord verklaarden. Indien zulks niet het geval ware geweest, kan men zich niet indenken dat de raad van beheer en zijn voorzitter dit nieuw barema niet als een vaststaand en voor de directeursverkiezing voorafgaandelijk feit hadden beschouwd. Dan had men gezegd dat de kandidaat die zich teruggetrokken had, daarvoor geen reden had. Dat hij zich heeft teruggetrokken is een teken dat de raad van beheer op grond van de instemming van het lid van het kabinet van de Minister en het lid van de administratie van Welzijnzorg hun instemming hadden gegeven. Sta mij toe, mijnheer de Minister, mij erover te verbazen dat in tijden van besparingen men plots een hoger barema wilde opleggen dan wat het werkveld zelf gewent achtte. Dat is een uitzonderlijke situatie in dit land waar meestal de kandidaten een hoger barema vragen dan de Minister bereid is te geven.

Wat de meerderheid betreft, moeten twee opmerkingen gemaakt worden. Ten eerste had de raad van beheer voorafgaandelijk aan de stemming bepaald met algemene stemmen dat een gewone meerderheid volstond. Ten tweede, bepaalt het protocol over deze aangelegenheid niets, maar dan ook letterlijk niets. Er kan daaruit niets anders besloten worden dan dat de raad van beheer hier binnen zijn bevoegdheden bleef, en de Minister geen recht heeft gehad zich daarin te mengen.

Daarbij moet aangetekend worden dat het protocol inzake de aanwervingen slechts dit bepaalt : „alvorens de raad van beheer bij de start overgaat tot een definitieve aanwerving, zal de raad van beheer een globaal en concreet voorstel voor akkoord overmaken aan de Minister”. Dat is gebeurd. Maar het is evident strijdig met het protocol dat de Minister uit dit globaal voorstel naderhand één enkele benoeming licht en daartegen bezwaren aantekent. Een correcte interpretatie houdt in dat de Minister indien hij niet akkoord ware geweest, het globaal en concreet voorstel had teruggezonden. Dat hij zulks niet deed, wijst erop, dat hij uitsluitend en alleen één enkele persoon viseerde.

We zetten het verhaal voort. Toen de raad van beheer kennis had gekregen van de twee bezwaren van de Minister, werd daarop scherp gereageerd, omdat de Minister het protocol naast zich neerlegde. De raad van beheer bekrachtigde zijn beslissing en bekleedde deze met een uitvoerige toelichting.

Dat weerhield de Minister er niet van om opnieuw te vragen de aanwervingsprocedure over te doen. De raad van beheer meende er goed aan te doen de Minister zijn verlof te gunnen en de aangelegenheid terug ter hand te nemen na de vakantie.

Kort voor de raad van beheer op 12 september terug bijeenkwam, zond de Minister dan een brief naar de raad van beheer, waarin hij zijn bezwaren staande hield. De raad van beheer reageerde door een delegatie naar de Minister te zenden om hem ditmaal mondeling zijn standpunt toe te lich-

Hancké

ten. Kort tevoren was de Hoge Raad voor de Samenlevingsopbouw geïnstalleerd, waarin de betrokken directeur als lid door minister Poma zelf werd voorgedragen : een betere erkenning van diens verdiensten op het vlak van de samenlevingsopbouw kan moeilijk gegeven worden.

Op 5 oktober laatstleden besloot de raad van beheer na het zware gevecht met de Minister dan „dat het niet meer opportuun was de kandidatuur van de betrokken directeur voor de derde maal voor te dragen bij de Minister”, die inmiddels zijn weigering tot aanvaarding had staande gehouden. Hij had in feite de functie opgeheven in de vorm van een richtlijn door de aanwervingsprocedure voor de directeur stop te zetten, bij brief van 10 september. De Minister was toen van mening dat voorrang moet gegeven worden aan de uitbouw van de sector en dat later kan uitgemakt worden welke nieuwe kwalificaties vereist zijn om de procedure van aanwerving van een directeur in te zetten. Inmiddels benoemde hij de redacteur met de dienstdoende functie van directeur-coördinator.

Na dit trieste verhaal volgen hieronder onze conclusies ten getale van zeven.

Ten eerste, heeft de Minister zich laten verlokken tot ongewettigde ingrepen in het beleid dat hij aan een VZW had toevertrouwd, die daarbij én strikt het protocol heeft nageleefd én ruim binnen de subsidiëringmarges is gebleven die de Minister in het protocol had bepaald. De eerste vaststelling moet luiden dat de Minister de eerste vrees van het werkveld heeft bewaard en uiting heeft gegeven aan een overdadige drang tot centralisatie tegen het werkveld in.

Ten tweede, de Minister heeft het protocol dat hij met de vzw VIBOSO had afgesloten met de voeten getreden in een poging om zijn wil op te leggen.

Ten derde, hij heeft daarbij een aantal fundamentele kenmerken van deze sector miskend : want participatie en democratisering zijn de hoekstenen van deze sector en de structuur van de

VZW maar zijn verregaande bevoegdheidsdelegatie was toch gekozen om daaraan tegmoet te komen.

4. De Minister is hierbij ongetwijfeld de speelbal geworden van politieke manipulaties achter de schermen, waarbij hij in de luren is gelegd door de administratie van welzijnszorg en door sommige elementen uit zijn kabinet. Want vanzelfsprekend is in dit schimmenspel de politisering van de sector één van de grote drijfkrachten geweest. De Minister gelieve zich daarbij te bedenken wat zijn argumentatie inzake de kleine meerderheid waard zou zijn geweest indien de aanwijzing van de titularissen voor de onderzoeks- en secretariaatsfuncties in zijn geest van politisering door de raad van beheer was benaderd. Dank zij de openheid van een groot deel van de raad van beheer zijn deze kandidaten, nochtans overduidelijk behorend tot één politieke richting, gekozen met eenstemmigheid. Een tegen-groep was niet bereid die openheid voor de functie van directeur op te brengen, en zij is nu slachtoffer van haar openheid. Indien zij hetzelfde spel hadden gespeeld als de andere groep dan zou de Minister vandaag niet kunnen zeggen dat er een te grote meerderheid is.

5. De Minister heeft door zijn ondoordachte, onbezonnen houding een zware hypotheek gelegd op de toekomst van deze sector. We herhalen : al wat de samenlevingssector als vrees gekoesterd heeft tegen zijn plannen, ruim een jaar geleden, is nu door zijn driest optreden bewaarheid geworden. En als we de manoeuvres meemaken die nu aan de gang zijn aangaande de structuratie van de RISO's, waar plots alle afspraken overboord worden geworpen, dan moeten we bovendien vaststellen dat de Minister zonder berouw is. Want hij is nu bezig een structureel en administratief raster op te leggen aan een sector, die zijn reden van bestaan hoofdzakelijk vindt in het ontdekken van het behoeftenpeil van een bevolkingsgroep. Door dat te doen zowel in VIBOSO als in de RISO's ondermijnt hij de basisdoelstellingen van de sector van de samenlevingsopbouw.

6. De Minister heeft, wat ons verhaal niet helemaal weergeeft, zelf herhaal-

delijk getwijfeld aan zijn handelwijze. Bij meer dan één gelegenheid heeft hij de indruk gewekt dat hij inzag zich op een totaal verkeerde weg te bevinden. Telkens opnieuw is hij gezwicht voor drukkingen allerhande, waarbij nog wel eens gebleken is dat hij brieven ondertekende waarvan hij de inhoud naderhand niet of slechts gedeeltelijk scheen te kennen. Maar dat kan vanzelfsprekend voor een Minister geen verontschuldiging zijn. Hij draagt de verantwoordelijkheid ook voor de onverantwoorde daden van zijn medewerkers.

7. Laatste conclusie : wat onze groep betreft, wij kunnen geen vertrouwen hebben in een zo willekeurig, ondoordacht, driest beleid dat zo sterk voorbijgaat aan de doelstellingen en werkwijzen van deze sector. We hebben vroeger, in juli 1982, al gepleit voor een voorafgaand decreet inzake samenlevingsopbouw. De Minister vond toen dat een pragmatische aanpak, die later zou uitmonden in een decreet, gewenst was. We hebben hem op dit gebied zijn gangen laten gaan. Maar op die wijze, waarop de start van VIBOSO verknoeid is, kunnen we vandaag niets anders dan stellen dat een decreet noodzakelijk is. Indien voor het einde van de zittijd geen ontwerp-decreet is ingediend, zullen we zelf een voorstel indienen. Inmiddels zullen we niet nalaten grote publiciteit te schenken aan de betreuwenswaardige gebeurtenissen, die het onderwerp van deze interpellatie uitmaken en met argusogen nu alle stappen van het kreupelgeboren VIBOSO volgen. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, deze interpellatie gaat dus uitsluitend over het nog niet aanduiden van een directeur en helemaal niet over alle andere problemen die de heer Hancké heeft naar voren gebracht.

Ik zou er eerst willen op wijzen dat de Gemeenschapsminister of de sector zelf de eindbeslissing in handen heeft inzake de structuur en de mensen die voor 100 procent gesubsidieerd wor-

Poma

den. Men kan zich beroepen op de autonomie van een VZW om de inmening van de Gemeenschapsminister te negeren. Hierop heb ik eerst een kort zeer principiële antwoord. Daarna zal ik uitweiden over de meer inhoudelijke gegevens.

Mijnheer Hancké, een VZW kan zich rustig en gemakkelijk autonoom opstellen en handelen, maar dan met eigen middelen en zeker niet met 100 procent middelen van de Gemeenschap. Daarom heb ik voorwaarden vastgelegd tot subsidiëring en ik houd daar streng aan.

U zou mij moeten dankbaar zijn dat ik de eindverantwoordelijkheid opneem, anders zou u mij zelfs niet hoeven te interpellieren omdat ik elke foutieve gang van zaken dan zou kunnen wegzuiven naar de sector toe. Ik ben verantwoordelijk, ten opzichte van deze raad en daarom juist wil ik dat de sectoren aanvaarden dat ik voorwaarden ter subsidiëring opleg, zolang de criteria niet door de Vlaamse Raad zelf zijn bepaald. Trouwens, ik hoop om spoedig na het advies van de Hoge Raad voor de Samenlevingsopbouw, een ontwerp van decreet over deze sector te kunnen neerleggen. U sprak daar ook over en zei dat die enkele weken geleden werd geïnstalleerd.

In de eerste plaats wens ik nu omtrent de wordingsgeschiedenis het volgende te repliceren.

De herstructurering van de samenlevingsopbouw werd inderdaad verkregen in samenwerking met het werkveld.

Op basis van mijn beleidsnota van april 1982 die niet te nemen of te laten was zoals sommigen beweerden werd een kabinetswerkgroep samengesteld om voorlopig de grote trekken van de beleidslijnen uit te werken. Dit resulteerde in een „hearing” in september 1982 waar met het ganse werkveld een open confrontatie werd aangegaan omtrent de herstructurering.

Het resultaat van deze hearing was het tot stand komen van een nieuwe werkgroep onder meer samengesteld uit vertegenwoordigers van de ganse

sector. De bedoeling van deze werkgroep was deze sector verder uit te bouwen en concreet een aanvang te maken met de oprichting van Viboso, gebaseerd op een ruime instemming van het werkveld.

Bij de oprichting van VIBOSO, eind maart 1983, werd een protocol afgesloten.

In dit protocol, dat door de raad van beheer van VIBOSO is aanvaard, wordt voorzien dat bij de aanvang van VIBOSO, alvorens over te gaan tot een definitieve aanwerving van het personeelskader de raad van beheer een globaal en concreet voorstel voor akkoord moet overmaken aan de Minister. Onder de aanwervingsvoorwaarden werd vooropgesteld dat de weddeschaal voor directeur maximaal 13.2 zou zijn.

De raad van beheer heeft echter de wedde van de directeur zelf verlaagd, waardoor mijn inziens op onrechtmatige wijze een bijkomend selectie criterium ingebouwd werd.

De raad van beheer heeft in een nota die mij op 21 juni 1983 werd overgemaakt onder andere gesteld: „De raad van beheer heeft zich bij de verdere besluitvorming laten leiden door het eerder ingenomen standpunt weddeschaal 415 als hoogste schaal in aanmerking te nemen voor deze functie. De raad van beheer is van mening dat het barema 13.2 een te grote afstand schept tussen de top en het werkveld. Er moet gestreefd worden naar een zo laag mogelijke loonspanning in Viboso zelf en tussen Viboso en het werkveld.”

Dit is dus een wijziging van de waarde die ik had gesteld: maximum weddeschaal 13.2. Ingevolge deze wijziging kon de kandidatuur van een bepaalde persoon niet langer in overweging genomen worden, omdat deze kandidaat bereid was te werken tegen de weddeschaal 13.2, maar niet tegen een lagere weddeschaal. Dientengevolge werd dan over een andere kandidaat bij gewone meerderheid, de helft plus één, beslist. Op 29 juni 1983 schreef ik aan de voorzitter van de raad van beheer dat ik akkoord ging met de aanduiding van de zeven andere aangestelden.

De besluitvorming betreffende de functies van onderzoeker - methodiekontwikkeling, onderzoeker - problematieken, hoofdredacteur - bibliothecaris, de 3 animatoren en de administratieve kracht is voor mij aanvaardbaar gelet op de brede consensus in de raad van beheer.

Waarmee ik mij niet akkoord kon verklaren, was met de benoeming van de directeur. Ik heb daarbij twee bedenkingen gemaakt. Ten eerste, dat men bepaalde kandidaten had uitgesloten door een lagere wedde in te voeren in tegenstelling tot wat ik heb vooropgesteld; ten tweede, dat een aanduiding van een kandidaat met de helft plus één van de stemmen wel een zeer zwakke vertrekbasis was.

Ik heb aan de raad van beheer gezegd dat ik meende dat een nieuwe aanwervingsronde zou moeten worden georganiseerd, waaraan vanzelfsprekend de huidige kandidaten die werden weerhouden opnieuw kunnen participeren maar dat ik de mening was toegedaan dat toch voor een directeur een tweederde meerderheid zou moeten worden gevonden. Inderdaad, naar mijn mening - want wij zijn nog altijd in de beginfase van VIBOSO - staat of valt deze organisatie grotendeels met de directeur. De directeur is naar mijn mening de belangrijkste persoon van de VIBOSO-staf. Ik heb geen enkele animositeit tegen geen enkele van de voorgestelde kandidaten. Ik heb u dit ook gezegd. Ik vind echter wanneer wij met een dergelijk delicaat project starten, waarbij ik alle politieke invloeden heb op zij gezet - ook bij de aanduiding van de zeven andere personeelsleden werd geen enkele politieke consideratie naar voren gebracht - dat een soort afkoeulingsperiode moest intreden en dat intussen geen directeur zou worden benoemd. Ik heb voorgesteld een directeur ad interim te benoemen. Bijgevolg is deze plaats nog altijd vacant.

Men moet dus niet zeggen dat ik de directeur die door de raad van beheer werd voorgesteld verwijderd heb. Ik heb alleen het voorstel niet aanvaard. De plaats is echter open zodat hij opnieuw zijn kandidatuur kan stellen. Ik hoop dat dit zo vlug mogelijk kan gebeuren en dat dan een tweederde

Poma

meerderheid zich achter een kandidaat zou kunnen scharen. Ik zeg dit, mijnheer Hancké, in alle bezadigheid. Ik meen dat dit een culturele materie is waar de politieke dosering angstvallig vermeden werd, wat bij het aanduiden van de personeelsleden gebleken is.

VIBOSO mag niet starten met twee blokken die vijandig tegenover elkaar staan. VIBOSO moet eveneens kunnen starten met een directeur die een tweederde meerderheid achter zich heeft. Mijns inziens moet dit mogelijk zijn wanneer men de zaken op een serene en rustige wijze aanpakt. Dat is het probleem dat mogelijk kan starten. De zeven andere personeelsleden zullen – dat is nog niet geregeld – aan bepaalde administratieve regels moeten voldoen. Ik citeer onder meer :

„Er wordt gewerkt binnen het 6-dagen stelsel tot een maximum van 45 uur per week ; de uren boven de 38 uur worden beschouwd als overuren waarvoor compensatie kan worden genomen”.

Avond- en week-endvergaderingen worden aangerekend als werkuren met inbegrip van de verplaatsingen.

Kompensatie van overuren is mogelijk. 1 Overuur wordt gelijkgesteld met 1 kompensatieuur.

Hiermede heb ik willen vermijden dat vooral in deze sector te vlug naar de gewone administratieve uurregelingen gegrepen wordt, terwijl het werk te velde in de projecten 's avonds en 's zaterdags, compensatie zou opleveren.

Maar dat zijn geen fundamentele problemen. Ik denk dat iedereen het eens zou moeten zijn met het feit dat de door ons opgelegde werkvoorwaarden van zulke aard zijn, dat het niet altijd om een vijfdaagse werkweek gaat, maar dat er ook soms 's avonds en op zaterdag en op zondag zal moeten worden gewerkt. Dat alles zal moeten worden geregeld. Ik zie dus daarin geen enkele dramatische ontwikkeling en ik herhaal het, ik beschouw dit als een soort afkoelingsperiode. Ik vraag niet beter dan dat zo vlug moge-

lijk, via een normale procedure, de huidige kandidaat opnieuw zijn kandidatuur stelt en ten minste met tweederde meerderheid wordt verkozen. Indien dat nog niet het geval zou zijn, dan zal ik natuurlijk daaruit mijn besluiten trekken. Mijn zorg, mijn bekommernis was dat wij niet met het klassieke patroon zouden vertrekken, dat wil zeggen van het ene blok tegen het andere. Dat juist wenste ik te vermijden. Tot hier toe ben ik er in de culturele sector min of meer op een behoorlijke wijze in geslaagd die blokken uit te schakelen. In alle andere commissies en benoemingen waar wij met blokken te maken hebben is dat niet het geval. Welnu, ik wens te vermijden dat wij hier in het oude klassieke patroon zouden terugvallen, dat wil zeggen het ene blok tegen het andere.

De heer A. De Beul : Mag ik uit de uitleg die u ons hier heeft verschaft concluderen dat u persoonlijk geen motieven hebt om het fameuze lid van de Hoge Raad voor Samenlevingsopbouw te weren als directeur ?

Minister K. Poma : Waarom zou ik dat doen ? Hij is lid van de Hoge Raad voor Samenlevingsopbouw. Ik zou u nog willen zeggen, mijnheer de Beul, dat dit een culturele adviesraad is die samengesteld is volgens het cultuurpact. Ikzelf heb die mensen niet aangeduid en tot op vandaag – ik kan u zelfs de lijst geven van alle commissies en van de Raden die ik heb vernieuwd – heb ik steeds deze procedure gevolgd. Ook voor de Volksunie heb ik dat gedaan. Ik aanvaard de namen die mij werden voorgelegd. Ik wraak nooit iemand die op deze wijze wordt voorgesteld. Waarom zou ik dan deze persoon wraken voor de Hoge Raad voor samenlevingsopbouw ?

De heer A. De Beul : Mijnheer de Minister, er is toch iets dat mij bevreemdt. U hebt opdracht gegeven aan die VZW VIBOSO om een globaal voorstel te formuleren en in het protocol is nopens dat voorstel niet voorgescreven dat dit met een bepaalde meerderheid zou moeten worden uitgewerkt. Normaal in een democra-

tisch bestel, en iemand die dit met normale ogen leest, zal denken dat, wanneer daar op een bepaald ogenblik moet gestemd worden, het de meerderheid is, die bepaalt welke de voordracht is. Dan ben ik toch van mening, mijnheer de Minister, dat het uw verantwoordelijkheid is om dat globale voorstel te nemen of te laten. Wanneer u zegt dat u het voorstel verworpt en u daaraan toevoegt dat u dit doet omdat u niet akkoord gaat met de kandidatuur van directeur, dan moet u ook motiveren waarom u wat de persoon betreft, niet akkoord gaat.

Minister K. Poma : Ik heb nooit gezegd dat ik niet akkoord ga met de persoon van de directeur, ofwel hebt u niet geluisterd.

De heer A. De Beul : Ik hoor u dat graag zeggen, mijnheer de Minister. Dan is het toch nog bevreemdend dat u uw verantwoordelijkheid afwentelt door te verwijzen naar een vooraf niet opgelegde tweederde meerderheid, die nu ineens vereist wordt van de raad van beheer. Ik neem aan dat het beter zou zijn mocht de raad van beheer ineens met een tweederde meerderheid de heer Bursens benoemen – want zijn naam mag worden genoemd – eminent psyche-therapeut die in het verleden op een aantal terreinen heeft bewezen dat hij heel wat kan, hetgeen natuurlijk bepaalde pressiegroepen en organisaties niet is bevalen. Maar dat is iets anders. Ter zake herhaal ik dat u, zich niet wegstoppend achter de raad van beheer die niet eens wist dat hij met tweederde meerderheid of met consensus uitspraak moest doen, uw verantwoordelijk moest aanvaarden. U kunt dat. U kunt morgen zeggen akkoord te gaan met de voordracht. Niets belet u dat te doen.

Minister K. Poma : Ik heb mijn verantwoordelijk kheid genomen. Dat wordt mij nu verweten.

De heer A. De Beul : Het is een gevaarlijke kwestie. Dat zou u beter moeten weten dan om het even wie in dit half-rond.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) :

Hancké

Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen deze avond besluiten.

Mijnheer de Minister, een aantal zaken in uw antwoord hebben mij plezier gedaan, niet allemaal echter, maar misschien is dat voor later.

Het heeft mij genoeg gedaan dat u de kandidaat-directeur waarover deze interpellatie gaat, erkent als een waardevol kandidaat voor die functie. Ik vind dat belangrijk. U begrijpt dat hij zich getekend voelt door de situatie die u heeft gecreëerd. Hij is een psycholoog, een licentiaat en is al vele jaren werkzaam in een centrum voor geestelijke gezondheidszorg. Hij is ook auteur van vele gezaghebbende studies. Dat mag worden gezegd. Bovendien is hij in het werkveld iemand naar wie wordt opgekeken omwille van zijn gezag.

Minister K. Poma : Ik heb een van zijn boeken gelezen.

De heer L. Hancké : Het is goed dat wij het daarover eens zijn. Ik vind het belangrijk, en zal het hem ook zeggen, dat u waardering voor hem opbrengt. Dit overtuigt mij ervan, zoals u overigens beklemtoont, dat de beslissing die nu is genomen niet definitief is.

Minister K. Poma : Dat kan niet vermits hij waarnemend directeur is. De betrekking is vacant. Ik hoop dat hij zich opnieuw kandidaat stelt.

De heer L. Hancké : Daar zijn wij het dan volledig over eens, mijnheer de Minister. Het gaat erom hem te kunnen zeggen dat er geen enkele vooroordeel ten opzichte van zijn persoon bestaat, en dat u hem, wanneer hij door de raad van beheer zou worden voorgesteld, zoudt aanvaarden.

Ten tweede merk ik ook dat ons verhaal over de gebeurtenissen die zich hebben afgespeeld volkomen gelijklopend is.

Minister K. Poma : Dat kan niet anders. Alles is gebeurd via briefwisseling, en zowel u als ik kennen ze.

De heer L. Hancké : Dat betekent dat wij de brieven op dezelfde manier hebben gelezen. Dat is ook belang-

rijk.

Toch zijn er een paar dingen die ik moet zeggen, en waarop u niet hebt geantwoord.

U hebt het gehad over barema's. Ik vind het kras dat u in een tijd van besparingen als Minister zegt dat een kandidaat 200.000 frank meer moet verdienen dan normaal vereist voor een dergelijke functie.

De heer A. De Beul : Niet u leeft boven uw stand, maar de Staat.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Minister, u zult het mij niet kwalijk nemen als ik dat hier vermeld.

Minister K. Poma : Ik vind dat kwaliteit mag worden betaald.

De heer L. Hancké : Dat wel, maar soms is de kwaliteit zo goed dat zij ermede tevreden is minder te worden betaald. Het is soms ook een teken van kwaliteit daartoe bereid te zijn.

U heb niet geantwoord op iets wat ik essentieel vind. Is het al dan niet waar dat een lid van de administratie, sprekend in uw naam, aan de raad van beheer bevestigd heeft dat men akkoord ging met het nieuwe barema dat de raad van beheer had voorgesteld en op basis waarvan de kandidaten zouden worden gekozen ?

U kan natuurlijk zeggen dat u liever het barema 13.2 had. Maar, als in uw naam tegenover de raad van beheer instemming wordt betuigd met een lager barema, dan meen ik dat de grond onder uw voeten weg zal schuiven wanneer u daarop wil gaan staan om bezwaar aan te tekenen tegen een benoeming. Dat is een essentiële kwestie. Ik beweer dat instemming in uw naam werd gegeven.

Minister K. Poma : Dat werd mij niet signaleerd.

De heer L. Hancké : Dat bewijst wat ik in één van mijn conclusies heb gezegd. Ik ben u dankbaar omdat u dit bevestigt.

Minister K. Poma : Ik heb u zeer duidelijk gezegd waarover het ging. Het hogere barema werd weggewuifd en er stonden twee blokken tegenover el-

kaar. Het komt niemand toe. Er is geen directeur benoemd. Ik beschouw dit niet als een afkoelingsperiode.

Ik betwijfel dat er hier een mondelinge instemming is. dat zal ik morgen onmiddellijk onderzoeken. In het ontwerp van antwoord dat mij werd overgemaakt is er geen spoor van terug te vinden dat iemand van mijn administratie zijn mondeling akkoord zou gegeven hebben.

De heer L. Hancké : Ik zal u aanstonds de namen van de twee personen geven die in uw naam zijn opgetreden. Ik meen echter dat het niet gepast is dit op deze tribune te doen.

Mijnheer de Minister, het mag uw persoonlijke mening zijn dat tien tegen negen een kleine meerderheid is. U heeft echter geen enkele wettelijke basis om dat in te roepen als argument tegen een benoeming. De heer De Beul heeft daarop gealludeerd.

Ik wil hier toch zeggen dat wij de tweederdereg nergens terugvinden ; hij is niet in het protocol opgenomen.

U bent het er toch mee eens dat niet de raad van beheer besloten had dat, voor een benoeming de tweederdemeerderheid van toepassing was ?

Als de raad van beheer van een VZW zelf en bij voorbaat besluit welke de stemmingsprocedure zal zijn, zodanig dat iedereen weet waaraan zich te houden, dan heeft de Minister het recht niet meer te stellen dat de meerderheid te klein is en dat de beslissing niet doorgaat.

U zegt anderzijds dat die zeven mensen bij eenstemmigheid zijn benoemd. Van de zeven belanghebbenden zijn er, volgens uw eigen voorschriften, vijf prioritair opgenomen. Daartegen heb ik geen enkel bezwaar.

Minister K. Poma : Die vijf personen die prioritair zijn opgenomen, hebben met de politieke constellatie niets te maken.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Minister, ik weet dat wel en zou u vragen de grond van mijn redenering te volgen.



Leden van de CVP-fractie. Van links naar rechts : op de eerste rij de heer M. Olivier en mevrouw G. Devos, respectievelijk Derde en Eerste Ondervoorzitter van de Raad; op de tweede rij de heren R. Vannieuwenhuyze, A. Coppieters en G. Verhaegen, fractievoorzitter, die eveneens Minister R. Steyaert (CVP) over degehandicaptenzorg interpeleerde ; op de derde rij de heren H. Weckx en J. DeSeranno

De vijf personen, waarvan sprake, waren niet te ontwijken. Dat zij de eenstemmigheid kregen lag voor de hand. Van de twee anderen - en wij zijn geen kerstenkinderen - weet iedereen tot welke groep zij behoren. In één grote groep heeft men de openheid opgebracht te stellen - en wij hebben daar geen moeite mee - dat een bepaald persoon die eenstemmigheid kreeg, in de hoop van wederkerigheid voor de laatste benoeming. Die wederkerigheid heeft niet gespeeld; men heeft blok gevormd. Wie heeft derhalve de politisering in de raad van beheer tot stand gebracht?

Dat is wat er eigenlijk is gebeurd, mijnheer de Minister. De groep die oorzaak is van de politisering, heeft u nu de argumenten in handen gegeven door te zeggen dat het bedoelde barema niet opging en dat de meerderheid te klein was. U hebt daarmee ingestemd. Ik ben ervan overtuigd, mijnheer de Minister - en ik meen echt wat ik zeg - dat u dat alles gedaan heeft met de bedoeling de instelling een dienst te bewijzen. Maar precies door deze groep gelijk te geven hebt u vandaag de politisering geïnstalleerd. Hoe kan men zich immers voorstellen dat die twee blokken, welke nu in die

polarisering zijn tot stand gekomen, morgen de kandidaat die u zo goed vindt... **(Onderbreking door Minister K. Poma)**

Natuurlijk, mijnheer de Minister, er zijn nog andere goede kandidaten, maar het is belangrijk te weten wie u een goed kandidaat vindt. Kan u zich voorstellen dat het gepolitiseerde blok dat thans in de raad van beheer zetelt, morgen alsnog een tweederde-meerderheid zal toekennen aan de kandidaat die u goedvindt? Dat zou betekenen dat deze mensen zich zullen moeten „bekereren”.

Hancké

Wanneer u spreekt over politisering, laat mij dan toe te zeggen dat er een poging tot politisering is gebeurd waarvan het slachtoffer precies diegene is die nu in een afkoelingsperiode zoals u dat noemt, voorlopig door u geweigerd wordt als directeur-coördinator.

Er is maar één remedie om die politisering op te heffen, met name toch nog voorbijgaan aan de bezwaren welke die andere groep heeft ingediend. Dat is de enige manier en dat is de suggestie die ik in volle nederigheid - zoals u mij kent - vanop deze tribune durf doen. Ik denk dat u, met de argumenten die u heeft gehanteerd, ten gronde geen gelijk heeft gehad. U heeft eigenlijk argumenten uitgevonden die er geen meer waren, waarbij u eigenlijk geen bodem had om op te staan. Dat meen ik aangetoond te hebben, zowel wat de barema's betreft, als de zogenaamd kleine meerderheid. Ik zou u willen vragen - anders gaat u in deze sector een dramatische ontwikkeling tegemoet - dat u alsnog de moed zou hebben de beslissing van de raad van beheer te bekrachtigen. Dat lijkt mij én voor de sector én voor de werking van de raad van beheer echt aangewezen. Ik denk dat u de samenlevingsopbouw zodoende een grote dienst zou bewijzen. Al wat u ondernomen heeft tijdens het afgelopen jaar, is met de beste bedoelingen gebeurd. Ik wens u daarbij volledig succes toe. Ik ben ervan overtuigd dat,

om dat succes toch nog te garanderen, deze benoeming moet worden doorgevoerd. Anders denk ik dat u veel moeilijkheden zal hebben en dat u, in een zaak die u ter harte gaat, naar een mislukking stevent.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heer De Baere werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Raad,

- gehoord de interpellatie van de heer Hancké over het ongeoorloofd ingrijpen van de Minister in de beraadslagingen van de raad van beheer van de VZW VIBOSO, waardoor de sector samenlevingsopbouw in Vlaanderen in gevaar wordt gebracht,

- verzoekt de Minister de beslissingen van de raad van beheer van de VZW te bekrachtigen en te eerbiedigen en derhalve de benoeming van de directeur onverwijld door te voeren.”

Door de heren De Grève en Verhaegen werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

- gehoord de interpellatie van de heer Hancké tot de Gemeenschapsminister van cultuur over het ongeoorloofd ingrijpen van de Minister in de raad

van beheer van het VIBOSO, waardoor de samenlevingsopbouw in Vlaanderen in gevaar wordt gebracht,

- gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord,

- gaat over tot de orde van de dag.”

Overeenkomstig artikel 5 1, punt 7 van ons reglement zal de Raad zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van agenda, datum en uur voor onze volgende vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (**Instemming**)

De vergadering is gesloten.

- **De vergadering wordt gesloten om 20 uur.**

Trefwoordenregister

Bedrijf Nobels-Peelman te Sint-Niklaas
Achtergronden faillissement, blz. 34

Boodschappen

Zie Conseil de la Communauté française
Kamer van Volksvertegenwoordigers
Senaat

Breekwerf Pepingen

Bouw door Intercommunale Haviland,
blz. 8

Bureau

Benoeming, blz. 1

Conseil de la Communauté française

Boodschap constituerend, blz. 3 1

Dringende vraag

Zie Breekwerf Pepingen
Gemeentelijke toelagen
Kernwapens
NV Zeekanaal en Haveninrichtingen Brussel
Raad van Beheer VIBOSO
Sociaal-cultureel werk Brussel
Uitkering studietoelagen

Gehandicaptenzorg

Besparingsmaatregelen, blz. 59

Gemeenschapsminister

Propagering biografie, blz. 9

Gemeentelijke toelagen

Uitzonderlijke toewijzing, blz. 6

Gewesten en Gemeenschappen

Regeling lasten verleden, blz. 10

Ingekomen stukken

Advies Raad van State, blz. 5
Adviezen Overlegcomité Regering-Executieven, blz. 5

Jaarverslagen, blz. 5, 31
Ontwerpen van decreet, blz. 4
Rapport van het Rekenhof, blz. 5
Schriftelijke vragen, blz. 5
Voorstellen van decreet, blz. 4

Interpellaties

Zie Bedrijf Nobels-Peelman te Sint-Niklaas
Gehandicaptenzorg
Oude Dender te Dendermonde
Theaterdecreet
Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

Kamer van Volksvertegenwoordigers

Boodschap constitutie, blz. 1

Kernwapens

Confrontatie-televisiedebat, blz. 9

Leden

Berichten van verhindering, blz. 1, 31, 51
Zie Samenstelling Commissies

Moties

Indiening, blz. 29, 58, 87, 98

NV Zeekanaal en Haveninrichtingen Brussel

Status, blz. 6

Onderzoek taalgroep, blz. 1

Oude Dender te Dendermonde

Bescherming, blz. 87

Raad van beheer VIBOSO

Ongeoorloofd ingrijpen Minister, blz. 94

Samenstelling Commissies

Wijzigingen vaste en plaatsvervangende leden, blz. 6

Senaat

Boodschap constitutie, blz. 1

Sociaal-cultureel werk Brussel

Toestand aangekochte gebouwen, blz.

Theaterdecreet

Uitvoering, blz. 51

Uitkeringstudietoelagen

Fiscale maatregelen, blz. 8

Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

Stopzetting werkzaamheden, blz. 3 1

Verklaring

Zie Gewesten en Gemeenschappen

Voorzitter

Toespraak, blz. 2

Zie ook Bureau

Vraag

Zie Gemeenschapsminister

Werkzaamheden

Regeling, blz. 6, 30, 50, 98

Zitting

Opening zitting 1983-1984, blz. 1